NYA

C 64/128/Amiga

DATOR Magazin

Sveriges Största Datortidning!

Nr 19 7 - 20 NOVEMBER 1991 Årgång 6
Norge: 24 kronor Finland: 15:50 FM

18⁹⁰ INKL. MOMS

Så gör du en klubbtidning med Amigan

Vilket är det bästa DTP-programmet?

Jättetabell ger svaret

Vår utsände rapporterar från

AmiExpo i San Francisco

Häftiga bilder:

ENGLANDS BÄSTA DEMO-GRUPPER

Exklusiva bilder från inspelningen av

SVULLO-videon som ska RÄDDA CDTV

SPEL I TEST:
Altered Destiny, Frenetic, MiG29 M Super Fulcrum, Might and Magic III, Monopoly, Outrun Europa, Rodland, Rubicon, Thunder Jaws.

SVERIGES BILLIGASTE AMIGABUTIK!

Amiga 500
2-års garanti, ring för Sveriges billigaste pris

Monitor
Philips CM8833II, 2595:-
Commodore A1084, 2695:-

Supra XP hårddisk
Sveriges mest sålda Amiga hårddisk, nu med series III.

20 MB hårddisk	3995:-
52 MB Quantum, 512kb ram	5995:-

Flash hårddisk till Amiga 2000
En av marknadens snabbaste hårddisk till pris du aldrig vågat drömma om. Pris ex:

Utan hårddisk, 2Mb ram	2995:-
Quantum 52Mb, 2Mb ram	5995:-
Quantum 105Mb, 2Mb ram	7495:-
2Mb ram extra	1000:-

Extra diskdrive
Extern 3.5" diskdrive till Amiga, on/off knapp, slimline, genomkoppling och extra lång kabel, 595:–

Modem
Storsäljaren US-robotics, HST upp till 38 400 baud, 6495:-
Supramodem 2400 baud, 1395:-
inklusive program och kablage.

Posso diskettbox
3,5" diskettbox för 150 st, 179:–

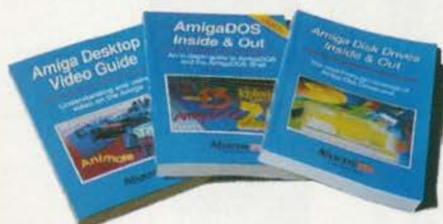
Extra minne
Amiga 500:

512Kb, On/off och klocka,	399:-
Supra RX 2Mb Ram,	2295:-
Minimeg 2Mb ram,	1795:-

Amiga 2000:
Flash minne & Hårddisk kontroller

med 2Mb ram,	2995:-
med 4Mb ram,	3495:-

Amiga 3000: 4x1Mb Ram, Ring!

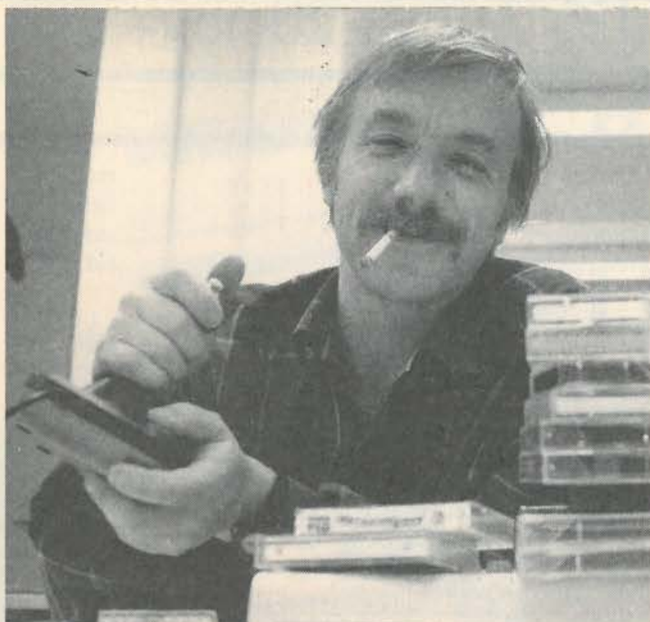

Böcker mm	
Amiga for beginners	165:-
Amiga Basic I&O	275:-
Amiga 3D Graphics	245:-
Amiga machine language	165:-
Amiga dos inside & out	165:-
Amiga C for beginners	165:-
Amiga C for advanced	265:-
Amiga Graphics inside & out	265:-
Amiga desktop video	325:-
Amiga printers inside & out	325:-
Making musik	265:-
Best of Amiga trick & tips	245:-
Using Arexx on the Amiga, NY	***275:-***
Hardware reference manual	215:-
The Imagine companion	245:-
Nytto program:	
Art department professional	1499:-
Art department conversion pack	599:-
Arexx	329:-
B.A.D.	349:-
Cygnus Ed professional	649:-
Deluxe paint IV	***950:-***
Digipaint III	649:-
Director 2.0	799:-
Facc II	249:-
Power packer professional	299:-
Quarterback	499:-
Quarterback tools	599:-
Scala	4595:-
Wxshell	329:-
X-copy prefessional	549:-
X-copy	399:-
Raytracing:	
Real 3D	***1995:-***
Imagine	1995:-
Buddy system Imagine	345:-
Broadcast fonts 3D	745:-
Imagine guid tour (videofilm)	345:-
Övrigt:	
Amas sampler	995:-
Mus, mycket hög kvalitet	***229:-***
Tac II	109:-
Atonce	2395:-
Digiview 4.0	1195:-
Flicker free video	2995:-
Skrivare:	
Star LC20	1995:-
Star LC200, färg	2895:-
Star LC24-200, färg	4395:-
Accelerator:	
Microbotics 68EC030 25Mhz	3945:-
Microbotics 68030 25Mhz	7495:-
Matteproc. 68882 25Mhz	1945:-
A2630 68030 25Mhz, 2Mb	7995:-
Lösa hårddiskar, SCSI:	
Quantum 52Mb	3295:-
Quantum 105Mb	4495:-
Syquest 44Mb inkl cartridge	4995:-
44Mb cartridge	850:-
Disketter:	
Maxell MF 2 DD, 10 st	89:-
Sony MF 2 DD, 10 st	69:-
Sony omärkta. 50 st (4.50/st)	225:-
Amiga 3000	
25Mhz, 100Mb hårddisk	24995:-
SENASTE NYHETERNA INOM SPEL	
Ring för information	

M.A.S.T.
Memory and Storage Technology

Butik: Drottninggatan 1J, 212 11 Malmö
Tel: 040-93 12 00, Fax 040-93 12 75

Alla priser inklusive moms. Frakt tillkommer.
Med reservation för prisändring och slutförsäljning.

"Gör spel där man lär sig ett yrke"

Den här ledaren får bli kort. Jag har nämligen viktigare saker för mig än att skriva trista ledare.

Hört talas om Sid Meier's "Railroad Tycoon"? Inte! Synd för er. Själv har jag ägnat all min lediga tid (och lite till) åt detta mästerverk till datorspel. Railroad Tycoon har ingen häftig grafik. Ljudet existerar knappt. Ändå är det ett av de bästa och mest engagerande datorspel jag sett på länge.

Här gäller det att bygga ett eget järnvägs-imperium i USA, England eller Europa i början av 1800-talet. Du startar med en vision, en miljon dollar och ett gäng gnidiga gnälliga aktieägare. Du lägger räls, köper tåg, bestämmer tidtabeller och försöker få affärerna att gå runt. Hela tiden med ett tufft gäng konkurrenter som jagar livet ur dig.

Och jag som tycker det är tufft att få Datormagazin att gå runt. Det är ju lätt som en plätt jämfört med att driva ett järnvägsbolag. Och jag trodde jag var en bra affärsman. Railroad Tycoon har verkligen lyckats övertyga mig om motsatsen. Men jag lär mig...

Nu ska det här inte vara någon spelrecension. Men Railroad Tycoon är ett bra exempel på att datorspel kan erbjuda mer än en stunds underhållning och förströelse. Ett exempel på att datorspel inte behöver innehålla våld.

Det är ett nyttigt spel som lär dig hur ett företag fungerar ekonomiskt. Hur aktiemarknaden fungerar. Om konsten att planera och leda verksamhet.

Med tanke på den konkursvåg som sveper fram över Sverige, så borde kanske en del datorhandlare träna sig i konsten att driva företag. Sätt igång. Det är bara att ta ner Railroad Tycoon från hyllan och sätta dig vid Amigan.

Jag skulle gärna vilja se fler spel av den här typen. Spel som passar alla oss som tröttnat på vanliga shoo-em-ups!

Varför finns det inte ett affärsspel på svenska där spelaren får lära sig sköta en datorbutik, en importfirma eller en tidning?

Varför kan ingen göra ett spel där man får lära sig spela på börsen? Eller driva ett lastbilsåkeri?

Ett spel där våra politiker får lära sig sköta Rikets Affärer. Eller ett där bankdirektörer får lära sig sköta banker...

Basidén rymmer ju oanade möjligheter. Jag bjuder på idén gratis, bara jag får vara först att testa den.

Nej, nu hinner jag inte skriva mer. Linjen Dover - London har problem (jag fortsatte spela när jag skrev det här. Det är multitasking i praktiken).

Christer Rindeblad

REDAKTION
Adress: Datormagazin, Box 6688, S-113 84 Stockholm. ***Tel:*** 08-33 59 00.
Telefax: 08-728 85 57 (Redaktion).
BBS: 08-728 85 90 (Endast prenumeranter)
Chefredaktör&Ansvarig utgivare:
Christer Rindeblad
Bitr.red.chef:
Patrik Nilsson
Layout:
Ursula Engström
Birgitta Geissmann
Nöjesredaktör:
Lars Jansson
Testredaktör:
Peter Kerschbaumer
Red-Sekreterare:
Jeanette Lagerholm
Verkställande direktör:
Gunnar Netz
Marknadschef:
Kim Johansson
Annonschef:
Göran Backman

MEDARBETARE I DETTA NUMMER
Arne Adler, Helena Agnewall, Christer Bau, Pontus Berg, Göran Fröjdh, Hans Fällman, Björn Knutsson, Don Lewis, Erik Lövendahl-Sörensen, Henrik Mårtensson, Lennart Nilsson, Anders Reuterswärd, Bertil Wöllner

PRENUMERATION
TITEL DATA: Tel: 08-729 00 40, Vardagar klockan 08.30-12.00, 13.00-16.30. Pren.pris Sverige & Norden: Helår: (22 nr) 365 kr. Halvår (11 nr) 187 kr. Korttid (7 nr) 121 kr. Utanför Norden: Helår (22 nr) 401 kr. Halvår (11 nr) 203 kr.

ANNONSER
ANNONSKONTAKTEN AB. Att: Mats Svensson, Nybodagatan 1, 171 42 Solna. Tel: 08-83 09 15, Telefax: 08-27 37 35

RIPPNING&TRYCK
RIPPNING: Melanders Fotosätteri, STHLM.
REPRO: Valör Repro, Bromma, STHLM.
TRYCK: Hedemora-bladet, Hedemora.
UTGIVARE: Bröderna Lindströms Förlags AB, Stockholm.

ISSN: 0283-3379

Medlem av

NYA DATOR Magazin C 64/128/Amiga Sveriges Största Datortidning!

NUMMER 19: 7 nov - 20 nov

INNEHÅLL

Här, på World Trade Center i Stockholm, hålls Commodore X-mas Show den 7-8 december. — Räknar med upp till 10.000 besökare, säger mässgeneralen Ola Åberg.

MiG-29M Super Fulcrum är ett topphemligt sovjetiskt stridsflyg. Ingen i väst ska egentligen ha sett det, men det hindrar inte Domark att släppa en simulator baserad på planet. Göran Fröjdh har provflugi

Nu är Rodland här, spelet som ska få den mest härdade sötsaksslukaren att spy. Gottgris och tillika nöjesredaktör Lars Jansson satte tänderna i spelet. Fick han behålla lunchen?

Datormagazin görs med DTP på Amiga med följande produkter.
HÅRDVARA: En 25 MHz Amiga 3 000, sju Amiga 2 000, fyra CBM 1950 multisync färgskärmar, tre Microway flickerfixer, tre Taxan Viking-I 19-tums DTP-skärmar, fem GVP 28 MHz och en GVP 33 MHz acceleratorkort, Sju Hydra EtherNet nätverkskort.
MJUKVARA: Publishing Partner Master, Transcript, DeLuxe Paint III, NT-BBS, ARexx, WShell,NComm, DMZ-Conv.
LEVERANTÖRER: Commodore AB, ProComp, Karlberg&Karlberg, Datakompaniet, Sydelektronik, HK Elektronics.

Commodores Julshow 1991

Ny succe' väntas

Commodore X-mas Show kommer att få en häftig inramning. Julshowen arrangeras nämligen på World Trade Center i Stockholm. Ett nybygge i riktig "high tec-miljö".

- Jag tror på 10.000 besökare, säger mässgeneralen Ola Åberg från AmiCon. Det har vi plats för utan köer.

Över 5.000 besökare kom i våras till de slitna trånga lokalerna på Djurgården, där Sveriges första Amiga-mässa arrangerades. Det var en gigantisk succé, men samtidigt en miss i planeringen. Publiken fick köa i timmar. Och inne i mässhallarna var det stundtals trångt, mycket trångt.

Någon risk för trängsel lär det dock inte bli när Commodore Christmas Show går av stapeln lördag och söndag den 7 till 8 december.

Här, på World Trade Center i Stockholm, arrangeras årets upplaga av Commodore Christmas Show den 7-8 december. En häftig inramning, eller hur...

2000 besökare

- De lokaler vi hyrt på World Trade Center rymmer 2.000 besökare åt gången, berättar Ola Åberg, mässgeneral. Det ska vi klara. På World Trade Center finns också riktiga restauranger och caféer. Det är en betydligt bättre miljö för mässan än de lokaler vi hade på Djurgården.

— Dessutom ligger World Trade Center vid Centralstationen i Stockholm, så det blir lättare för folk att komma från landsorten. De behöver inte ens gå utomhus för att komma till mässan.

Försäljningsinriktad

Commodore Christmas Show blir stenhårt inriktad på försäljning.

—Det finns ett stort behov av en sådan show, anser Ola Åberg. Det visade AmiCon i våras. Många utställare sålde ju då för 100.000-tals kronor.

Som ett extra lockbete till julshowen erbjuder AmiCon besökarna att köpa AmigaDos 2.0 för endast 495 kronor, mot normalt 995 kronor.

- Och vi ska försöka ordna med verkstäder som kan hjälpa folk att montera in de nya chipen.

Om någon utställare vill göra en särskild presentation finns det också speciella konferenslokaler att hyra.

Ola Åberg lovar också en mängd spännande jippon och underhållning. Men exakt vad det blir vill han inte avslöja i dagsläget.

—Hittills har försäljningen av monterplatser gått långt över förväntan, säger han. Men vi har fortfarande några montrar kvar. Dessutom kan vi erbjuda torghandels-bord för mindre företag. Ett sådant bord kostar bara 2.000 kronor.

—Vi har också sänkt priset på entrén till 30 kronor och skippat förbeställning och rabatter. Vi tror det blir rättvisare och enklare att hantera.

Christer Rindeblad

Dubbelt upp för Commodore

Svenska Commodore har fördubblat sin försäljning i sommar!

Perioden juni, juli och augusti sålde man för totalt 22 miljoner kronor, vilket är exakt dubbelt så mycket som samma period förra året.

—Det är ett överraskande bra resultat, speciellt med tanke på att det här normalt är den sämsta perioden på hela året för vår del, säger en glad Lars Molander, VD för svenska Commodore.

— Främst är det vår PC-försäljning som nu tagit fart. Men även försäljningen av Amiga 2000 och Amiga 3000 ökar.

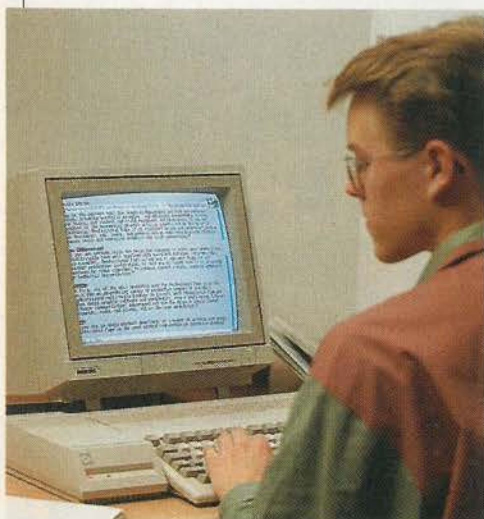
Amigan blev lyftet för klubbtidningen

Av Christer Rindeblad

En vanlig Amiga 500 och ett layoutprogram. Det kan räcka för att ge en trist klubbtidning den rätta stilen.

Den erfarenheten har åtminstone datorklubben EDKX gjort.

—Läsarna är stormförtjusta i vår tidning sedan vi började med ''desktop'', berättar chefredaktören Jim Terneborg.

1. *Jim Terneborg skriver sina artiklar och kontrollerar stavningen med ordbehandlingsprogrammet ''Articel Editor'' på en Amiga 500 med 20 Mb stor A590 hårddisk.*

LM Ericsson är inte bara ett av Sveriges största företag. Man har också en av de större datorklubbarna i landet, Ericsson Datorklubb (EDKX), med över 1.400 medlemmar.

Och EDKX har liksom de flesta föreningar i landet en egen klubbtidning; ''EDKX-PRESSEN''. Fyra gånger om året kommer tidningen ut. 30 sidor späckad med aktuell klubbinformation, reportage och och datortips för medlemmarna.

—Första numret kom ut redan 1984, berättar chefredaktören Jim Terneborg. Då gjorde vi den på enklast tänkbara sätt. Tidningen skrevs helt på en vanlig skrivmaskin. Utskrifterna kopierades upp och häftades ihop. Tidningen såg urtrist ut och ingen läste den...

Men nu är det andra tag. För ett år sedan tog klubbens Amiga-sektion, med Jim Terneborg och Maria Jegrelius i spetsen, över.

Numera görs EDKX-PRESSEN på en Amiga 500 och layoutprogrammet Professional Page. Sidorna skrivs ut på en laserskrivare och trycks i en riktig tryckpress. EDKX-PRESSEN ser numera ut som en riktig tidning. Ni kan själva se skillnaden på bilden ovan.

—Läsarna är stormförtjusta, berättar Jim Terneborg. De tycker tidningen har blivit jättefin och lättläst. Upplagan har ökat till 3.000 ex. Nu är det många utanför klubben

2. *Bra planering är A och O för en tidningsutgivare. Här bestämmer Jim och Maria vad varje sida ska innehålla, innan de börjar layouta tidningen.*

4. *Klubbens laserskrivare kommer till flitig användning. Det är på den Jim och Maria skriver ut sidor för korrektur och de original som används vid tryckningen.*

—Laserskrivare är bättre, anser Maria Jegrelius. Men har man inte råd att köpa en, kan man faktiskt använda en vanlig billig 24-nålars matrisskrivare. Kvalitén blir nästan lika hög som på en laserskrivare.

3. *Så börjar det verkliga arbetet, att utforma sidorna. Jim och Maria använder layoutprogrammet "Professional Page 2.0" på en vanliga Amiga 500.*

—Men om jag har möjlighet använder jag klubbens Amiga 3000. Det går tre gånger snabbare att göra sidorna då, berättar Jim Terneborg.

FOTO: ARNE ADLER

som vill läsa tidningen också.

Klubbtidningen görs helt på fritiden av Jim Terneborg och Maria Jegrelius.

— Det är fler i klubben som skriver artiklar, berättar Maria Jegrelius. Men vi två sköter planering och gör layouten. Varje nummer brukar ta två veckor per person. Av den tiden ägnar vi fem dagar åt själva layouten.

Väl förspänt

Nu har de båda redaktörerna det ganska förspänt. Ericsson är ett företag som satsar hårt på föreningslivet. I klubblokalen finns både Amiga 3000, Amiga 2000, Amiga 500 samt laserskrivare. Dessutom får man helt gratis utnyttja företagets reproavdelning, tryckeri och bokbinderi.

—Men det går att göra en lika bra tidning med betydligt enklare medel, hävdar Jim Terneborg. Om föreningen redan har en Amiga 500 behöver de bara skaffa en hårddisk, 3 Mb minne samt layoutprogrammet Pagesetter II. Utskrifterna kan man göras på en vanlig 9- eller 24-nålarsskrivare. Kvalitén blir nästan exakt som på en laserskrivare.

—Att sedan låta ett professionellt tryckeri och bokbinderi ta hand om slutproduktion, tryckning och bindning, kostar bara 2.000-3.000 kronor om upplagan är 1000 ex.

Layout svårast

—Illustrationerna i tidningen kan man ju antingen ordna med s.k. clip-arts, som finns att köpa till de flesta DTP-program. Eller också man man använda riktiga fotografier som man själv kan "rastrera" med en vanlig kopiator och s.k. rasterfilm. Kvalitén blir mycket hög.

—Svårast är egentligen att lära sig göra en snygg layout av sidorna, menar Jim Terneborg. Men man lär sig efter hand. Själv läste jag inte ens handboken när jag började förra sommaren. Jag kastade mig direkt in och började göra sidor.

Finns det inga nackdelar att göra klubbtidningen på dator då?

— Jo, erkänner både Jim och Maria. Det tar betydligt längre tid eftersom man vill att resultatet ska bli bra. Det är lätt hänt att man sitter och pular lite extra länge med en sida för att få den snygg. Men det är värt merjobbet, för nu läser alla tidningen och intresset för Amigasektionen växer.

Maria och Jim sitter ofta hemma och gör layouten på sina privata Amigor.

— Vi sitter visserligen på varsitt håll. Men vi kan ändå hjälpa varandra, berättar Maria Jegrelius. När någon av oss är klar med en sida ringer vi upp den andra och skickar över hela sidan via modem.

Artiklarna skriv av olika klubbmedlemmar, ofta på en PC.

— Det är inget problem, säger Jim Terneborg. Med Dos-2-Dos kan vi lätt konvertera texter till Amigaformat.

Men även om det är lätt att konvertera texter är det svårare att konvertera värderingar inom företaget.

— Visst finns det en del gamla stötar på företaget som retar sig på att vi inte använder PC utan föredrar Amiga, tillägger Jim Terneborg med ett skratt. Men de blir färre och färre för varje nummer.

5. *Två nöjda redaktörer, Jim Terneborg och Maria Jegrelius, granskar det färdiga resultatet. Här är tidningen tryckt och vikt (falsad) samt klamrad vid Ericssons eget bokbinderi.*

Att anlita ett tryckeri och bokbinderi kostar 2-3 kronor per tryckt exemplar om upplagan är några tusen ex. Men fråga om priset innan du beställer!

Svullo har spanat in CDTV-annonsen i Datormagazin.

Försäljarna visar vägen till CDTV-berget. Observera leende Jerker Antoni från Commodore.

CDTV – Right On!

Commodore har anlitat en ny säljare av CDTV.

Svullo!

I november dyker han upp i Filmnet och TV3.

Datormagazin var med vid inspelningen av reklamfilmen.

Micke Dubois är trött.

Klockan är nio på morgonen, han har inte sovit på hela natten och inspelningen av CDTV-reklamen ska just börja.

Så fort kamerorna börjar rulla är dock tröttheten som bortblåst.

Micke kopplar på stora Svullogrinet, dunkar Datormagazin i disken och kräver:

- CDTV. CDTV! CDTV!!

Platsen är Lars Bengtssons Ljud/Video vid S:t Eriksplan i Stockholm. I butiken trängs videokameror, fotografer, regissör och diverse folk från Commodore.

Det ska bli teve-reklam. CDTV-reklam närmare bestämt.

I november-december kommer Svullo att dyka upp rutan. Reklamsnuttarna i Filmnet blir en minut långa och kommer att sändas precis före niofilmen på onsdagar, fredagar och lördagar. Ungefär klockan 20:55 alltså.

—Reklam i Filmnet? Det finns ju inte!, kanske någon invänder.

Och det är ju sant. Men Commodore har donerat ett antal CDTV till Filmnet som de har som priser i en tävling. Så det är reklam för tävlingen det handlar om. Vilket i praktiken naturligtvis även är reklam för CDTV. Listigt uträknat.

För inspelning och produktion av reklamfilmen står Grafiskt utbildningscenter i Uppsala. De sysslar vanligtvis med utbildning för alla former av grafiska yrken, men arbetar även professionellt med teve och video.

—Right On!

Patrik Nilsson
Foto: Bertil Wöllner

Svullo tar för sig. Understa lådan brukar vara bäst!

Några skivor måste man ha. Lika bra att ta alla förresten!

Äntligen hemma. Dags att svulla och spela spel. Inga trista uppslagsverk här inte.

VIRUS NYTT

Av Erik Lövendahl Sörensen

Adress: Snaphanevej 10
4720 Praestoe, Danmark.
Tel: 009 45 53 792 512
Fax: 009 45 53 793498

Här kommer en glädjande nyhet. Nu har virusdödaren BootX har kommit i en ny version; 4.02!

Den belgiske upphovsmakaren berättade för mig att denna nya version fått betydande förbättringar.

Ny skärm. Menyerna har blivit lättare att använda.

Men den bästa finessen med nya BootX är den utmärkta Linkvirus Check Setting-menyn, som tillåter dig att forma din virusdödare precis som du vill.

BootX är min favorit och kan beställas direkt från programmeraren **Peter Stuer, Kauwlei 21, B-2550 Kontich, Belgium**. Freeware-priset, om du vill, är 5 dollar.

Min egen diskett, The Newest Superkiller, finns som vanligt i Danmark på DAN BBS. Nod 1: 009 45 426 438 27 (2400-14400 bps). Nod 2: 009 45 436 28230 (1200-2400 bps).

VIRUSDÖDARE	version
VScan	*5.11*
KDV 3	*2.21, 1.29*
KDV 5	*2.07, 1.29*
BootX	*4.02*
VirusX (gammal)	*4.01*
Zerovirus III (gammal)	*1.18*
Budbrains VP (bug)	*3.03, 1.52*
VT	*2.32*
Novirus	*3.52*
Master Virus Killer (bug)	*2.2*
VirusExpert (gammal)	*1.6*
Virus Checker	*5.32*

(Program markerade (Gammal) är inte uppdaterade på minst ett år. (Bug) betyder allvarliga buggar.

NYA VIRUS	datum
Dooty (boot)	*910911*
Sachsen no 1 (boot)	*910912*
Sachsen no 2 (boot)	*910912*
Bombed (boot)	*910912*
Hauke (boot)	*910914*
Unicorn 1.1 (boot)	*910916*
Zombi (boot)	*910916*
Taipan Chaos (boot)	*910917*
Taipan Lameblame (boot)	*910917*
Hauke Exterm. 1 (boot)	*910918*
Zaccess III (boot)	*910919*
Amiga Knight	*910922*
Lz Linkvirus (400)	*910926*
Freedom (10876)	*910929*
Tristar Viruskiller Virus	*910930*
Check Filevirus (18644)	*911002*
Charlie Brown (bbot)	*911005*
Amiga Knight (6048)	*911011*
Chaos (boot)	*911014*

(XXX) anger antal bytes för icke-bootblocksvirus.

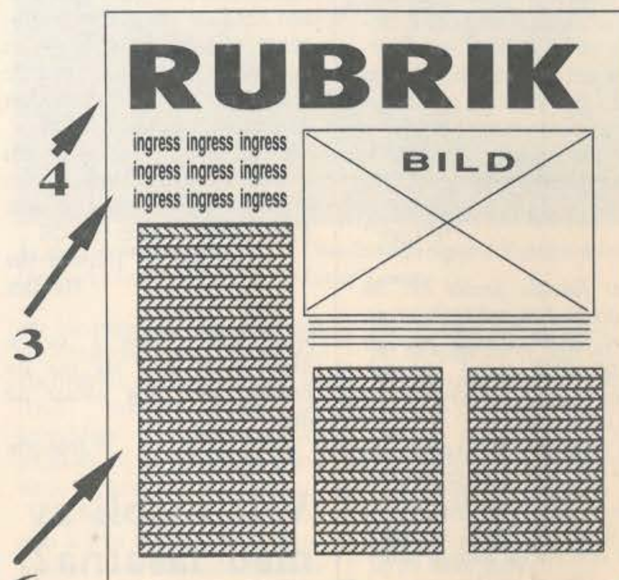
Läckrare layout i klubbtidningen

Har du ett DTP-program och en Amigan? Och du drömmer om att göra en snygg klubbtidning?

Räkna inte med att ditt DTP-program gör jobbet. Du måste också själv kunna lite om layout.

Så varsågod, här har du våra tio bästa layout-tips:

En lång text, några bilder och ett tomt A4. Det är oftast utgångsmaterialet för de layoutare på tidningar. Hur ska man göra allt det här till en spännande lättläst sida?

Så här kan en "normal" sida se ut, med bra balans mellan rubrik, ingress, text och bild. Glöm inte bildtext! Alla sidor ska dock inte se ut så här. Variera.

1 Planera sidans utformning innan du börjar arbeta med den. Gör gärna en grovskiss där du placeras ut rubrik, bildernas placering liksom texten. Sidan ska locka till läsning, inte skrämma bort läsaren.

2 Håll sidan ren och enkel! Texten är lättare att läsa om den delas upp i tre eller fyra kolumner (spalter på fackspråk). Använd inte en för liten stilsort (typsnitt). I denna text använder vi Times 9 punkter med 10 punkters radavstånd.

Punkter är det mått som anger höjden på bokstäver. 8 punkter är 3 mm. Mindre typsnitt än så bör man inte använda för längre texter.

3 Skriv en sammanfattning av textens innehåll i början av texten. Det kallas på fackspråk för "ingress" och bör vara maximalt 4-8 rader lång.

Ingresser bör vara minst 2 punkter större än den övriga texten. Datormagazin använder 10 punkters ingresser. Placera ingressen så att man naturligt börjar läsa den först. Se skissen ovan.

4 Rubriken får inte vara för liten i förhållande till textlängd och bildens storlek. En liten rubrik är lätt att missa när man bläddrar i tidningen. Försök skriva korta rubriker.

En rubrik är ingen överskrift. Helst ska rubriken vara maximalt 5-6 ord med ett rakt budskap. Ex: "Så gör du snyggare klubbtidning", istället för "Så gör du snyggare och bättre layout med DTP-program för din klubbtidning".

5 Blanda inte för många typsnitt. Ett vanligt nybörjarfel är att härja friskt bland alla de typsnitt ett DTP-program erbjuder. Men för läsaren kan det leda till förvirring. Använd maximalt 2-3 typsnitt per sida.

6 En textspalt med rak höger- och vänsterkant är mest lättläst. Men eftersom de flesta DTP-program generellt har svårt att avstava ord kan en textrad ibland se rätt gles ut.

En enkel lösning kan vara att vänsterställa texten med ojämn högerkant.

7 Bilder är viktiga. Undersökningar visar att normalläsaren först tittar på bilden, sedan läser bildtexten, därefter rubriken. Först därefter börjar han/hon läsa ingressen och huvudtexten.

8 Använd färger om det går. En sida med en grå textmassa lockar inte till läsning. En röd färgplatta eller röd rubrik kan "rädda" sidan.

9 Försök stryka ner långa texter. Tryck inte ihop sidan för att försöka få med allt. Risken är stor att ingen orkar läsa sidan, och då har ju vitsen med att publicera texten gått helt förlorad, eller hur...

10 Lätta upp långa texter med mellanrubriker. Datormagazin använder ofta sådana små minirubriker mitt i texten. Det gör en lång text lite lättare att läsa.

Mellanrubriker

ska vara 2-4 punkter större än textens storlek. Helst bör mellanrubriken vara halvfet (bold) för att bryta av.

Christer Rindeblad

Jag tycker att...

Korsord i Datormagazin

Det vore kul om DMz hade med ett korsord i tidningen. Jag gillar att lösa korsord och drömmen vore ett korsord om datorer. Om det inte går att ordna ett korsord om datorer, så kan ni väl ta med ett vanligt korsord.

Annars tycker jag att DMz är en bra tidning. Men det förra formatet tycker jag var bättre.

"PKaze"

Vi har faktiskt pratat om att testa att ha korsord i tidningen. Det vi tänkt oss var just ett korsord med temat datorer. Kanske vi skulle ta oss en funderare till!?

Du skriver inte varför du tycker att förra formatet var bättre. Själv tycker jag att det nuvarande formatet är trevligare och vet att många håller med.

Jeanette

Svar till de två idioterna

Zappa, man är inte automatiskt en lamer om man har en C64. Det är snarare så att det är du som är en lamer, som springer och tjatar på din polare istället för att jobba med din dator! Förresten vem vill ha ett PC-surrogat som måste sparka igång? (OBS Skämt!)

"?", det är inte pinsamt att köpa kondomer. Det visar helt enkelt att man bryr sig om sin partner! Dessutom tycker jag att spel är seriösare än att skriva och gnälla på tidningen som gör sitt bästa för att tillfredställa många olika datorägare (skitsvårt?). Därför behövs lite larv och humor.

Jag som plitat ner detta är en gubbe på 36 år, som har både en C64 och C128 och klarar mig bra med dem. De största problemet är ointresse från importörer och handlare när det gäller tillbehör, så jag försöker bygga en del grejor själv. Vilket bara är nyttigt, om det finns för mycket färdigt blir man lat (och fattig).

PS Pia Wester, jag gillar din charmiga humor. Välkommen in på kaffe om du har vägarna förbi. DMz har adressen. DS

"LOCD" Larsson the Hentice

Wow Pia, "man i mogen ålder" som bryr sig om sin partner. Och han väntar på dig...

Jeanette

Vill ni bli av med läsarna?

Hubba! Efter att ha läst senaste numret av DMz (nr17-91) blev vi smått konfunderade. Har ni på redaktionen planer på att bli av med läsarna? Man kan tro det, med tanke på era råd till läsarnas frågor. T ex sälj datorn och köp en A3000...

Vill ni behålla läsarna bör ni besvara breven seriöst. Annars kan ni ju alltid börja på MAD. Vårdat språk tycker vi är viktigt, även i en datortidning som läses av slangpratande datoranvändare. Nu kommer ni antagligen att svara likadant på detta brev ***(det kliar i fingrarna... Red anm)***, och det bevisar vad vi sagt. Om ni överhuvudtaget publicerar detta brev.

Om ni nu fortsätter, har vi ett råd till er: Sälj tidningen och köp en herrtidning. (P-blaska med ert vokabulär.) Skärp er.

PS. Det sägs att motion lär sänka sexualdriften till en harmlös nivå. ***(Tråkmåns! Red anm)*** DS

Xerxes, Nike Oakman, Jonny B

Vad är det för oseriöst med att köpa en A3000? Och vilka är vi? Nya Moraliska Majoriteten månne.

Och vad har rådet att köpa en A3000 med sex och herrtidningar att göra? För övrigt har du nu fått ditt brev publicerat och fått sagt vad du nu ville ha sagt...

Nu är Amiga-partiet här!

Christer Rindeblad! Nu är Amigapartiet bildat. Det är bara till och rösta på oss vid nästa val då, eller hur? Vi i AP funderar just på att ha Datormagazin som partitidning, men det stöp ju på att den innehåller C64 och C128 material. Intet ont om de nyss nämda datorerna, men partiet heter ju ändå Amigapartiet.

Mr Thankful of Ö-vik
Ordf. i AP

Får jag bli president då?

Christer

Datormagazin =depptidning?

"Ödesår för hemdatorer?", "Håller Amigan takten?". Bara deprimerande ledarartiklar. Se på alla nya trevliga, bra program och tillbehör, som kommer till Amigan, istället för att bryta ihop för att Amigan bara har 15 procent av musikmarknaden.

Ta t ex NewTeks Videotoaster som visades på Älvsjömässan. Otroooligt!! Den visar ju verkligen att Amigan står sig som ett bra alternativ till PC.

Johan B.

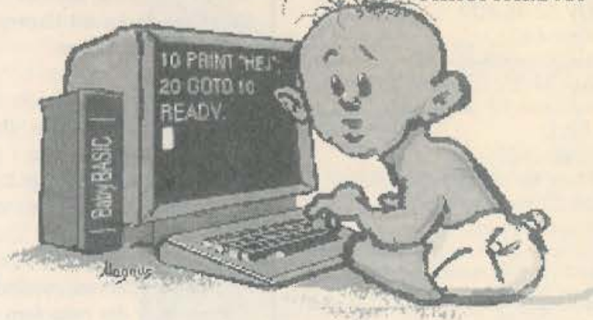
Vaddå, jag dyster? Inte. Vi på tidningen är på ett strålande humör. Men klart vi blev oroliga när Amigaförsäljningen sjönk i våras

. Genom att slå larm hoppades vi att de ansvariga skulle vakna till liv. Och det har de gjort också, vilket vi noterat i tidningen. Framtiden för Amigan ser mycket lovande ut nu, så vi har slutat deppa.

Glada hälsningar från Christer

- Hur gör man ett demo?
Killermaster

Låt oss **slippa** dessa dumma frågor. Tack!

Bild: Magnus Petersson

BREV TILL INSÄNDARSIDAN

Hola! Jag heter Jeanette Lagerholm och har hand om insändarsidorna. Vem blir inte trött nu när mörkret och kylan har kommit?! Säkerligen de flesta, men vem kan tröttna på att skriva hit?! Om du nu inte vill skriva, så kan du ju alltid skicka en bild till "Tyck till per bild".

TYCK TILL PER BILD

Min Bild!

■ Använd dina rit-talanger till att uttrycka vad du tycker. Undvik färger! Sv/v-bilder kommer mer till sin rätt.

Skicka in din bild på diskett som IFF-fil till: Datormagazin, Box 6688, 113 84 Stockholm.

Märk kuveret "Tyck till per bild". Skicka med ett frankerat kuvert, om du vill ha tillbaka disketten.

”Ni tar död på C64:an”

Grattis DMz!

Senaste numret av tidningen kom som ytterligare en manifestation en trend som pågått länge; DatorMagazin håller på att dumpa C64:an för alltid och till på köpet i smyg. Vad fann C64-läsarna i detta nummer?

En spritescrollrutin, lite pliktskyldiga läsarfrågor och så sidorna för spelrecensioner. Just det spelrecensioner!

Här är det alltför uppenbart att C64 betraktas som ett lik i lasten och ett nödvändigt ont. Visst har vi C64 ägare en lägre adresserbar upplösning och färre färger och därför gör sig våra skärmdumpar sämre i tryck, men därmed inte sagt att vi C64 ägare skall ignoreras som en förtryckt minoritet. Ser ni att det inte finns EN ENDA bild från ett C64 spel.

Dessutom ges C64:an bara en

DEBATT FORUM

chans, Darkman. En del andra recensioner innehåller visserligen ett påpekande att det finns andra versioner och där trängs 64:n in bland andra maskiner Datormagazin inte heller stöder, ens på logotypen. Det hade kostat så lite tid, pengar och resurser att låta oss få en liten ruta om just vår version, men inte. Det är tydligen för mycket begärt.

Jag är medveten om att nyheterna inte duggar tätt direkt, men jag har svårt att se att ett 4 MHz kort till C64 skulle vara mindre intressant än ett 68030 kort till Amiga ur läsarsynvinkel.

Indirekt har DatorMagazin genom sin ignorans av den perfekta nybörjardatorn sparkat undan benen på sig själva, åtminstone på sikt, och dessutom starkt bidragit till den trend som ni talar illa om; ”TV-spelsboomen”. Allt färre intresserar sig för datorer som annat än en tangentbordsförsedd konsoll då de skall köpa dator.

Poängen är dock att de som köper dator skall inse att de gjort en vinst i sitt köp genom att man plötsligt får tillgång till en värld långt större än spelen genom sitt tangentbord.

Idag, från och med Workbench 1.3.3 finns inte längre AmigaBasic med i paketet då man köper en ny Amiga. Den tunga kategori hackers som skolades på C64 och där en stor del klev vidare in på Amigan är ett döende släkte. Mycket få, som inte lär sig grunderna i en lämplig miljö (som företrädesvis på C64:an) kommer att se poängen i att köpa programspråk för hiskeliga summor bara för att de skall prova om de är intresserade (AMOS 500 + 325 kr, DevPak 500 kr, Lattice 2250 kr för att ta några exempel). Hur många tror ni blivit programmeraringintresserade om de fått Amigan som första dator?

Förstår ni inte att säkert 90 procent av er läsekrets är C64ägare eller har åtminstone varit en gång i tiden. I alla trappor finns det steg. Om man gör det första för högt kommer det aldrig att finnas tillräcklig glädje i att klara det för att man skall orka försöka.

När skall ni och Commodore förstå att det direkt eller indirekt är C64 användarna, och de som skolats och fostrats i denna miljö, som är den gren ni sitter på? Om ni gör det; varför fortsätter ni så ihärdigt att såga?

Om ni inte tar ert ansvar gentemot era läsare och genom en drastisk uppryckning ger 64:an den plats den förtjänar i tidningen, genom skolor i basic och assembler för C64 och dessutom börjar inse att det är berättigat att välja C64 spelet, då platsbristen skapar konflikt mellan Amiga och C64.

Jag förstår också att spelbolagen är mera intresserade av att visa upp sina snyggare Amigaspel, då dessa gör sig bättre på bild. Men om spelredaktören inte efterfrågar alternativen, utan accepterar att föras bakom ljuset av kortsiktiga kommersiella intressen så är tidningen dömd att dö på sikt.

Skulle ni inte inse vilken väg som är bäst för er, Commodore, Sverige och därmed fortsätter på den inslagna vägen så kan jag bara säga: Det var kul så länge ni fanns innan konsolltidningarna tog över marknaden!

Greetz from:
Masterpoker of Lamex

Lugna ner dig lite. Du säger emot dig själv. Dels påstår du att vi helt fimpat C64, samtidigt tar du själv upp några exempel på 64-artiklar vi haft. Vi testar alla nya produkter som kommer till C64. Vad mer kan vi göra. Det är knappast vårt fel att produktionen av tillbehör till C64 nästan helt upphört.

Andelen C64-läsare var förra året bara runt 20 procent. Idag är de ännu färre.

Det säljs nämligen knappt några C64 i Sverige längre. Och det skulle inte säljas fler bara för att vi skulle öka utrymmet i tidningen för den.

Jag gillar C64 själv. Men det går inte att hålla liv i den med konstgjord andning.

Christer Rindeblad

Är det Datormagazins fel att C64-försäljningen i Sverige minskar?. Det anser i alla fall Masterpoker of Lamex.

Bättre framsida!

Jag tycker det borde finnas fördelar för oss prenumeranter. Att få det senaste numret några dagar före de andra, men nu verkar ni vara lite slappa på den punkten.

En annan sak som irriterar mig är framsidan på DMz. En bättre framsida kan väl inte kosta många kronor mer för oss läsare?

”AC/DC Forever”

SVAR DIREKT

Självklart är det så att du som prenumerant ska ha tidningen tillhanda innan lösnummerköpare. Tyvärr så finns det vissa faktorer som ibland gör att så inte är fallet. Det är faktorer som:

Affärerna börjar sälja tidningen tidigare än de får. De får tidningar redan på måndagar av PRESAM och ska egentligen inte börja sälja dem förrän på torsdagar. Detta görs ju för att tidningen verkligen ska finnas i affären när den ska säljas och inte ska vara försenad. Att affärena sen går och säljer på studs är ju svårt att förhindra.

Jag vet av egen erfarenhet att detta även förekommer med andra tidningar. Men jag tycker personligen att - så länge tidningen ramlar ner i brevlådan och jag slipper hålla koll i affären, så är allt frid och fröjd.

Jeanette

NYA PRYLAR

Produkterna ni hittar på Nya prylar-sidorna är inte testade av Datormagazin. Texterna bygger enbart på information från tillverkare och importörer. Pressmeddelanden (gärna med bild) och/eller produkter skickas till vår testredaktör Peter Kerschbaumer, adress: Datormagazin, Box 6688, S-113 84 Stockholm. Märk kuvertet "Nya prylar". Använd fax för sena nyheter, tel: 08 - 728 85 57. Införande är kostnadsfritt, redaktionen garanterar dock ej publicering och förbehåller sig rätten att bearbeta och stryka i materialet.

Hårddiskar

Oktagon 508/2008 och AT-Bus 508/2008 är två nyheter från tyska **bsc**.

Oktagon 508/2008 är SCSI-2-hårddiskkontroller med möjlighet att expandera arbetsminnet upp till 8 MByte i steg om 2 MByte (2, 4, 6, 8). För Amiga 500 sitter den i en metallåda som är anpassad till Amigans form. I en Amiga 2000 fungerar den som ett "filecard", dvs man kan montera hårddisken direkt på kontrollern och stoppa in allt i en kortplats.

Oktagon autobootar direkt från FFS-partitionen från kickstart 1.3 och uppåt. Autoconfig, "autoboot" och minnesexpansionen kan stängas av. Installationsmjukvaran till Oktagon är helt musstyrd och kan ställas om till olika språk (t o m svenska).

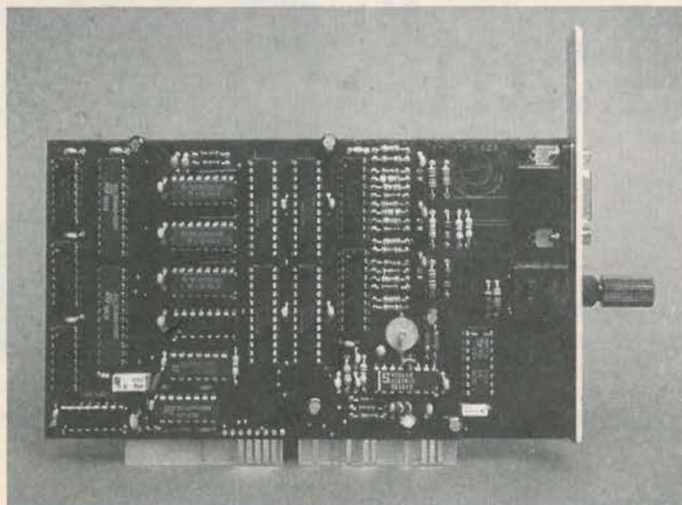
Priser:
Oktagon 508, ca. 2400 kr inkl moms
Okatgon 2008, ca. 2000 kr inkl moms

SMÅTT OCH GOTT

AT-kontroller

AT-kontroller är en billigare lösning för dem som inte behöver möjligheterna att koppla en streamer, flera hårddiskar, scanner eller andra SCSI-prylar till sin dator. **AT-Bus 508/2008** är kontroller av denna typ. De autobootar från FFS-partitionen under kickstart 1.3 eller högre. Autoboot, "autoconfig" och minnes-expansionen går även att stänga av på bsc's AT-kontroller. Till AT-Bus 508/2008 kan man koppla upp till två hårddiskar. Minnet går att expandera till 8 Mbyte i steg om 2 (2, 4, 6, 8). Installationsprogramvaran är helt musstyrd.

Priser:
AT-Bus 508, ca 1800 kr inkl moms
AT-Bus 2008, ca 1400 kr inkl moms
Info: bsc, Tyskland, Tel: 00949-89-357 130 33, Fax: 00949-89-357 130 99

Bort med skärmflimret

För att få ut det bästa av ett rit-, målnings eller DTP-program måste man jobba i interlaceläge. Det tråkiga är att det flimrar så att man knappt orkar sitta framför monitorn även om man har himla bra solglasögon. Det enda som hjälper är ett flicker fixer-kort (eller display enhancer som det numera heter. Flicker fixer är ju ett varumärke). Ett sådant kort är Macro DeInterlace-Card från tyska System. Kortet dubblar helt enkelt den horisontella frekvensen till 31,5 kilohertz. Detta innebär också att man behöver en ny monitor. DeInterlace-Card fungerar till både VGA- och Multisynkmonitorer.

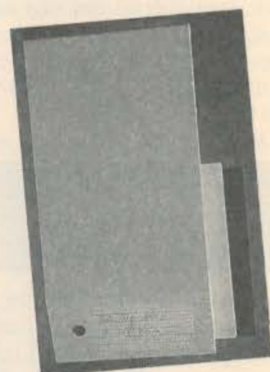
Pris: 2500 kr inkl moms
Info: Delikatess Data, Tel: 031-30 05 80, Fax: 031-30 29

Plats att andas

Jobbar man mycket med t.ex. grafik märker man snabbt att utrymmet på disketter är mycket begränsat. Bilder med 16 miljoner färger blir lätt över en megabyte stora och då får de inte ens plats på en diskett.

En hårddisk måste alltså köpas. Multi Evolution är en SCSI -2-kontroller som finns till både Amiga 500 och Amiga 2000. Multi Evolution autobootar direkt ifrån FFS-partitionen under kickstart 1.2, 1.3 och 2.0. Med Quantum LPS-hårddiskar utlovas överföringshastigheter upp till 900 kByte/sek.

Pris: 2200 kr inkl moms
Info: Delikatess Data

Ny låg-prismus

Från Zydec kommer en ny mus som både fungerar till Amiga och Atari. Den har en upplösning på 200 dpi och kostar 228 kr inkl moms.

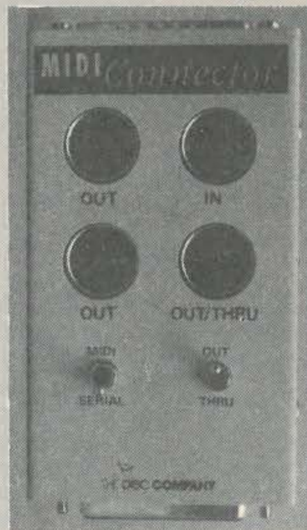
Info: Landbergs, Tel 0758-650 35, Fax: 0758-702 50

Koppla synthen till Amigan

MIDI-Connector är ett MIDI-interface till Amigan. Det har en MIDI-in, två MIDI-out och en kombinerad MIDI-out/thru.

Med MIDI-Connector får man två MIDI-sladdar på två meters längd. Bra, eftersom MIDI-kablar är rätt dyra när man måste köpa dem i en musikaffär. En finess till med MIDI-Connector är att den seriella porten är genomförd. Man slipper alltså att slita ur sladdarna ur datorn när man ska byta mellan MIDI och t.ex. modem.

Pris: 428 kr inkl moms
Info: Landbergs, Tel: 0758-650 35, Fax: 0758-702 50

Nya färgskrivare från STAR ...

ZA-200 och ZA-250 är två nya 9-nålars färgskrivare från STAR. De klarar av att skriva 420 tkn/sek vid snabbskrift (NLQ). ZA-200 kan skriva på stående A4 (hela A3-ark). De har fyra typsnitt inbyggda. Den högsta grafikupplösningen man kan få med dem är 240 dpi (punkter per tum).

XB24-200 och XB24-250 är två 24-nålars färgskrivare. De är något långsammare än STARS 9-nålarsskrivare. Som mest klarar de av 332 tkn/sek vid snabbutskrift och 100 tkn/sek vid skönskrift. XB24-200 kan ta stående A4 och XB24-250 kan skriva på liggande A4-papper. Båda skrivarna har nio inbyggda typsnitt varav två är i Super Letter Quality (bättre än en skrivmaskin?). De klarar av att skriva ut grafik med en upplösning på 360 dpi (punkter per tum).

XB24-200 och XB24-250

ZA-200 och ZA-250

Priser:
ZA-200: 5750 kr inkl moms
ZA-250: 6750 kr inkl moms
XB24-200: 6950 kr inkl moms
XB24-250: 7950 kr inkl moms
Info: Secus Data AB, 08-289040, 08-989817

..och nya modem från Supra

För dem som har modem för att ringa till BBS:er är Supra inget okänt namn. Deras modem är väldigt utbredda bland Amiga-ägarna. Supras två nya modem heter 2400 Plus och Supra FAX Modem. Nyheten hos 2400 Plus är att det har det nya komprimeringsformatet MNP 5. Med det kan man i vissa fall komma upp i 4800 bps. Genom V.42bis-protokollet kan man t.o.m. komma upp i 9600 bps om man kommunicerar med ett annat V.42bis-modem.

Den riktiga nyheten från Supra är faxmodemet Supra FAX Modem med MNP5 och V.42bis. Det är i grunden ett 2400 bps-modem men kan skicka och ta emot faxar med 9600 bps. Tyvärr så finns det ingen mjukvara till Amigan än. Men den ska komma i slutet av november.

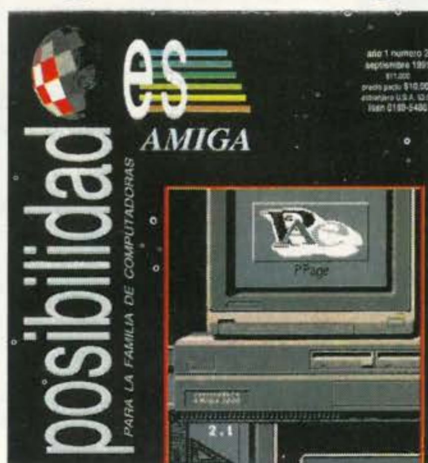
Pris:
2400 Plus, 2495 kr inkl moms
Supra FAX Modem, ca 4000 kr inkl moms
Info: USA Data, Tel: 040-221920, Fax 040-219007

Mexikansk Amiga-kollega

På mässan i Californien fick jag tag i det den första mexikanska Amiga tidningen. Den heter "posibilidades para la familia de computadoras Amiga" och kommer ut varje månad. Tidningen är helt och hållet gjord på Amiga-datorer. Hårdvaran som används är: Amiga 3000/25, Amiga 2000/16, hp-laserjet, hp paintjet, dctv, qms färg-postscript-laser och snapshot pro.

Mjukvaran för att få ihop tidningen: Professional Page, Professional Draw, DeluxePaint III, DigiPaint III, Imagine, The Art Department, Pixmate, jrcomm, grabbit, Screen-Tolff, dos-2-dos, WordPerfect, Kind-Words och DiskMaster.

Det är kul att fler och fler Amiga-tidningar även görs på Amigan. De som är intresserade kan ju alltid ringa till Mexiko: **Sergio Sánchez, +(91-22) 43 54 11**

Video 1

Video Backup System är som namnet antyder ett system för att göra hårddiskbackup till en vanlig videobandspelare. På ett VHS-band med 240 minuters spellängd kan man spara ca 200 MByte. Som extra godis får man ett video-band med 160 MByte Public Domain-program (201 fish-diskar) med på köpet. Bara de skulle lågt räknat kosta ca 2000 kronor.
Pris: 995 kr inkl moms
Info: Chara' Data, Tel: 0381-10400, Fax: 0381-10402

Video 2

Broadcast Titler har nu kommit i **version 2**. Denna version innehåller 16 fonter (typsnitt) med full svensk teckenuppsättning. Alla fonter har anti-aliasing vilket innebär att kanttaggigheten minskas.
Pris: 3150 kr inkl moms

SMÅTT OCH GOTT

Fontpack 1 är ett paket med 60 anti-aliased fonter som kan användas tillsammans med Broadcast Titler 2.
Pris: 1350 kr inkl moms

Med programmet Fontenhancer kan man omvandla alla Amiga-fonter och Color-fonter till anti-aliased fonter för att få bästa resultat i Broadcast Titler 2.
Pris: 1350 kr inkl moms
Info: AB Ryco, Tel: 031-864710, Fax: 031-871660

Minnesexpansion

Chara Data har sänkt priset på den **2 MByte Chipmem-expansion till A500/2000**.

Komplett med Super Big Agnus och 2 MByte minne kostar kortet nu 2995 kronr inkl moms. Nu är även Chipmem-expansionerna till A1000 och A2000/A klara. A1000-varianten har dessutom en batteri-klocka och 2-ROM-socklar för kickstart 2.0.
Priser:
A1000, 2645 kr inkl moms
A2000/A, 2645 kr inkl moms
Info: Chara Data, Tel: 0381-10400

AMIEXPO i Kalifornien: Mycket nytt

Av Peter Kerschbaumer
OAKLAND, KALIFORNIEN

En tjock plånbok.

Det är vad man skulle vilja ha när man ser alla nyheter som kommer till Amigan.

Från den 5:e till 6:e oktober hölls AMIEXPO i Oakland utanför San Francisco i Kalifornien.

En mässa med mycket nytt och höga priser.

Men även för oss med tunna plånböcker fanns det en hel del godis.

Vart är Amigan på väg? När jag såg alla dessa 040-turbo-kort och grafikexpansioner på AmiExpo fick jag intrycket att många företag tänker satsa hårt på den professionelle användaren. De börjar med att snabba upp Amigan och slutar vid hela lösningar för videoproffsen.

Livet efter 040

Att snabba upp Amigan har alltid varit populärt. Det började med 68020-kort. Sedan blev 68030-kort ett måste för alla Amiga-freaks.

Dessa finns nu med klockfrekvenser mellan 25 och 50 MHz (lite till och man kan lyssna på P3). Gränsen verkade vara nådd där.

Men det räckte naturligtvis inte.

Snabbare ska det gå.

Motorola har knappt släppt sin 68040-processor, men redan finns det färdiga 040-kort till Amigan. De tillverkas av CSA, GVP och RCA. CSA och GVP är ju kända sedan tidigare för sina accelleratorer.

Först med 040-kort

RCS var först på marknaden med sitt 68040-kort, som de kallar Fusion Fourty. De föredrog att visa kortets prestanda i praktiken istället för en massa benchmarktest som bara visar en massa siffror.

Jag fick en imponerande visning av Fusion Fourty med Publishing Partner: med detta kort i Amigan kan man verkligen jobba professionellt med DTP. Skärmuppdateringen blev väsentligt snabbare jämfört med ett 030-kort.

Först till Amiga 3000

GVP är främst kända för sina hårddisk-kort och accelleratorer till Amigan. Inte helt oväntat ligger de även i frontlinjen när det gäller 040-kort.

GVPs kort är det första som utnyttjar CPU-expansionsplatsen i Amiga 3000. Vilket naturligtvis medför att kortet inte fungerar på en Amiga 2000. Kortet har mycket hög prestanda. Vid de vanligaste benchmark-testen (hastighetstest) var en Amiga 3000 med detta kort upp till 37 gånger snabbare än en vanlig Amiga med 68000 processor.

GVPs 68040-accellerator för CPU-expansionen i Amiga 3000

Expanderbart

CSA, som gör MegaMidget Racern, visade upp ett 040-kort som de kallar 40/4 Magnum. Det är gjort för Amiga 2000 och stoppas i 86-pinnars CPU-kortplatsen.

CSA visade kortet i en direkt jämförelse mellan MegaMidget Racern (33 MHz CPU, 50 MHZ FPU) och 40/4 Magnum (25 MHz).

Med korten gjorde de en raytracing på en jet-motor. När 40/4 Magnum var klar med beräkningen hade MegaMidget Racern bara kommit till hälften.

För alla som har arbetat med raytracing så kan jag berätta att jet-motorn var uppbyggd av 7000 polygoner. En 8-bitars bild (256 gråskalor) tog 4:50 min att beräkna. Samma bild med bara 16 gråskalor var klar redan efter 38 sekunder.

Ett annat vanligt test som ofta visas är att beräkna fraktaler. Här var 40/4 Magnum 345 gånger snabbare än en vanlig Amiga. Det är siffror som borde få alla MAC och PC-användare att tappa hakan.

CSA-kortet har även en inbyggd SCSI-kontroller, en parallell-port, och två seriella portar (RS-232 och RS-422). För senare utbyggnad finns en 32-bitars expansionsslot på kortet. Framtiden får visa vad CSA kan hitta på för kul till den.

– och mycket dyrt

040-bluffen?!

Till sist så har vi Supra som tidigare höll på att utveckla ett 68040-kort. Ett kort som jag fick se redan på Köln-mässan förra november. Då fanns det inga 68040-processorer på marknaden och kortet kunde alltså inte visas i funktion.

Här i Oakland hade Supra inget 040-kort i montern och enligt företaget har man lagt utvecklingen på is. Man kan ju undra om deras första konstruktion var funktionsduglig över huvudtaget. I så fall hade de ju bara behövt sätta dit en 68040.

Nu satsar Supra helt på sina modem med bl a ett faxmodem som ska släppas i slutet av året.

Video för hemmapularen

Bland alla HiTech-prylar fanns det även en hel del prisvärda nyheter för oss med en vanlig plånbok.

Ett av de intressantaste programmen som visades kommer från GOLD DISK och heter VideoDirector. Med det kan man på ett enkelt och smidigt sätt redigera sina videofimer. Handen på hjärtat. Vem vill egentligen lägga in text på sina videorullar? Innan man har kommit så långt vill man ju först klippa bort alla skakningar ur filmen eller det dumma stället där man har tappat kameran, eller när den där konstiga gubben plötsligt dök upp i bilden.

Med Videodirektor är det enkelt att redigera videofilmer

Att redigera videofilm har hittills varit väldigt dyrt och tagit en massa tid. Det är här VideoDirector kommer till användning. Med detta program kan man styra sin videokamera och videobandspelare.Hela systemet består av programmet, två sladdar och ett seriellt interface.

När allt är installerat tittar man igenom originalfilmen i kameran och markerar stycken som man vill använda. Dessa stycken namnger man och kan sedan flytta om i önskad följd. Det finns flera funktioner som underlättar redigering av stycken. Man kan klippa ut, kopiera och klistra in dem. När detta är klart väljer man inspelning och programmet letar fram de olika styckena på kameran och spelar över dem på videobandspelaren.

Allt detta på mycket kort tid och med den utrustning som hobby-filmaren har hemma (en Amiga behövs förstås).

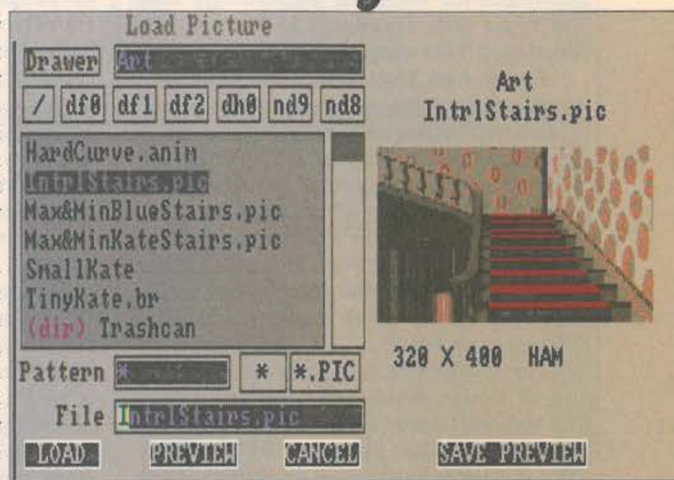
VideoDirector kostar cirka $200 (1800 kronor).

Video för proffs

GOLD DISK verkar har fattat att de flesta Amigaägare har en ganska enkel utrustning bestående av en Amiga 500 (ca 90 procent av alla Amigor) med en extradrive och eventuellt en minnesexpansion.

Trots detta så finns det många företag som satsar hårt på proffsmarknaden.

Bland dem är NewTek med sin VideoToaster: ett kort (egentligen två) som ger proffsanvändaren ett videoredigeringsredskap i högsta klass. Toastern består förutom av kortet även av ett antal program för rendering, raytracing och bildbehandling. Ritprogrammet, ToasterPaint, påminner mycket om DigiPaint, men arbetar i 24-bits-format. Utvecklingen av det vanliga DigiPaint verkar dock ha somnat av; det visades inte ens på mässan.

Nya versionen av Spectracolor visar en minibild i filerequestern.

Måla med många färger

På grafiksidan händer det också en hel del. Oxxi/Aegis visade upp sin nya version av SpectraColor. Det nya med den är att den fungerar ihop med hårdvaran HAM-E från Black Belt Systems.

Med HAM-E och det nya Spectracolor kan man rita med 256 000 färger ur en palett på 16.8 miljoner. Men även det vanliga Spectracolor är under utveckling. Snart kommer Oxxi att släppa en version med bl a en förbättrat filrequester som visar en förminskad variant av bilden när man klickar på filnamnet.

En större nyhet är att programmet kan importera PostScript-clipart och omvandla den till bitmap-bilder. Laddar du in en Postscript-bildfil som "brush" kan du förminska och förstora den utan att förlora i kvalitet. Det kan ge häftiga brush animationer.

Electronic Arts visade sitt nya DeluxePaint IV. Med det kan man nu även måla och animera i HAM-läge (4096 färger). Om det kan konkurrera med SpectraColor i det avseendet är tveksamt. När jag testade DeluxePaint IV i HAM-läge verkade det i alla fall betydligt slöare än sina konkurenter. De "vanliga" lägena, dvs upp till "halfbrite" (64 färgtoner) har dock genomgått en

hel del förbättringar. Bl a har paletten ändrats och animeringsfunktionerna är mycket smidigare än i det ''gamla'' DeluxePaint III.

Rita strukturerat

Håller man på med ritningar så räcker kvaliten i målningsprogrammen ofta inte till. Linjerna blir taggiga och ritningar går inte att förminska eller förstora utan att man förlorar kvalitet. Då är räddningen strukturerade ritprogram som arbetar med vektorer istället för pixlar (punkter) på skärmen.

På den fronten har Professional Draw från GOLD DISK varit ledande ett bra tag. Flera företag har dock nu insett att många Amiga-ägare håller på med DTP på ett eller annat sätt. Antingen när det gäller att producera hela tidningar som Datormagazin eller när en skoluppgift ska snyggas till.

För de med höga krav visade Softlogic, som gör Publishing Partner, ett nytt ritprogram, Art Expression. Internt arbetar detta program helt i PostScript. Detta betyder att man kan plocka in vilket Adobe-typsnitt (PostScript-fonter) som helst och använda det. Men även clipart i EPS-format (PostScript-bilder) kan importeras och bearbetas som om man hade ritat dem i programmet. Art Expression har de vanligaste ritfunktionerna och lite till.

Har man mindre krav på ett ritprogram så finns Design Works från New Horizons. Programmet klarar av det mesta en genomsnittlig användare behöver och har mycket bra utskriftskvalitet på en enkel matrisskrivare (se test i DMZ 18/91).

Musik

Musik och ljud är nog de delar som har fått minst utrymme på de Amiga-mässor jag har besökt hittills. Så var även fallet i Kalifornien.

Bland nyheterna som dock visades var en en ny version av Oxxi's samplings-program AudioMaster IV. Med detta program och en samplings-hårdvara kan man spela in ljud via mikrofon, skivspelare eller bandspelare. Sedan kan man bearbeta dessa ljud på en massa olika sätt. Nytt i version IV är bland annat 4 gångers oversampling, digitala filter och förbättrade filerequesters.

Även GVP försöker nu ge sig in på marknaden av samplers. De kallar sin produkt Digital Sound Studio. Den består av en mjukvara för sampling och redigering av ljud och själva samplern (hårdvaran) som översätter de analoga ljuden till digital information. När man har spelat in ett antal ljud och är nöjd med dem kan man faktiskt komponera sina låtar direkt i detta program. Man slipper alltså starta något annat program (Sound- eller NoiseTracker t ex).

Digital Sound Studio, en ny sampler med program från GVP.

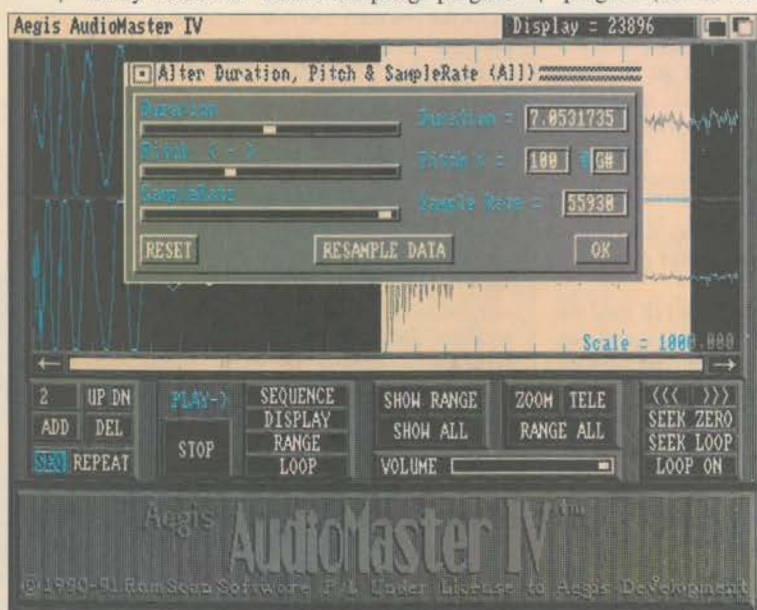
Hittills har ju AudioMaster varit det program alla 'seriösa' musiker använder. Vi får väl se hur GVP's Digital Sound Studio står sig i konkurensen.

Multimedia

Multimedia är ju modeordet nummer ett när det gäller Amigan.

Program som hör hemma i den genren är CanDo! från Inovatronics och Presentation Master från Oxxi/Aegis. På mässan visades version 1.51 av CanDo!. Det var inga stora nyheter i den. Bara några buggfixar.

Presentation Master däremot är ett helt nytt program. Ett mera komplett presentationsprogram får man leta efter. Det innehåller allt från ett strukturerat ritprogram till en ordbehandlare och ett program för att göra kalkyl-grafer. Presentation Master är i första hand gjord för bildvisningar men alla bilder går även att skriva ut till vanliga Amiga-skrivare eller olika former av PostScript-skrivare (både färg och s/v).

I Audimaster IV kan du bl a ändra tonhöjd utan att ändra längden på ljudet.

Mest udda program

På alla mässor finns det alltid någon väldig udda men ändå kul pryl. Den här gången får astronomiprogrammet Voyager första priset i den kategorien.

Det är ett program som simulerar stjärnhimlen för viken tid som helst ifrån valfri plats på jorden. Man kan göra resor genom solsystemet till andra planeter eller rekonstruera olika NASA-missioner, som t ex flygrutten för Giotto: en sond som skickades upp i rymden för att möta Halleys komet 1986. Eller varför inte ställa sig på månen och titta på hur dess skugga vandrar över jordens yta vid en solförmörkelse? (eller månförmörkelse ?!) Voyager är ett mycket seriöst program för alla som håller på med astronomi, men kan även vara intressant för oss andra som inte kan nåt i ämnet. Programmet görs av företaget Carina Software i Californien. I ett senare nummer av Datormagazin kommer jag att berätta lite mera om detta program.

I Voyager kan du studera stjärnhimlen från valfri plats på jorden.

Vi återkommer

Mycket nytt visades alltså på AMIEXPO i Oakland. Tyvärr så var det mesta väldigt dyra prylar och program. Det är ju alltid kul att se, men vem ska kunna betala sånt?

Det finns mycket mer att berätta om mässan i Oakland. Tyvärr får inte allt plats den här gången. Men jag återkommer i senare nummer av Datormagazin med en del presentationer av hård- och mjukvara som är på gång.

Desktop publishing på Amigan – vi jämför programmen

Egen tidningsredaktion eller eget bokförlag hemma på skrivbordet? Jodå, det är möjligt.

Desktop publishing (DTP) heter tekniken. Hans Fällman jämför de program som finns till Amigan och tittar på vad som behövs för att komma igång.

Layout? Autografi? Datorstödd trycksaksproduktion? Hemtryckeri? Tja, vad man än kallar det är DTP-programmen en kategori för sig. De är inte i första hand till för att skriva text eller rita bilder med. Deras uppgift är istället att föra samman material från olika håll.

En layoutare i traditionell mening sitter vid ett redigeringsbord där hon väljer och bearbetar material för att sedan skissa sidor på papper till ledning för sätteriet/tryckeriet.

De flesta DTP-program försöker imitera den arbetssituationen på bildskärmen: de tar in text och bilder i "block" eller områden, som fritt placeras och manipuleras på sidorna med musen. Det är också möjligt att skriva in små mängder text direkt och att rita linjer, ramar etc med verktyg i programmet.

Blocken fungerar som objekt i ett vektorritprogram, dvs de kan närmast jämföras med lösa lappar som läggs över och under varandra. Ett block med text kan t ex placeras ovanpå en tonad ruta för att ge en artikel i ram. Som hjälpmedel för sidbyggandet brukar det på skärmen finnas måttlinjaler, markeringar för spalter etc samt ett stödraster. Några program låter också användaren lägga in egna hjälplinjer. Rastret och hjälplinjerna kan göras magnetiska så att blocken automatiskt fäster vid dem.

WYSIWYG

Nyckelordet är den förskräckliga förkortningen WYSIWYG - What You See Is What You Get - dvs "det du ser är det du får". Programmen försöker visa exakt vad som ska komma ut från skrivaren. Ordet 'försöker' är valt med omsorg därför att bokstavlig WYSIWYG knappast förekommer, bl a eftersom upplösningen är så mycket lägre på skärmen än på de flesta skrivare. Var beredd på ett par tre provutskrifter innan du fått till en sida exakt som du vill ha den.

I professionella sammanhang används DTP i första hand för att spara pengar. Det finns, åtminstone i teorin, vinster att ta ut när utformningen och produktionen av sidor vävs samman. Möjligheten att experimentera med formen utan tidskrävande utflykter till ett sätteri är också något som tilltalar yrkesfolket. Ofta använder de en enklare laserskrivare för att ta fram "kladdar" av verk som ska till tryck.

Att starta eget

Amatörer och halvproffs ser nog mer på de möjligheter som yppar sig, t ex att få ut en snygg klubbtidning till överkomligt pris. "Hem-DTP" kan inte ersätta trycksaker i allmänhet, därtill är kvaliteten för låg, men det är perfekt för alster som annars aldrig skulle komma ifråga för tryck.

Fördelarna med DTP är många men det finns också risker, t ex att all text som fått typsnitt och satts i spalter ser bedrägligt "färdig" ut. Men ingen typografi i världen kan rädda en illa skriven och felaktig artikel. DTP lockar till småjusteringar och finlir trots att tiden hellre borde ha använts till skrivande och faktakontroll.

Skrivaren

Trots tabellerna här intill är det viktigt för den hugade DTP-användaren att inte stirra sig blind på programmen. Försök istället tänka över vad du vill göra och med vilken utrustning. Den viktigaste delen i ett system för DTP är faktiskt inte programmet utan skrivaren. Det är den som slutgiltigt avgör vad du kan få ut på papper av dina mödor.

En matrisskrivare (nålskrivare) med 24 nålar kan rent tekniskt åstadkomma sidor som tål en jämförelse med laserskrivarnas. Problemet är bara att detta kommer att gå långsamt och förbruka färgband i oanade mängder. Av det skälet är en laserskrivare den viktigaste DTP-investering du kan göra. Har du råd ska du köpa en skrivare med PostScript.

Den näst viktigaste delen är bildskärmen. Alternativet TV-mottagare kan du glömma direkt, det räcker inte alls till WYSIWYG. En vanlig standardfärgskärm (som Commodores 1084) är också i klenaste laget, men kan duga som nödlösning ifall du inte tänker arbeta ofta med DTP. Det bästa är en multisync-skärm med utrustning som tar bort interlaceflimret eller en speciell svartvit DTP-skärm.

Kraven på datorn

Det är inte länge sedan som alla i den grafiska branschen skrattade gott åt det löjliga i tanken en att hantera layout och ombrytning i en liten persondator. Numera sitter många yrkestypografer själva med en Macintosh, en PC eller, kanske, en Amiga. Skratten har därför tystnat; det blir bara något enstaka fniss när de ser ett ovanligt amatörmässigt DTP-dokument.

Var emellertid medveten om att DTP-programmen ställer krav på utrustningen. Du kan inte räkna med att köra dem på en standard Amiga 500 med en diskettstation. För det första kräver de utökat arbetsminne: minst 1 MB för att över huvud taget starta, 2 MB för att rymma någorlunda stora dokument och 3 MB eller mer för att ge utrymme för multitasking. En hårddisk är också nödvändig, i varje fall för att bevara sinnesfriden på längre sikt.

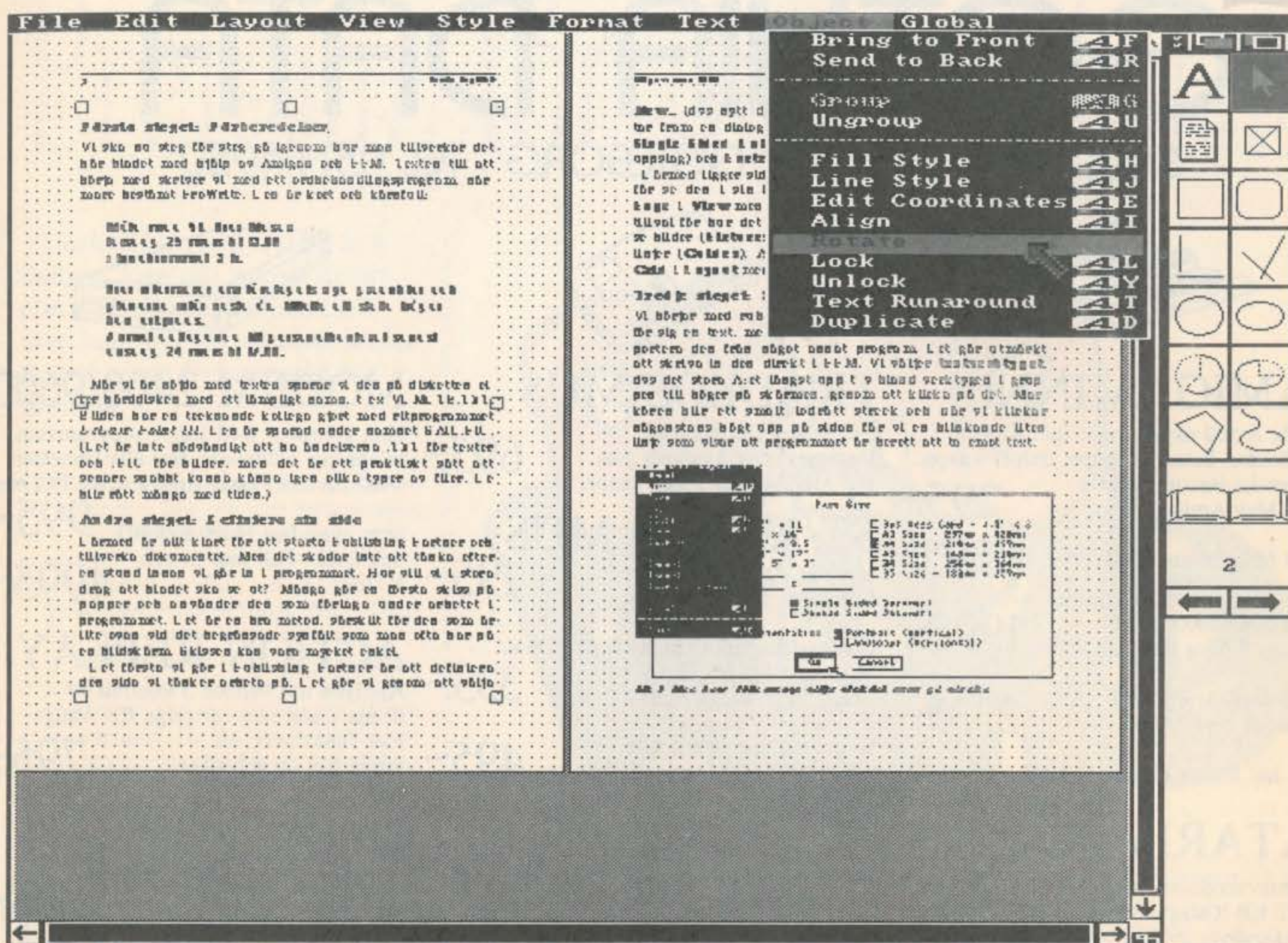
Vad kan programmen?

För Amigan finns tre DTP-program i svenskanpassade versioner: PageSetter II och Professional Page från Gold Disk samt Publishing Partner Master (PPM) från Soft-Logik/Upgrade **(Under pressläggningen dök även Publishing Partner Junior upp, för sent för att komma med i artikeln, men i tid till tabellen. Red anm)**.

PageSetter kan lättast beskrivas som en förenklad version av Professional Page. De båda ser lika ut på skärmen och fungerar likadant. Det som skiljer dem åt är att färg och PostScript saknas i PageSetter.

Har du inte PostScript till skrivaren är det knappast värt pengarna med något annat program än PageSetter. Det driver matrisskrivare och enkla laserskrivare väl så bra som sina tredubbelt dyrare konkurrenter. Vill du ändå lägga ut tre tusenlappar rekommenderas istället Gold Disks Office, ett paket där du utöver PageSetter också får en utmärkt ordbehandlare och hyfsade program för register och kalkyler.

Professional Page har däremot sin styrka i

En typisk arbetsmiljö i ett DTP-program, här Publishing Partner Master. På arbetsbordet ligger dokumentet. Prickmönstret på sidorna är programmets inbyggda stödraster. Längst upp finns rullgardinsmenyer som i de flesta Amigaprogram. I högra kanten av bildskärmen finns programmets verktygslåda.

just färghanteringen. Programmet kan separera för fyrfärgstryck, vilket är rätt ovanligt i DTP-sammanhang. Det har också en inbyggd fullfjädrad textbehandlare med direktkommunikation till dokumenten. ProPage är lämpligt för reklammakare och andra som arbetar med färg och vill se färgerna på skärmen.

Publishing Partner är nog det bästa allroundprogrammet av de tre. Det är en europaversion av det amerikanska PageStream och klarar det mesta inom DTP. Exempelvis är PPM så gott som ensamt om konststycket att kunna redigera importerade vektorbilder. Programmet kan också fyrfärgsseparera, men inte som ProPage visa importerade bilder på skärmen i färg.

Pagemaker

I tabellerna finns som ytterligare jämförelse motsvarande data om den senaste versionen (4.0) av PageMaker, ett av de mest spridda DTP-programmen över huvud taget i versioner för både IBM PC och Macintosh. Jämförelsen med det åtskilligt dyrare PC-programmet visar att åtminstone Professional Page och PPM hänger med riktigt bra när det gäller finesser. Båda kan en del som PageMaker inte kan, t ex rotera textblock i valfri vinkel, separera färgbilder och placera objekt med koordinater.

Skillnaden ligger framför allt i användarvänlighet, där PageMaker har kommit betydligt längre. Amigaprogram ger i allmänhet ett intryck av att vara skrivna av entusiaster för entusiaster. De här tre är inget undantag. En i PC-världen så självklar funktion som hjälptexter på skärmen saknas helt, trots att den rent tekniskt borde vara lättare att åstadkomma på Amigan.

DTP på Amigan

På ett sätt är Amigan en perfekt dator för desktop publishing. Det är nämligen ett område där multitaskingen kommer som eftersänd. När man sitter med sitt dokument uppe på skärmen dyker det alltid upp något annat som behöver göras: en textsnutt fattas, en bild kräver puts i ritprogrammet, en diskett måste formateras för säkerhetskopiering etc. Det är mycket smidigt och tidsbesparande med en dator som verkligen kan hålla flera bollar i luften samtidigt.

Bra med multitaskingen är inte minst att de många väntetiderna kan användas till något vettigt. Om programmet får mycket att göra och vill hålla på en stund extra är det bara att klicka fram något annat att sysselsätta sig med under tiden.

Men Amigan har också en del brister från DTP-synpunkt, åtminstone på professionell nivå. Den största belastningen är att det saknas en vettig bildskärm för dagligt bruk. Det är en sak att sätta ihop en sida i månaden eller i veckan och en helt annan att sitta där dagligen med intensivt detaljarbete. De störningar som då-och-då-layoutaren uppfattar som lätt irriterande gör jobbet omöjligt för yrkesanvändaren.

Skärmupplösning

På en DTP-skärm för professionellt bruk ställs många krav, bl a hög detaljupplösning och förmåga att visa en hel A4-sida (eller helst ett uppslag) åt gången. De mycket få skärmar som klarar något sådant och som kan kopplas till en Amiga har alla en annan inbyggd begränsning i för låg svepfrekvens. Det innebär helt enkelt att skärmen inte uppdateras tillräckligt ofta för att ta bort allt flimmer.

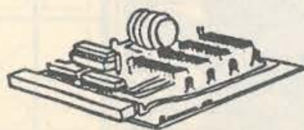
Man räknar med att ögat behöver minst 70 Hz för att uppfatta en bild som flimmerfri, Amigan har inte mer än 50. Vi pratar nu inte om interlace-fladdrandet, som ett FlickerFixer-kort kan ta bort, utan om en begränsning som kräver ett helt annat hårdvarusystem. Förklaringen är ytterst att Amigan framför allt är anpassad till TV- och videoformat på grafiken.

Hans Fällman

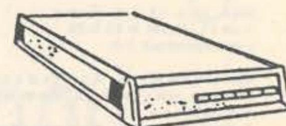
Fortsättning sid 27

GOTHIA DATA

BOX 11410 404 29 GÖTEBORG TEL 031-114950

AMIGAMINNE

Alla A-500 expansioner har: Klocka, kalender, batteribackupp, on/off-knapp. Svenska instruktioner.

0.5 Meg Amiga500 — 295:-

2.0 Meg intern A500. — 1395:-

2-8 Meg extern expansion för A500,1000. 2MB
Extra 2 Meg till ovan 990:- — 1995:-

2-4 Meg Amiga 500
Extern med 2MB. — 2333:-

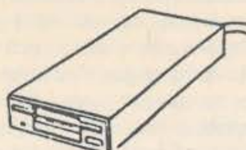
Vi har minne till allt, RING!!!

ATARIMINNE

Simm-moduler för STE
512 KB (Oslagbart pris).
2Megabyte 1600:- — 595:-

2 Megabyte till Alla
Atari ST-datorer. — 1295:-

DRIVEPAKET

Amigadrive med 120 diskettbox
och rengöringsdskett.
2 års garanti!!! — 695:-

Som ovan fast Trackdisplay. 799:-
Extern 5.25" drive till Amiga 1495:-
Intern Amiga 500 drive för utbyte. 733:-
Intern Amiga 2000 drive 3.5". 733:-

ATARI DRIVAR

Ataridrive med vidareport,
lång kabel, slim line, on/off-knapp, Citizen mek. mm. — 795:-

Som ovan med trackdisplay. 999:-
Extern 5.25" drive 1595:-

DISKETTER

Disketter med Ettiketter i 10 pack.

pris per 10 pack	1pkt	5pkt	10pkt	40pkt
5.25" 2DD	49:-	45:-	42:-	40:-
5.25" 2HD	100:-	94:-	90:-	88:-
3.5" M2DD	45:-	42:-	37:-	35:-
3.5" M2HD	90:-	85:-	82.-	89:-

TRÅDLÖS MUS

Nu slipper Du sladden!!!
Optomekanisk kvalitets mus
för Amiga/Atari. Angiv dator. — 695:-

ST/AMIGA MUS

Mus för Amiga eller Atari.
Musmatta på köpet. — 195:-

Golden Image(NAKSHA) Univers.mus.
Musmatta/hållare på köpet.
Passar bådeAmiga Atari ST — 333:-

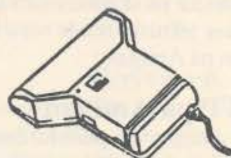
Som ovan fast helt optisk,
3 knappars mus (Amiga/ST). — 495:-

TRACKBALL's

Trådlös trackball, Amiga el.
Atari. Räckvidd 7m. — 795:-

Trackball med kabel.
Amiga eller Atari.
Passar bådeAmiga Atari ST — 495:-

HANDSCANNER

Scanner för Amiga eller Atari.
Uppgiv dator vid beställning
Bästa programvaran ifrån
Touch Up, bäst i test.
hela 400dpi, 32 gråskalor. — 1995:-

TILLBEHÖR

Printerstativ för alla skrivare	149:-
Monitorstativ 12"	149:-
Monitorstativ 14"	198:-
Koncepthållare, hjälpredan	79:-
Diskettklipare	49:-
Musmatta, hög kvalite 8mm	49:-
Mushållare	49:-
Rengöringsdiskett 3.5" el. 5.25"	49:-
Printerpapper i 1000 pack	149:-

MODEM 2400/9600

Helt komplett med kabel, programvara, telepropp, nätdel etc. Har alla finnesser. 2400 BAUD. Passar Amiga,Atari, PC, mm. — 995:-

Som ovan fast 14400,9600BD
och nedåt. Full duplex och
V32bis — 4995:-

ACTION REPLAY

Äntligen har version 3 kommit av
denna underbara cartridge för Amiga
Fler funktioner, ett
måste för varje hacker — 795:-

MIDI AMIGA

Professionellt midiinterface,
med 1x in, 1x tru och 4x ut.
Klart bäst i Test DM 5/91. — 395:-

STEREOSAMPLER

Perfect sound, den bästa
Amiga stereosamplern m.soft. — 595:-

DAMMSKYDD

Amiga 500	79:-
Commodore 64 (angiv mod.)	79:-
Atari (angiv mod.)	79:-
Skrivare (angiv mod.)	129:-
Monitor 12"	159:-
Monitor 14"	179:-
Tangentbord A2000 etc	79:-

MUSSWITCH

Med denna omkopplare slipper Du rota bland kablarna. Du slipper slita ut Joystick/musporten. Switchen kopplar Automatiskt.
Passar Amiga/Atari mfl. — 369:-

finns även i manuellt
utförande, med extra
lång kabel. — 175:-

DISKETTBOXAR

Diskettbox lås 3,5" 40 st	49:-
Diskettbox lås 3.5" 80 st	89:-
Diskettbox lås 3.5"120 st	119:-
Diskettbox 3.5" 10 st	29:-
Diskettkasset 3.5" 2st (flera färger)	15:-
Diskettbox lås 5.25" 50 st	79:-
Diskettbox lås 5.25" 100 st	99:-
Diskettbox 5.25" 10 st	29:-
Diskettkasset 5.25" 5st (flera färger)	15:-

Premiär för demosidorna

Läckra färgbilder från nya demos. Tips om roliga demoeffekter. Detta och mycket mer kommer du att hitta under demologgan Demoworld här bredvid.

Demospalten är borta. Men intresset hos våra läsare för demos har inte avtagit. Därför kommer vi från och med detta nummer att ha färgsidor med läckra demos. Vidare kommer du att hitta intervjuver med kända programmerare, grafiker och musiker.

Du kommer också att kunna rösta på bästa demo på respektive 64:a och Amiga.

Vi kommer också att ha programmeringsartiklar som beskriver lite roliga demoeffekter. Men ni som förordar extrem systemvänlighet får dessvärre bläddra till någon annan sida, för här är det effekten som räknas och INTE hur man kommer fram till den!

För att detta skall bli möjligt, är det viktigt att ni skickar in era demos till oss på redaktionen. Märk kuvertet DemoWorld och skicka till: Datormagazin, Box 6688, 113 84 Stockholm.

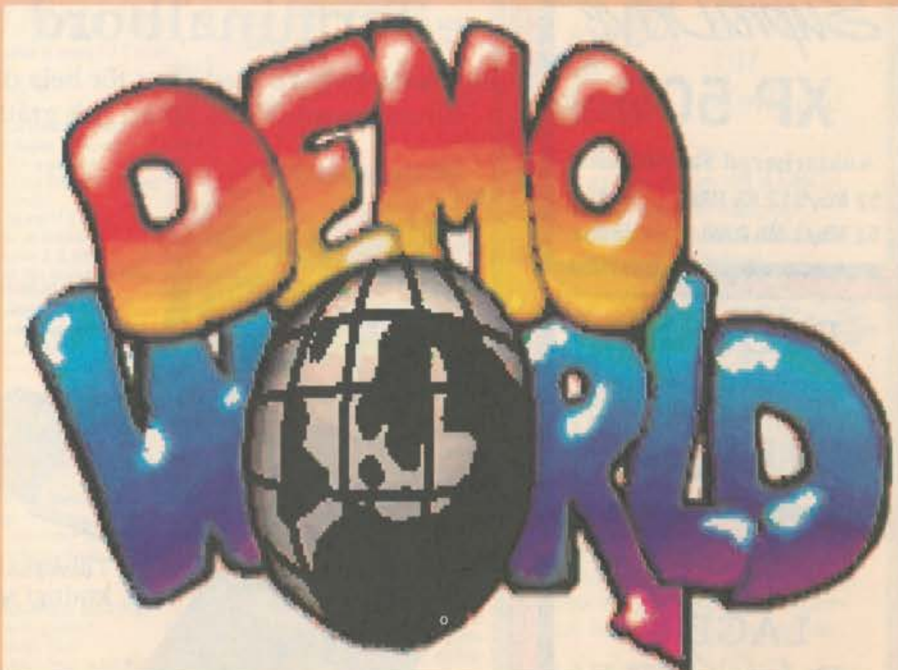
Skicka gärna med en häftig färgbild på er grupp med en kort presentation samt adress och telefonnummer var vi kan nå er.

I det första skedet kommer vi inte att utlova priser och ersättningar. Om responsen blir god kan vi dock tänka oss gratifikationer av olika slag till framgångsrika demoprogrammerare. Har ni tips och synpunkter så skicka gärna in dem till oss. Detta är en spalt som kommer att vara mycket formbar ett bra tag framöver så passa på att påverka medan du kan.

Fler demobilder på sid. 26

Bilden ovan ger en liten försmak av de demos som du kan beskåda på sidan 24.

Den här bilden har du anledning att lägga på minnet. Den kommer nämligen att bli demosidornas logga. Loggan är gjord av Joachim Ljunggren.

Tekniska tips till demogrupper

Bilder på Demos är alltid ett problem eftersom man måste ha en bild som står någorlunda stilla för att få ett bra resultat. Rent tekniskt beror detta på kamerornas slutartider i förhållande till uppdateringen av skärmen.

För att få en bra bild med tillräckligt ljus och god bildkvalité måste man ha en slutartid på 15 hundradels sekund. Under denna, förvisso marginellt korta tid, hinner skärmen dock uppdateras 4 gånger (normal uppdateringstid är 60 ggr/sekund). Ni inser själva vilket katastrofalt resultat det skulle bli om gör en snygg rutin där t.ex. en massa spritar flyttar sig ett antal pixels per skärm. Spriten kommer då att registreras vid alla 4 positionerna, varför den kommer att se ut som en komet med en stor svans.

Det är alltså av rent fototekniska skäl vi ber er att göra en frysfunktion i era demodelar. Chanserna att få era demos publicerade kommer att öka radikalt om ni följer rekommendationen.

Men helst vill vi ha vi ha en ren bild, d v s IFF bild på Amigan och en ritprograms-fil på C64. Ange bara ritprogram!

Demos en riktig konst i England

Demos har en dålig klang i Sverige. Ofta förknippas de med piratkopiering och meningslöst abstrakta grafikprogram. Helt obegriplig utanför den inre kretsen.

I England är det annorlunda. Där har demoprogrammeringen utvecklats till en egen konstform. Och demos säljs via etablerade postorderfirmor.

Var och varannan helg samlas svenska demogrupper någonstans i Sverige för att tävla mot varandra. Ett copyparty kan samla upp emot 500-600 deltagare.

Men svensk demoprogrammering har förvandlats till en intern affär. Demogrupperna byter bara demos med varandra och gör egna topplistor. Få utanför den inre kretsen får någonsin reda på vad grupperna åstadkommit.

I Sverige finns det helt enkelt inga etablerade distributionskanaler för demos. Till en viss del kan nog Datormagazin lastas för den här utvecklingen. För att ge de svenska läsarna en liten inblick i vad som händer utomlands publicerar vi på sidan 24 några demos, tidigare publicerats i den engelska tidningen CU Amiga.

Vi på tidningen väntar med spänning på svenska bidrag av samma klass. Vi tror att de svenska demogrupperna kan klara det.

DATALÄTT

Sveriges ledande på datatillbehör. 2 års garanti på Commodore originalprodukter.

Amiga Handboken

För dig som ska köpa eller har Amiga eller inte riktigt vet vilka möjligheter du har med din Amiga.

369:-

GOLD DISK PageSetter II

Desktop Publishing

Gör trycksaker på din egen matrisskrivare!

Nu i svensk version! **1095:-**

Nya böcker

The AmigaDos Manual 3:e upplagan

Nu har äntligen den officiella AmigaDos manualen kommit. Den 3:e upplagan täcker även AmigaDos 2.0. Pris 349:-

Amiga Vision

Boken som ger dig en upplysning om vad begreppet multimedia är. Boken ger också en handledning i hur multimediaprogrammet AmigaVision fungerar. Pris 225:-

AMOS

Gör dina egna spel och program

Amos, ny version 1.21	399:-
Amos Compiler med uppdatering till 1.3	399:-
Amos 3D	429:-

Utbildningsprogram i toppklass!

VETA MERA 1*: För barn 6-8 år som börjat eller ska börja skolan och ska lära sig stava. 295:-

VETA MERA 2: För barn 7-10 år. Samma som ovan fast med siffror. 295:-

MEMORY: För barn 3-7 år. Spelet som har till uppgift att para ihop färger, djur och bilder. 195:-

KORSORD: För barn 7-10 år. Korsord är programmet som ger färdighet och övning i att läsa och stava. 195:-

JULMÅLAR KALENDER: Utformad som en adventskalender. 24 olika "luckor" att öppna med bilder som kan färgläggas och skrivas ut. 195:-

MÅLARBOKEN 1: Ritprogrammet där man fyller i olika fördefinierade mönster. För barn 2-7 år. 195:-

* Recenserad i DM nr 13.

Dataläatts 15 i topp lista

1 Terminator II (med T2 T-shirt *1 Meg*	309:-
2 Last Ninja III	299:-
3 Utopia	349:-
4 Silent Service II *1 Meg*	369:-
5 Mig 29 Super Fulcrum	449:-
6 Cruise for a corpse	379:-
7 Flight of the intruder *1 Meg*	419:-
8 Robin Hood	315:-
9 King's Quest V *1 Meg*	445:-
10 Flames of freedom Midwinter II *1 Meg*	399:-
11 Rise of the dragon *1 Meg*	409:-
12 Jimmy White's	345:-
13 Outrun Europe	309:-
14 Manchester United	339:-
15 Thunderhawk	429:-

Litteratur Amiga

Amiga user interface style guide	225:-
Includes & Autodocs 2.04	395:-
Amiga Maskinspråksboken	255:-
Programmering i C	495:-
Hardware Ref Manual 2.04	395:-
Amigavision	349:-
Amigados (innefattar 2.0)	349:-
Elementary Amiga Basic	149:-
Advanced Amiga Basic	225:-

Abacus Böcker

1 Amiga for Beginners[1]	199:-
2 Amiga BASIC I & O	325:-
3 3-D Graphics Prog. in BASIC	265:-
5 Tricks & Tips	265:-
7 Adv. System Prog. Guide	399:-
8 Amiga DOS Inside & Out	265:-
9 Disk Drives Inside & Out	375:-
12 More Tricks & Tips	265:-
13 Graphics Inside & Out	369:-
14 Desktop Video Guide	265:-
15 Amiga printers Inside & Out[1,2]	399:-
16 Making music on your Amiga[2]	399:-
17 The Best Tricks & Tips[1,2]	399:-

[1] Täcker nya WB 2.0
[2] Programdiskett inkluderad

Grafik/Bildhantering

DeLuxe paint IV	1049:-
Digiview Gold 4.0	1495:-
Art Department	795:-
Art Department Pro	1595:-
Rasterlink	1295:-

Videohårdvara

Y/C RGB Splitter	2555:-
Minigen	1795:-
Electronic Design PAL genlock	3595:-
Display Enhancer A2000	2595:-
Electronic design Y/C-genlock	5495:-

3-D, Raytracing & Animering

ANIMagic	795:-
Comic Setter	499:-
Real 3D v 1.3	4295:-
3D Professional	3995:-
Imagine	2795:-

Presentation

Deluxe Video III	1295:-
Director	495:-
Elan Performer 2.0	1295:-

Scala	4875:-

Videotextning

Pro Video Post	3695:-
Broadcast Titler 2	2695.-

Ordbehandling

Excellence 2.0	2495:-
ProWrite 3.1, engelsk	1495:-
Protext (svenskt)	1125:-

Utbildningsprogram

Veta Mera 1	295:-
Veta Mera 2	295:-
Målarboken 1	195:-
Peklek	195:-
Brilliant English, fr. 14 år o upp	195:-
Sveriges geografi	195:-
Ami Quest,	195:-

Terminalprogram

ATalk III	845:-
On Line! Platinum Edition	595:-
Multiterm Pro	995:-

Programmeringsspråk

AMOS v 1.21	399:-
Lattice C v 5.10	2495:-

Databas

Hyperbook	895:-

Desktop publishing

PageSetter II sv.	1095:-
Professional Page v 2.0	3595:-
CG Outline Fonts	1695:-
PixelScript v1.1 PS Emulator	995:-
Publishing Partner Master	4295:-

Kalkyl

Advantage	1695:-
Maxiplan Plus, 1 Mb	1395:-

Musik

Dr T KCS Level 1,6	1295:-
Master Tracks Pro	1995:-
Bars & Pipes	1695:-
Bars & Pipes Pro	2995:-

Bokföring

AmigaBok	1595:-
Hembudget	499:-
Diamantbok	2995:-

Möss/Tillbehör

MIDI-interface	395:-
Trådlös mus	1095:-
Golden Image mus	395:-
Agiler Mouse	395:-
Fancy Mouse	495:-
Mus/joy omkopplare	195:-
Parallellkabel 3 m	195:-
Seriell kabel	195:-
Modemkabel C 64	229:-
Mus/joy förlängning	99:-
Monitorkabel Amiga/Atari	195:-
Scartkabel Amiga/Atiari	195:-
Midikabel	59:-
AMAS Sampler MIDI-interface	1095:-

Joysticks

Tac II svart/vit	149:-
King Shooter	159:-
PC Joy/Game Card	299:-
Wico Bathandle/Redball	249:-
Wico Super Three-Way	349:-

Kvalitets-produkter till Amigan!

EXTRA DRIVE
3,5" extern drive till AMIGA slimline, on/off knapp, dammlucka, ljudlös, vidarekoppling, lång kabel.
695:-

EXTRA MINNE
512 Kb med klocka.
495:-

EXTRA MINNE
1,5 Mb med klocka. Monteras i interna ramexpansionsporten. Monteras i våra butiker.
1695:-

MUS
omställbar Amiga/Atari.
395:-

UTBYTESDRIVE
till A 500
895:-

TRACKBALL
till Amiga/Atari
595:-

POSSO

Posso 3,5" box, rymmer 150 disk	215:-
Posso 5,25" box, rymmer 70 disk	249:-
Posso CD box, rymmer 10 CD	135:-
Posso videobox, rymmer 9 st	179:-
Lås till boxarna	80:-

Byggbara för system. Lev i svart.

DATALÄTT

POSTORDER
Box 119
241 22 Eslöv
Tel. 0413-125 00

ESLÖV
Bruksgatan 32
Vard 10-18, Lörd 10-13
Tel. 0413-125 00

MALMÖ
Ö. Förstadsgatan 20
Vard 10-18, Lörd 10-14
Tel. 040-12 42 00

GÖTEBORG
Backaplan, Färgfabriksg. 1
Vard 10-18, Lörd 10-14
Tel. 031-22 00 50

AUKTORISERAD SERVICEVERKSTAD
Lämna i valfri butik
Box 119, 241 22 ESLÖV
Vard 8-17
Tel. 0413-612 05

Alla priser inkl. moms. Endast postens avgifter tillkommer.

Premiär för demosidorna

Forts. från sid. 23

Ta en ordentlig titt på de här bilderna.

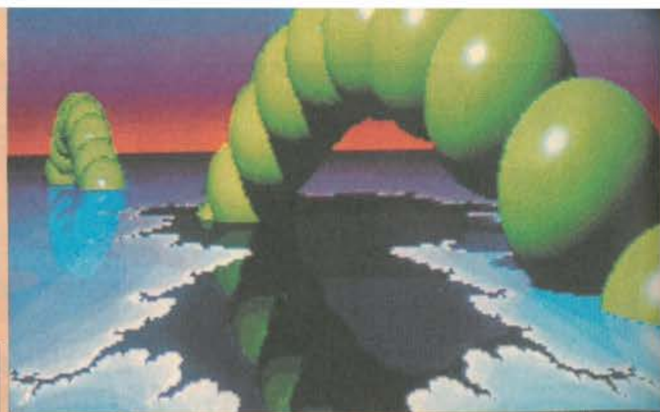
Det här är demoprogram från England av toppklass.

Nog kan våra svenska demogrupper lika bra?

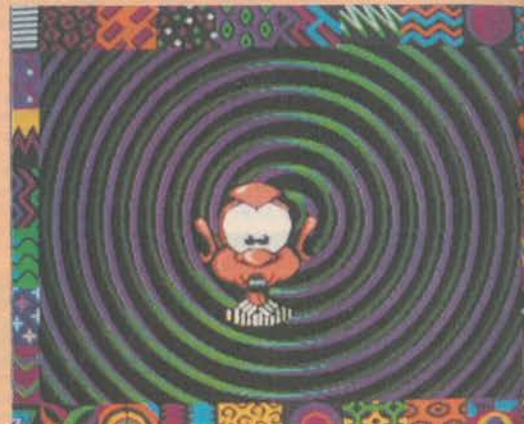

Allt behöver man inte göra själv. Det visar de två bilderna ovan, hämtade från filmen Terminator 2, digitaliserade och sammansatta till en slideshow. Kan vem som helst göra.

Gruppen Phenomenas nya megademo Enigma. En uppvisning i kodning och grafiskt kunnande. Den ray-tracade ormen, gjord av gröna sfärer, dyker upp ur en flod gjord av Mandelbrot-fraktaler.

(OVAN) Danska gruppen Budbrain är definitivt i elitserien. När andra grupper fastnar i trist bobs- och vektorkodning, då trycker Budbrain in en bizarr härlig humor.

(TILL VÄNSTER) Vem glömmer The Gulf War? Ingen, efter att ha sett The Animators parodi på Saddam Hussein. En tecknad serie av högsta klass.

Bilden ovan och nedan är hämtad ur ett nytt häftigt demo. Gruppen The Fab Four återförenades nyligen och gjorde då "The Reincarnation of Stg Pepper". Ett två minuter långt mästerverk av häftig grafik och musik. Utsågs av CU Amiga till månadens Demo.

En del demogrupper utvecklar hela spel. Ett exempel är Raster Bike, en clone av arcadspelet Tron. Raster Bike anses av många som det bästa PD-spelet på många år.

Visst kan demogrupper göra nyttiga saker också. Amiganuts har nyligen gjort undervisningsprogrammet Fun to learn 2, avsett för barn under 10. Ett trevligt plattformsspel där man också får lära sig stava rätt.

FOTNOT: Text och bild kommer från CU Amiga

Fortsättning från sid 21

Desktop Publishing på Amigan...

Funktion	**Pagesetter II**	**ProPage 2.0**	**PPM 2.1**	**PPMJunior**	**PageMaker4.0 (PC)**
Tillverkare	Gold Disk	Gold Disk	Soft LogikUpgrade	Soft LogikUpgrade	Aldus
Pris inkl moms ca	1 000 kr	3 750 kr	4 369 kr	1 244 kr	9 500 kr
Språk i programmet	svenska	engelska	engelska	engelska	svenska
Språk i dokumentationen	svenska	engelska	engelska	engelska	svenska
Under översättning	-	ja	ja	ja	-
Minsta arbetsminne	1 MB	1 MB	1 MB	1MB	2MB
Rekommenderat minne	> 1MB	> 1MB	> 1 MB	> 1MB	2MB
DOKUMENTET					
Antal dok öppna samtidigt	1	1	obegränsat	obegränsat	1
Inställbart sidformat	ja	ja	ja	ja	ja
Största sidformat	216x356 mm	432x432 mm	365760x365760 mm	365760x365760 mm	431x558 mm
Förinställda sidformat					
A3	nej	ja	ja	ja	ja
A4	ja	ja	ja	ja	ja
A5	nej	ja	ja	ja	ja
B4	ja	ja	ja	ja	nej
B5	ja	ja	ja	ja	ja
Tabloid	nej	nej	ja	ja	ja
Amerikanska	ja	ja	ja	ja	ja
Fler	nej	nej	ja	ja	nej
Sidöversikter					
Visa uppslag	nej	ja	ja	ja	ja
Arbeta på uppslag	nej	nej	nej	nej	ja
Valfri zoom	nej	nej	15-1500%	15-1500%	nej
400 %	nej	nej	nej	nej	ja
200 %	ja	ja	ja	ja	ja
100 %	ja	ja	ja	ja	ja
75 %	nej	nej	nej	nej	ja
50 %	ja	ja	ja	ja	ja
33 %	ja	ja	nej	nej	nej
25 %	nej	ja	nej	nej	ja
Annat	nej	ja	ja	ja	ja
Måttsystem					
cm/mm	ja	ja	ja	ja	ja
tum	ja	ja	ja	ja	ja
pica	ja	ja	ja	ja	ja
picapunkter	nej	nej	ja	ja	ja
cicero	nej	nej	ja	ja	ja
didotpunkter	nej	nej	ja	ja	nej
annat	nej	nej	ja	ja	ja
Objekthantering					
Placera med koordinater	ja	ja	ja	ja	nej
Låsa objekt	ja	ja	ja	ja	nej
Kopiera objekt	ja	ja	ja	ja	ja
Flera kopior samtidigt	nej	nej	ja	ja	nej
Styra kopians placering	nej	nej	ja	ja	nej
Gruppera objekt	ja	ja	ja	ja	ja
Låsa gruppering	nej	nej	ja	ja	nej
Markera flera objekt	ja	ja	ja	ja	ja
Rätta in (linjera) flera objekt	ja	ja	ja	ja	ja
Rotera objekt	nej	ja	ja	ja	ja
Dölja raminnehåll	ja	ja	ja	ja	ja
Dölja ramkonturer	ja	ja	ja	ja	ja
TEXT OCH TYPOGRAFI					
Textimport					
ASCII	ja	ja	ja	ja	ja
ASCII med vagnreturer	ja	ja	ja	ja	ja
IFF-text	nej	nej	ja	ja	nej
EPSF (PostScript)	ja	ja	nej	nej	nej
WordPerfect 4.x Amiga	ja	ja	ja	ja	nej
excellence!	nej	nej	ja	ja	nej
Scribble	ja	ja	nej	nej	nej
TransWrite	ja	ja	nej	nej	ja
TextCraft	ja	ja	nej	nej	nej
ProWrite	nej	nej	ja	ja	nej
1stWord (Atari)	nej	nej	ja	ja	nej
WordPerfect 4.x PC	ja	ja	ja	ja	ja
Andra PC-format	nej	nej	nej	nej	ja
Omv till typografiska tecken	nej	nej	nej	nej	ja

Funktion	Pagesetter II	ProPage 2.0	PPM 2.1	PPMJunior	PageMaker4.0 (PC)
Textexport					
ASCII	ja	ja	ja	ja	ja
Formaterad	ja	ja	nej	nej	ja
Texthantering					
Integrerad texteditor	nej	ja	nej	nej	ja
Textinskrivning i progr	ja	ja	ja	ja	ja
Blockfunktioner	ja	ja	ja	ja	ja
Sök/ersätt text	ja	ja	ja	ja	ja
Sök/ersätt format	ja	ja	ja	ja	ja
Stavningskontroll	nej	engelsk i editorn	nej	nej	svensk i editorn
Manuell avstavning	ja	ja	ja	ja	ja
Automatsk svensk avstavn	nej	nej	nej	nej	ja
Undantagslexikon	-	ja	ja	ja	ja
Typografi					
Högsta teckengrad	127 p	720 p	183000 p	183000 p	650 p
Lägsta teckengrad	1 p	1 p	1/15 p	1/15 p	4 p
Inställbar teckenbredd	nej	nej	ja	ja	ja
Färg	nej	ja	ja	ja	ja
Fyllmönster	ja	ja	ja	ja	ja
Kerning	nej	ja	ja	ja	ja
Inställbar kerning	nej	nej	ja	ja	ja
Knipning	ja	ja	ja	ja	ja
Stiletiketter (tags)	ja	ja	ja	ja	ja
Horungekontroll	nej	nej	nej	nej	ja
Stilvarianter					
Fet	ja	ja	ja	ja	ja
Kursiv	ja	ja	ja	ja	ja
Understruken	ja	ja	ja	ja	ja
Kontur (outline)	ja	ja	ja	ja	ja
Upphöjd	ja	ja	ja	ja	ja
Nedsänkt	ja	ja	ja	ja	ja
Fler	nej	nej	ja	ja	ja
Justeringar					
Rak vänsterkant	ja	ja	ja	ja	ja
Rak högerkant	ja	ja	ja	ja	ja
Centrering	ja	ja	ja	ja	ja
Marginaljustering	ja	ja	ja	ja	ja
Automatiskt radavstånd i %	ja	ja	ja	ja	ja
Fast radavstånd	ja	ja	ja	ja	ja
Styckeavstånd	nej	nej	nej	nej	ja
Indrag	ja	ja	ja	ja	ja
Förstaradsindrag	ja	ja	ja	ja	ja
Hängande indrag	ja	ja	ja	ja	ja
Tabulatorstopp	ja	ja	ja	ja	ja
Rätvinklig figursättning	ja	ja	ja	ja	ja
Oregelbunden figursättning	nej	nej	ja	ja	ja
Typsnittsformat					
Amiga bitmap	ja	ja	nej	nej	nej
Eget bitmap	nej	nej	ja	ja	nej
Dito skärmfonter	ja	ja	ja	ja	ja
Outline skärmfonter	nej	nej	ja	ja	nej
Compugraphic	2	2	2	nej	nej
Inbyggda PostScript	nej	ja	ja	nej	ja
Nerl bara PostScript (Adobe)	nej	ja	ja	nej	ja
Fler	nej	nej	ja	ja	ja
GRAFIK					
Importformat					
IFF (ILBM)	ja	ja	ja	ja	nej
IFF24	nej	ja	ja	ja	nej
TIFF	nej	nej	ja	ja	ja
GIF	nej	nej	ja	ja	ja
MacPaint	nej	nej	ja	ja	ja
Fler bitmap	nej	nej	ja	ja	ja
Aegis Draw	nej	ja	ja	ja	nej
Professional Draw	ja	ja	ja	ja	ja
EPS (PostScript)	nej	ja	ja	nej	ja
Fler vektorformat	nej	nej	ja		ja
Exportformat					
EPS	nej	ja	ja	nej	nej
IFF	nej	nej	ja	ja	nej

Funktion	Pagesetter II	ProPage 2.0	PPM 2.1	PPMJunior	PageMaker4.0(PC)
Bildhantering					
Förstora/förminska	ja	ja	ja	ja	ja
Beskära	ja	ja	ja	ja	ja
Ljus/kontrast (bitmap)	nej	nej	nej	nej	ja
Redigera vektorbilder	nej	nej	ja	ja	nej
Förankra bild i text	nej	nej	nej	nej	ja
Ritverktyg (vektorgrafik)					
Lodrät/vågrät linje	ja	ja	ja	ja	ja
Inställbar ändform	nej	nej	ja	ja	ja
Sned linje	ja	ja	ja	ja	ja
Fyrhörning/kvadrat	ja	ja	ja	ja	ja
Dito rundade hörn	nej	nej	ja	ja	ja
Ellips/cirkel	ja	ja	ja	ja	ja
Månghörning	ja	ja	ja	ja	nej
Bezièrkurva	nej	ja	ja	ja	nej
Frihandsritning	nej	nej	ja	ja	nej
Fler	nej	nej	ja	ja	nej
Gruppering	ja	ja	ja	ja	ja
Förinställda linjebredder	7	7	7	7	7
Förinställda linjemönster	9	7	7	7	7
Redigerbara linjemönster	nej	nej	ja	ja	nej
Förinställda fyllmönster	16	8	40	40	8
Redigerbara fyllmönster	nej	nej	ja	ja	nej
Färgfyllning	nej	ja	ja	ja	ja
Gråskalor	ja	ja	ja	ja	ja
Färgsystem					
RGB	nej	ja	ja	ja	ja
HSV	nej	nej	ja	ja	ja
CMYK	nej	ja	ja	ja	nej
Pantone	nej	ja	nej	nej	ja
Andra system	nej	nej	ja	ja	ja
Hjälpmedel					
Hjälptexter på skärm	nej	nej	nej	nej	ja
Ångerfunktion	nej	nej	ja	ja	ja
Makrotangenter	nej	nej	ja	ja	nej
Tangentbordsgenvägar	ja	ja	ja	ja	ja
Arbetsyta	ja	ja	ja	ja	ja
Mallsidor	nej	ja	ja	ja	ja
Magnetiskt stödraster	ja	ja	ja	ja	ja
Magnetiska hjälplinjer	nej	nej	ja	ja	ja
Visa aktivt objekt (ram)	ja	ja	ja	ja	ja
Visa textflöde	nej	ja	ja	ja	ja
Visa måttlinjal	ja	ja	ja	ja	ja
Textsimulering	ja	ja	ja	ja	ja
Automatisk sidnumrering	ja	ja	ja	ja	ja
Automatiskt datum	nej	ja	nej	nej	nej
Avbryta skärmuppdatering	ja	ja	nej	nej	nej
Utskrifter					
Matrisskrivare	ja	ja	ja	ja	ja
Bläckstråleskrivare	ja	ja	ja	ja	ja
HP Laserjet	ja	ja	ja	ja (via pref-s printer)	ja
PostScript; laser, fotosättn	nej	ja	ja	nej	ja
Omvänd sidordning	nej	nej	ja	ja	ja
Skär- och passmärken	nej	ja	ja	ja	ja
Liggande sidformat	nej	ja	ja	ja	ja
Negativ utskrift	nej	ja	ja	ja	ja
Spegelvänt (PS)	nej	ja	ja	nej	ja
Skalning av sidor (PS)	nej	ja	ja	nej	ja
Sidminiatyrer (PS)	nej	ja	ja	nej	ja
Korrektur utan grafik	ja	ja	nej	nej	nej
Dekorfärg	nej	ja	ja	ja	ja
Fyrfärgssep i programmet	nej	ja	ja	ja	nej
Inställbar rastertäthet	nej	ja	ja	ja	ja
Inställbar färgvinkel	nej	ja	ja	ja	nej
Uppdelning (storformat)	nej	ja	ja	ja	ja
Automatisk dito	nej	nej	ja	ja	ja

Kommentarer: Måttenheterna tum och pica skvallrar om programmens amerikanska/kanadensiska ursprung. Cicero och didot-punkter används på tryckerier i Europa. Skillnaden saknar större praktisk betydelse eftersom DTP-dokumenten i regel går direkt till tryck.

Via ASCII kan programmen ta in råtext från de flesta ordbehandlare. Jämförelsen i övrigt gäller förmågan att importera text med bibehållen formatering, dvs typsnitt, kursiveringar, fetstil etc. Med "omvandling till typografiska tecken" menas förmåga att direkt vid textimporten översätta t ex citationstecken och tankstreck till de typografiskt korrekta tecknen. "Blockfunktioner" är urklipp, kopiering och inklistring à la ordbehandlingsprogram.

CMYK (cyan, magenta, yellow, black) är den standard som används för fyrfärgstryck. Pantone är ett internationellt system för exakta färgval.

PageSetter är det första DTP-programmet för Amigan som kommit i en helsvensk version. De övriga är på väg. PageMaker finns sedan länge helt på svenska.

Adresser till importörer: Karlberg & Karlberg AB, Flädie Kyrkväg, 237 00 Bjärred, 046/474 50 (PageSetter och Professional Page). ProComp HB, Box 46, 340 36 Moheda, 0472/712 70 (Publishing Partner Master och Junior). Aldus Sverige AB, Box 47, 164 93 Kista, 08/752 33 00 (PageMaker).

AMIGA

Fraktaler - matematisk skönhet

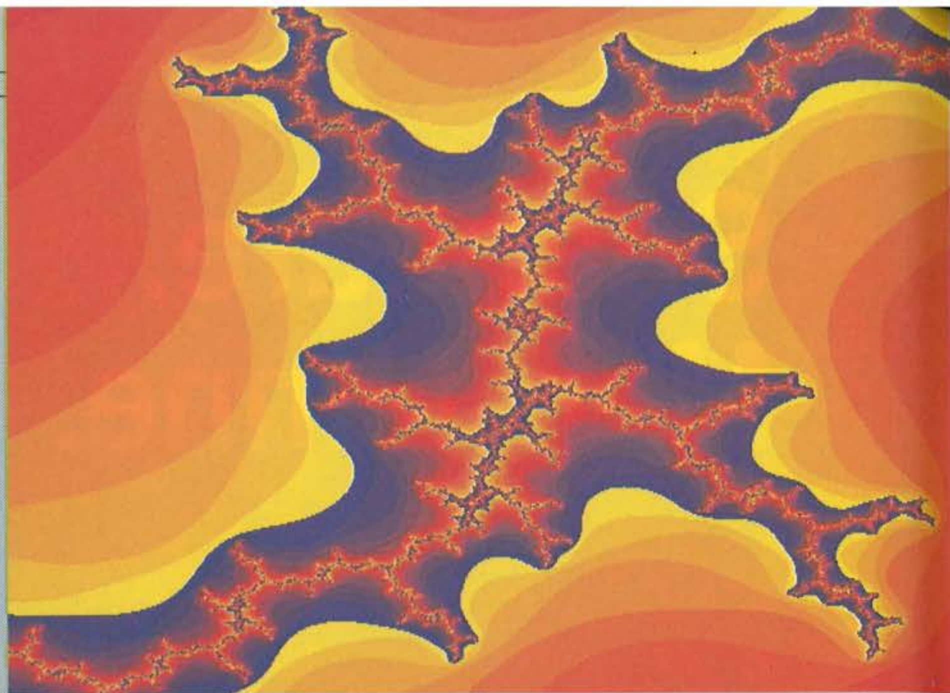

Bild 1

Visa fraktaler. Och Amiga-ägarens ögon lyser av lycka. Mest kända är Mandelbrot - och Julia-fraktalerna.

Fraktaler verkar fascinera Amigaägare. Men det är kanske inte så konstigt. En fraktal bygger på en enkel matematisk formel som blir vacker och komplicerad grafik.

Julia- och Mandelbrotfraktalernas grafik stammar alltså från var sin matematisk formel.

Idag finns en hel bunt program för att beräkna och visa Mandelbrots. Detta hindrar dock inte att det hela tiden dyker upp nya program. En del visar fraktalerna ur en helt ny vinkel, kanske i 3D, kanske på något annat sätt, andra är bara snabbare, har fler eller annorlunda inställningar. Sen finns det en del som är långsammare och mindre avancerade än alla sina föregångar, men som dyker upp ändå.

Det lustiga är att dessa mandelbrot-generatorer inte har någon praktisk tillämpning - de genererar bara bilder som är vackra att se på.

Det finns två saker som är viktiga när det gäller att generera mandelbrots - hastighet och precision. I början så spelar inte precisionen så stor roll. Ganska liten precision krävs för att generera den där första bilden. Det finns en hel del program som spottar ur sig denna bild snabbt.

Dock uppstår problem redan efter ett par zoomningar ifall inte programmet har tillräcklig precision. Ett populärt sätt att snabba upp mandelbrot-generatorer är genom att ge avkall på just precisionen. Normalt brukar man dock kunna ''dra upp'' precisionen manuellt allt eftersom man zoomar in.

Björn Knutsson

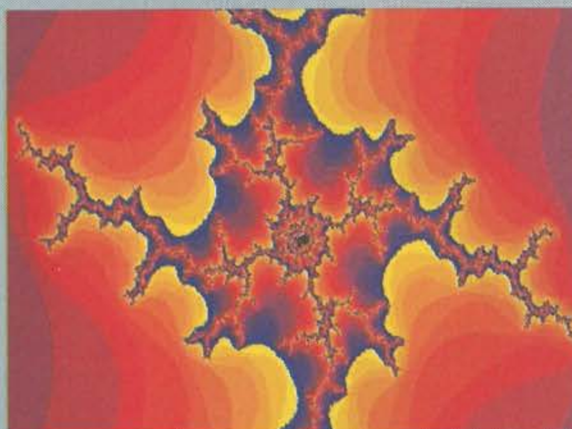

Bild 2

Julia-fraktalen i tre förstoringar.
Bild 2 är en delförstoring av bild 1. Och bild 3 en delförstoring av bild 2.

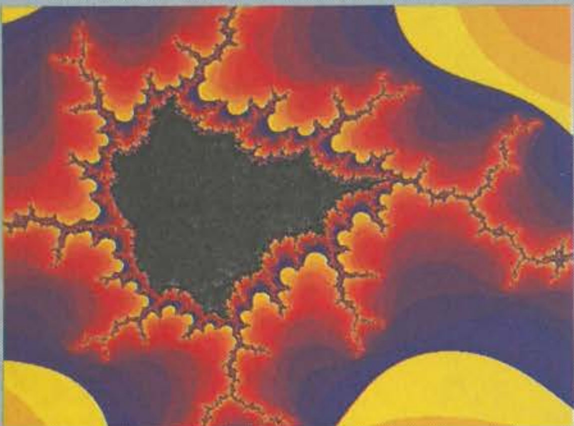

Bild 3

Mandelbrot-generatorer på Fish-diskar:

Mandel	(Fish 4)	TurboMandel	(Fish 302)
Mandelbrot	(Fish 5)	DEM	(Fish 303)
Mandelbrots	(Fish 20)	CPM	(Fish 303)
Mandelbrot	(Fish 21)	Fractals	(Fish 371)
Mandelbrot	(Fish 31)	MandelMountains	(Fish 383)
MandelVroom	(Fish 78)	MandelBlitz	(Fish 387)
IMandelVroom	(Fish 90)	MandAnim	(Fish 387)
Mandel	(Fish 111)	ZPlot	(Fish 389)
QMan	(Fish 130)	CPlot	(Fish 392)
MandelVroom	(Fish 214)	SMan	(Fish 447)
MandelVroom	(Fish 215)	MandelPAUG	(Fish 452)
Mandel	(Fish 218)	MandAnim	(Fish 461)
Mandelbrot	(Fish 239)	MAK	(Fish 522)
Slicer	(Fish 249)		
MandelMountains	(Fish 295)		

På gång

The guru
Detta lilla program stoppar tillbaka Gurun i 2.0. (Gurun är en av sakerna som de tagit bort i 2.0. Dock verkar det som om några vill ha honom tillbaka...)

Gulf Conflict
Gulf Conflict är en ny animation från Eric Schwartz. Denna gång utspelar den sig i mellersta östern, närmare bestämt Irak...

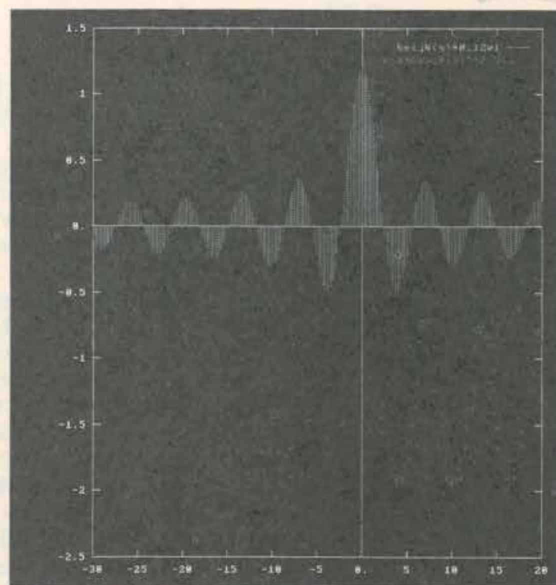
Gamla godingar

TaskX
Med hjälp av TaskX kan man lätt hålla koll på, och ändra på prioriteten på olika processer. TaskX "ser" inte bara CLI-processer, utan även andra. Man kan med hjälp av TaskX t.ex ändra prioritet även på trackdisk.device och liknande saker.
(DMz 10/88, Fish 158)

Tiles
Tiles är ett spel som liknar Activisions "Shaghai". Spelet är för en spelare och är totalt livsfarligt. Om man börjar spela det är det mycket lätt hänt att man fastnar i timmar framför det.
(DMz 15/88, Fish 241)

Lätt fixade kurvor

Ett förträffligt program för att rita kurvor. Och två spel som indikerar virus!
Detta och litet till bjuds i PD-spalten.

Med GNUPlot kan du lätt göra kurvorna du ser på de båda bilderna på sidan.

GNUPlot Grafer ritar man inte var dag. Men om man studerar, antingen på universitet eller på gymnasieskola, så finns det dock en ganska god chans att man förr eller senare förväntas producera en graf. När denna dag kommer så får de som inte fixat GNUPlot rita för hand.

Allvarligt skojat så är GNUPlot ett alldeles förträffligt verktyg för att rita olika diagram och kurvor. Om allt man vill ha är en enkel sinus-kurva behöver man bara skriva "plot sin(x)". Vill man ha både en sinus- och en cosinus-kurva säger man "plot sin(x), cos(x)". GNUPlot har en hel uppsjö funktioner inbyggda och klarar av de allra flesta matematiska funktioner. Man kan även läsa in data från filer och bara låta GNUPlot sköta själva utplottningen. Filerna behöver bara innehålla x/y värdena.

GNUPlot kan givetvis visa grafer på skärmen - men på skärmen gör de sällan nån nytta. Alltså måste man få ut dem på skrivare. GNUPlot stöder en hel bunt olika skrivare/plotters. Har man nån av dem så borde det inte vara något problem. Exempel på skrivare som stöds är Epson, NEC-P6, Star, QMS, HP Laserjet II, Imagen och givetvis även PostScript.

(Fish 526)

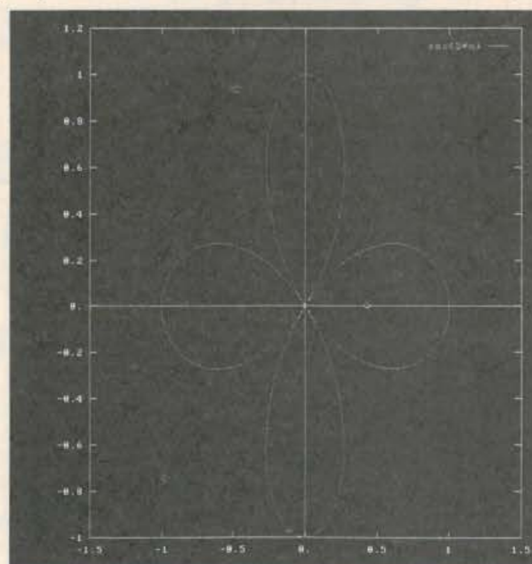
BootGames är två olika spel Squash och BootOut som kan installeras och köras från ett bootblock på en floppy. Dv s, de ryms inom de 1K som får plats i ett bootblock.

Båda spelen är ganska enkla. Squash går ut på att studsa en boll mot en vägg och ta emot det när den kommer tillbaka, bollen studsar hela tiden fortare. BootOut är en enkel version av BreakOut, i vilken man studsar en boll för att slå bort brickor.

De som är gamla nog att ha haft ett av de allra första TV-spelen som fanns att köpa kommer att drabbas av en viss deja vu känsla. Spelen ser nämligen på många sätt ut precis som de första TV-spelen gjorde. Det är dessutom ungefär samma typ av spel. Detta är i och för sig inte så konstigt med tanke på att de första TV-spelen hade ungefär lika mycket minne att röra sig med, och även på en Amiga så räcker inte 1Kb till så mycket häftig grafik.

Ett lurigt sätt att använda dessa spel är genom att installera dem på sina diskar - om de inte finns kvar när man bootar disken innebär det att disken är infekterad av ett bootblocks-virus.

(Fish 537)

Shazam v1.1 är en bildvisare för Dynamic Hires-bilder (samma som senaste versionen av NewTeks DigiPaint skapar). Skillnaden mellan Shazam och NewTeks Dyna-Show-program är att Shazam klarar av att multitaska medan bilden visas. De som sett Dyna-Show igång kanske minns alla konstigheter det har för sig för att få upp sina bilder. T.ex att de första versionerna inte alls fungerade på Amigor med turbokort osv.

(Fish 449)

HandShake v2.20c är troligen den bästa VT52/VT102 emulator som finns att få tag på till Amigan. I ett test av olika VT100-emulatorer på Amigan så spöade Handshake allt motstånd. En hel del av de tester där HandShake överglänste motståndet var i och för sig test av obskyra finesser som normalt inte spelar så stor roll, men likafullt så är HandShake segraren. HandShake är dessutom den enda som klarar av alla former av stor/blinkande text.

(Fish 449)

Björn Knutsson

Bra hjälp med AmigaDOS 2

Vill du lära dig Amigans nya operativsystem?

Då kan AmigaWorlds AmigaDOS 2 Companion vara en bra hjälp.

Bob Ryan är teknisk redaktör för den inte helt okända tidskriften BYTE, men han är också en gammal Amigavän. Bland annat har han varit teknisk redaktör vid AmigaWorld. Ryan är alltså väl kvalificerad att skriva om Amigans nya operativsystem.

AmigaWorld Official AmigaDOS 2 Companion tar upp hela den treenighet, bestående av Workbench, AmigaOS och AREXX, som bygger upp det nya operativsystemet. Läsaren får en mjuk introduktion till Amigasystemet och till multitasking i bokens början. En grundlig men välorganiserad och lättfattlig genomgång av Workbench 2.0 följer därefter.

Shell och alla AmigaOS-kommandon gås igenom lika grundligt, med en speciell sektion om konsten att skriva skriptfiler.

Den del av boken som är ytligast är den som behandlar AREXX, men det är också ganska naturligt. AREXX är ju ett komplett och mycket kraftfullt programmeringsspråk. Att lära ut det helt och hållet skulle kräva mycket mer utrymme. Ryan har insett detta och koncentrerar sig på att ge läsaren grundläggande kunskaper som ska göra Commodores egen, ibland ganska grumliga, AREXX-dokumentation lite mer genomtränglig. Jag tycker han lyckas ganska bra. Helt klart är att jag lärt mig mer om AREXX genom den här boken än genom original-handböckerna.

För att man ska ha riktig nytta av en sådan här bok, måste den fungera som referenshandbok också. Det gör den alldeles ypperligt, dels tack vare ett bra register i slutet och dels på grund av att det i slutet av boken finns referensdelar för både AmigaOS och AREXX.

Tyvärr är boken, trots att den är färsk från tryckpressarna, inte hundraprocentigt up-to-date. Commodore har nyligen släppt OS 2.04 som innehåller flera nya funktioner och några buggfixar. AmigaDOS 2 Companion nämner inget om detta.

Ett litet minus får också bokens bindning. En referenshandbok bör vara bunden med en spiral, så att den går att lägga platt på ett bord utan att sidorna slår igen. Den här är tyvärr limbunden, som en pocketbok.

Trots ett par skönhetsfläckar är det här ett mycket värdefullt tillskott till Amigalitteraturen. Commodores 2.0-handböcker är ingalunda dåliga, men det är ändå den här boken som kommer att åka ned ur hyllan först när jag behöver kolla upp någonting.

Henrik Mårtensson

LÄST

AmigaWorld Official AmigaDOS 2 Companion
Författare: **Bob Ryan**
Förlag: **IDG Books**
Pris:—
ISBN: **1-878058-09-6**

Och AmigaVision

Amigavison är ett bra multimediaprogram.

Nu finns det dessutom en bra handbok till det.

AmigaVision är ett multimediaprogram, dessutom ett mycket bra sådant. Det är lättanvänt, men också komplext. Det duger till bra mycket mer än att göra slideshower med ljudeffekter.

Behovet av en bra AmigaVision-handbok, som ger tips och lär ut tricks som går lite utanpå de som Commodores dokumentation innehåller, är därför ganska stort.

Louis Wallace, som är teknisk redaktör vid AmigaWorld, har med sin bok lyckats fylla det behovet ganska väl.

Boken behandlar AmigaVision version 1.53G från grunden och upp. Den senaste versionen, 1.70, som har några smärre skillnader och buggfixar, beskrivs i ett appendix. Wallace kan sina saker, han ger många värdefulla tips och rättar flera missar i original-dokumentationen. Mer än 150 bilder på de drygt 330 sidorna, bidrar till att göra boken lätt begriplig för alla som behärskar engelska någorlunda.

Värdefullt för den som kan multimedia, men är lite grön när det gäller Amigan, är en kortfattad beskrivning av de populäraste programmen för 2D- och 3D-grafik, bildbehandling, musik och annat som hör multimedia till. Även några tillbehör på hårdvarusidan gås igenom, bl a genlock, videodigitizers, ljudsamplers och laserskivspelare.

Boken är välskriven och innehåller mycket matnyttigt för alla, oavsett om de är nybörjare eller garvade användare.

Det är bara på en punkt som den inte riktigt håller vad den lovar.

Boken lär ut AmigaVision på ett alldeles strålande sätt, men den lär inte ut hur man designar en bra multimediapresentation, dvs sådana saker som grundläggande design, vilka färgkombinationer som passar, hur man integrerar ljud och bild, lämpliga val av typsnitt och liknande. Vill man lära sig det också, då blir det till att inhandla minst en bok till, trots vad som står om ''guide to...multimedia'' på omslaget.

Huvudsyftet är i alla fall uppfyllt! Detta är en ypperlig, om än inte oundgänglig guide till AmigaVision. Du blir inte multimediaexpert genom att läsa boken, men med hjälp av den och en massa arbete, kan du bli expert på AmigaVision.

Henrik Mårtensson

LÄST

AmigaWorld Official AmigaVision Handbook
Författare: **Louis R.Wallace**
Förlag: **IDG Books**
Pris:—
ISBN: **1-878058-15-0**

Smidig hårddisk

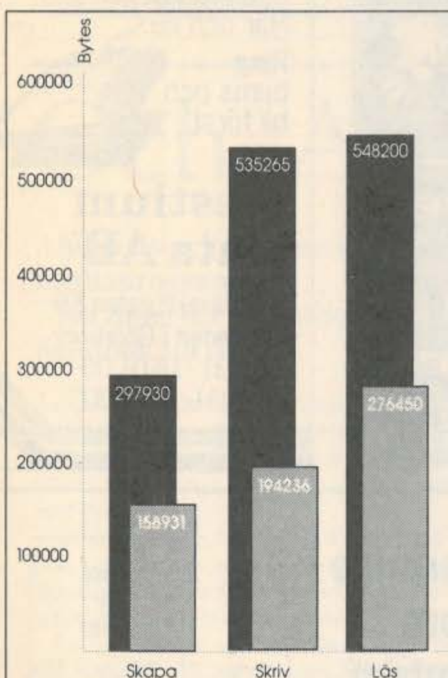
**Hårddisk är det många som önskar sig.
Men vilken ska man köpa?
Kanske en Oktagon 500?
Datormagazin har testat.**

"Volume Nisses_häftiga_bilddisk is full!". Det är ett meddelande man får allt för ofta när man håller på med grafik, musik eller större programmeringsprojekt. Vad gör man? Antingen drar man ner på sina ambitioner eller skaffa en hårddisk.

Att köpa en hårddisk är dock inte det lättaste. Särskilt om man måste slakta spargrisen för det. Förutom att det svider i plånboken härskar en stor förvirring på hårddiskmarknaden när det gäller prestanda och kvalitet på olika kontrollers och hårddiskar: 500k/sek, 34files/sek, DMA, nonDMA, millisekunder accesstid...

Siffror, siffror, siffror

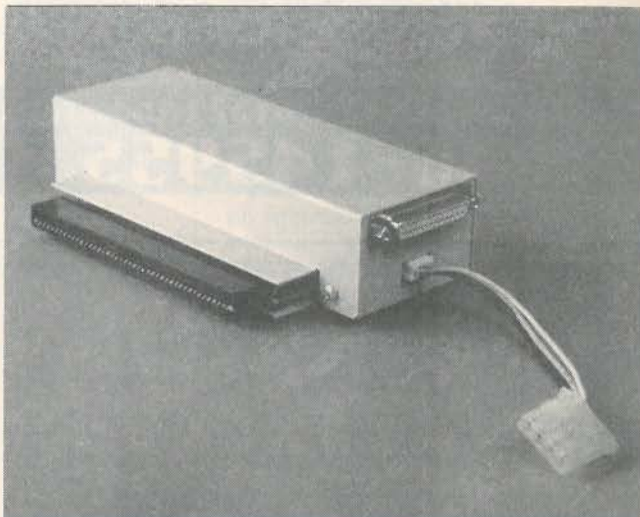
Mängden av förvirrande och helt enkelt felaktig information är enorm. Hårddiskspecifikationer innehåller ofta information som är oviktig eller inte säger det man vill veta.

Datormagazin testar hårddiskar med programmet DiskSpeed 3.1 (Fish 329). Vi testar på följande sätt:
■ Medel intensitet utan belastning
■ Medel intensitet med DMA-belastning
Oktagon testades med en Quantum LPS 52-hårddisk. Håddisken hade bara en partition och innehöll endast en komplett uppsättning av den senaste Workbench-disketten (1.3).

Men om man läser mellan raderna kan man ändå hitta värdeful information.

Ett värde som man ofta hittar i reklamblad är överföringshastigheten. Även om denna siffra verkar vara högst intressant så visar den sällan den verkliga hastigheten. Vanligtvis skryter tillverkare med den elektriska överföringshastigheten mellan hårddisk och kontroller. Så har t ex Quantum en överföringshastighet på 2 MByte/sek (ASYNC SCSI). Detta är naturligtvis en aning missvisande. Hårddiskens elektronik kan skicka data med en sådan hastighet men datan kommer inte ifrån disken med denna hastighet. De snabbaste hårddiskarna kan läser ett helt spår per varv.

Kontrollern till Oktagon 500. Själva hårddisken är en separat enhet som du kan koppla loss.

Quantumdiskar klarar av att snurra med ca 3600 varv/min. Det blir 60 hela spår i sekunden. Quantumdriven, med 49 block/-spår, laddar alltså 2940 block/sek vilket blir 1470 KByte/sek. Om hårddiskspecifikationen anger varv/minut och antalet block per spår kan du alltså själv räkna ut vad driven går för. Sedan finns en massa faktorer som drar ner överföringshastigheten: filsystemet, kontrollern osv...

Övre medelklass

När nu principen för hårddiskens prestanda är kartlagd kan vi övergå till kontrollern. Oktagon är i hastighetsjämförelsen en kontroller i övre medelklass. Den klarar sig bra så länge systemet är obelastad, men prestandan sänks märkbart när man jobbar med grafik (animationer, bildbehandling osv) och måste läsa/skriva snabbt.

Installationen av Oktagon är enkel. Kontrollern och hårddisken är två separata enheter. Själva kontrollern stoppas in i Amigans expansionsport på vänster sida. Hårddisken levereras för sig själv i en liten låda. Den är liten och smidig, inte större än en vanlig extern diskdrive. Man kan ju alltid undra varför bsc har löst det på detta sätt. Själv kan jag bara komma på ett skäl: det är lätt att ta med sig hårddisken till en kompis som har SCSI-kontroller. Man behöver bara koppla in den hos honom om man vill visa sina häftiga animationer som aldrig skulle få plats på en diskett.

När allt är ihopkopplat och hårddisken är formaterad med det lättanvända installationsprogrammet, behöver man bara starta om datorn. Oktagon autobootar direkt ifrån FFS-partitionen om man har kickstart 1.3.

Oktagon har ingen intern minnesexpansion. Det är bra för de som redan har en extern låda med minne i, eftersom expansionsporten är genomförd. Men det är mindre bra för de som inte har en extern minnesexpansion. Att köpa en sådan separat är dyrare än att köpa minneskretsar som man bara behöver trycka på ett kretskort.

Installationsprogrammen är mycket bra och man behöver knappt titta i handboken för att sätta ihop Oktagon. Men om man ändå vill göra det så förklarar handboken det mesta som man skulle vilja veta om kontrollern och dess installation.

Oktagon är en bra kontroller med hyfsad prestanda. Den enda nackdelen jag kan hitta är avsaknaden av en integrerad minnesexpansion.

Peter Kerschbaumer

OKTAGON

PRIS/PRESTANDA:	★★★★☆
DOKUMENTATION:	★★★☆☆
PRESTANDA:	★★★☆☆
ANV.VÄNLIGHET:	★★★★☆

GODKÄNT

Utrustningskrav:	Amiga 500, Kickstart 1.2,1.3, 2.0	
Dokumentation:	Engelsk	
Pris:	endast kontroller	2277 kronor
	med 45 MBFujitsu	5697 kronor
	med 105 Quantum	8977 kronor
	med 52 Quantum	6777 kronor
Tillverkare:	bsc, Tyskland	
Recensions-ex från:	Chara Data	
Telefon:	0382-10400	

AMIGA

ENKELT OCH LÄTT

Har ni en BBS?

Har ni någon BBS? I så fall, vilket nummer och hastigheter?

Michael

Ja, vi har en BBS för prenumeranter, med två olika telefonnummer: 08-7288590 och 08-7288940. För nuvarande så gäller endast 2400 baud, vilket också är den vanligaste hastigheten.

Mac.

Är AMOS ett bra köp?

Är AMOS ett jättebra köp och kan jag använda mina kunskaper från AmigaBasic i AMOS?

Programmerare

Det blir Ja på båda frågorna. AMOS är ett jättebra köp och du kan använda dina tidigare kunskaper från AmigaBasic.

Mac.

Små frågor om Amas:

Kan man bara sampla från en stereo eller kan man sampla "direkt från verkligheten" också? Om så ej är fallet, kan man då använda micken till stereon, om man har en sådan?

Kan man genom att löda och greja, ha både Amas och en printer i datorn samtidigt?

Karl Skoglund
Skövde

Det spelar ingen roll varifrån ljudet kommer ifrån. Du kan därför koppla mikrofonen direkt till samplern, om du vill. Man behöver inte heller ha någon dyr stereo för att kunna sampla ljud. Men genom att gå via en stereo eller förstärkare förstärks ljudet, så att kvaliten blir bättre. Det att bara att prova sig fram.

Att ha sin skrivare i datorn kan vara lite trångt. Men för att kunna använda samma kontakt till både din sampler och skrivare, måste du köpa en omkopplare för detta ändamål. Att ge sig på och löda och greja rekomenderar jag inte.**Mac.**

Vad skiljer hårddiskar åt?

Två hårddiskar skiljer sig väl enbart i lagringskapacitet och snabbhet, eller är det något mer?

Mithra

Förutom att hårddiskar skiljer sig i lagringskapacitet och snabbhet, så finns det en del olika gränssnitt. SCSI, ST506 samt XT/AT är de vanligaste. Därför köper man oftast motsvarande styrkort tillsammans med hårddisken.

Jag vill öppna en egen BBS

Om jag vill öppna en BBS, kan jag fortfarande lagra spel eller program för eget bruk?

Måste jag köpa speciella BBS-program, eller kan jag programmera en egen?

Blivande sysop

Ja, det är inga problem. Men du kan inte räkna med att kunna spela något spel medan din BBS är uppe.

Ett BBS-program ska kunna hantera väldigt mycket. Användare ska registreras. Brev ska skyfflas mellan användare. Filer ska tas om hand för att kunna laddas upp och ner till användare. För att kunna starta en vanlig BBS så krävs det därför ett bra program som kan hantera allt detta. Är du duktig på att programmera och har någon som kan hjälpa dig med testerna, så sätt igång. Men enklast blir nog ändå att köpa ett färdigt program.

Hur fixar jag copyright?

Om man har gjort ett program och vill ha copyright på det, vart vänder man sig då?

Vilket programspråk används mest?

"En pank råtta!"

Du behöver inte skicka ditt program någonstans. I och med att man lägger dit texten 'Copyright (c)1991 Sven Svensson' eller liknande i sitt program, så innehar man alla rättigheter.

Ute bland företag så är det Cobol som används mest. Det har funnits sen 1950-talet och finns i många gamla och nya program. Med sen 1980-talet och den ökade försäljningen av hemdatorer har dock många lärt sig BASIC i någon form.

Mac.

Vad är en RF-modulator?

Nybörjaren

En RF-modulator omvandlar en dators videosignaler till ett sätt som en vanlig TV kan ta emot. I C64:an och C128:an sitter den inbyggd i själva datorn. Till Amigan får du köpa det som ett särskilt tillbehör (A590).

Expanderat minne?

En del spel kräver ju 1MB minne. Räcker det då att köpa en minnesexpansion på 512KB? Och går alla spel att spela på Amiga 500 om de är gjorda för Amigan?

Dessutom undrar jag om det är olagligt att säkerhetskopiera ett spel?

"Burger Man"

Eftersom datorn har 512KB minne från början, så räcker det med ytterligare 512KB för att få 1024KB eller 1MB.

Att säkerhetskopiera program och spel är både tillåtet och ett måste. Skulle en diskett av någon anledning gå sönder är det bra att ha en kopia. I AMOS kan man exempelvis bara uppgradera en säkerhetskopia.

Däremot är det olagligt att sprida kopiorna vidare till kompisar och andra.

Mac.

Vad är bitmap?

Vad är Bitmap och HAM? Sedan undrar jag om det finns det för andra former än Amiga-DOS på Amigan?

Ripley from Doby

En 'Bitmap' är ett minnesområde i datorn där en bild eller figur finns placerad. 'HAM' är ett videoläge på Amigan som gör att man kan använda alla 4096 färgerna samtidigt på skärmen.

Amiga-DOS är det program som hanterar alla filer och bibliotek på Amigan. Det ligger inbyggt i datorns operativsystem (Kickstart). De filer som ligger i C-biblioteket använder Amiga-DOS för att kunna utföra diverse uppgifter. Det finns en del emulatoror som emulerar PC, Atari, C64 osv, och de tar oftast över en del av Amiga-DOS uppgifter. Det finns och behövs inga andra former än Amiga-DOS på Amigan.

Cruncha?

Vad är ett crunchningsprogram, och hur fungerar det?

"Ripley from Doby"

En crunchningsprogram packar ihop ett program så att det tar mindre plats på disketten. När programmet sen ska användas packas det upp igen, så att det blir lika stort som innan. Det finns en del olika sätt att packa ihop program och data. Ett sätt är att leta efter bokstavskombinationer som förekommer ofta. De lägger man då på ett ställe, och gör sen hänvisningar till var det sen ska ligga när filen packas upp igen.

Mac.

LÅT DATORMAGAZINS EXPERTPANEL hjälpa dig!
Skicka dina frågor och undringar till Datormagazin, Karlbergsvägen 77-81, 113 35 tockholm. Märk kuvertet "Min Amiga-fråga".
Du får gärna vara anonym i tidningen. Men vi måste ha ditt riktiga namn och adress samt telefonnummer om det är något vi undrar över.

POSTORDER
NYTT TEL: 08-15 45 40

DG Computer

POSTORDER
NYTT TEL: 08-15 45 40

Kvalitet till lägsta pris, ring alltid oss för bästa affär

Oslagbara hårddiskpaket för Amiga 500, 2000

Grand Slam

- *En av marknadens absolut snabbaste SCSI kontroller, snabbare än tex. Supra och GVP series II enligt Amiga World 7/91.*
- *Plats för 8Mb fastram direkt på kortet*
- *Autoboot under 1.3 och 2.0*
- *100% Amiga dos kompatibel*
- *Extra parallell port för att slippa kopplingsboxar*
- *Laddar upp till 2Mb per sek.*
- *Finns för både Amiga 500 (extern låda) och Amiga 2000 (hardcard)*
- *Levereras helt kompletta och installeras på några minuter*
- *Nu lämnar vi två års garanti på alla våra hårddiskar*

Endast kontroller utan hårddisk:
Grand Slam 2000 2.795:-
Grand Slam 500 3.395:-
Fastram till Grand Slam:
995:- / 2Mb

Trumpcard

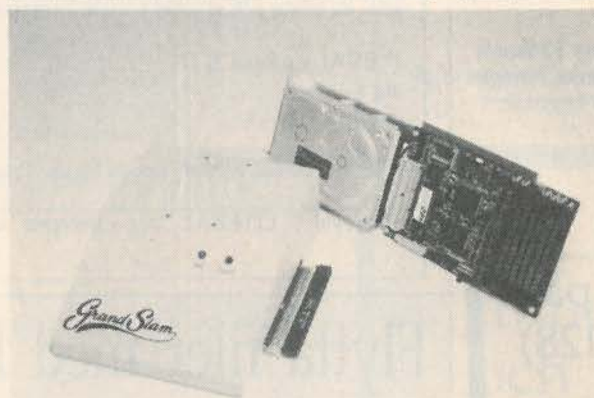
- *En snabb och mycket prisvärd SCSI-kontroller för både Amiga 500, 2000*
- *Laddar upp till 1Mb per sek.*
- *Expanderbar till 4Mb fastram (separat minneskort)*
- *2 års garanti*

Trumpcard 2000 1.195:-
Trumpcard 500 1.995:-

Trumpcard Pro

- *Samma SCSI kontroller som Grand Slam.*
- *Expanderbar till 4Mb fastram, (separat minneskort)*

Trumpcard 2000 pro 1.795:-
Trumpcard 500 pro 2.595:-
Minneskort förTrumpcard 500 och Trumpcard 500 Pro 1.195:-
Med 2Mb 1.995:-, 4Mb 2.995:-

Vi har också
Supra
GVP
Till mycket låga priser!!!

	Endast hårddisk	Grand Slam 500	Grand Slam 2000	Trumpcard 500	Trumpcard 2000	Trumpcard 500 Pro	Trumpcard 2000 Pro
Fujitsu 45Mb	2.495:-	5.595:-	4.995:-	4.395:-	3.595:-	4.895:-	4.095:-
Quantum 52Mb LPS	3.195:-	6.195:-	5.595:-	4.995:-	4.195:-	5.495:-	4.695:-
Segate 85Mb	3.995:-	6.595:-	5.995:-	5.395:-	4.595:-	5.895:-	5.095:-
Fujitsu 90Mb	4.195:-	7.195:-	6.595:-	5.995:-	5.195:-	6.495:-	5.695:-
Quantum 105Mb LPS	4.995:-	7.995:-	7.395:-	6.795:-	5.995:-	7.295:-	6.495:-
Quantum 210Mb	7.995:-	11.495:-	10.895:-	10.195:-	9.395:-	10.695:-	9.895:-

Nu säljer vi även Amigor och kompletta system till mycket bra priser!

Amiga 500

Ring för bästa pris

PAKET 1
- Komplett Amiga 500
- Extraminne 512Kb (Microbotics)

Pris 4.195:-

PAKET 2
- Komplett Amiga 500
- Extraminne 512Kb (Microbotics)
- Extra drive (RF302C)

Pris 4.749:-

PAKET 3
- Komplett Amiga 500
- Extraminne 512Kb (Microbotics)
- Extra drive (RF302C)
- Monitor Commodore 1084S

Pris 7.495:-

Amiga 2000

Ring för bästa pris

PAKET 1
- Komplett Amiga 2000 (Model C)
- 1Mb ram
- 45Mb hårddisk

Pris 11.995:-

PAKET 2
- Komplett Amiga 2000 (Model C)
- 3Mb ram
- 45Mb hårddisk

Pris 13.995:-

PAKET 3
- Komplett Amiga 2000 (Model C)
- 3Mb ram
- 105Mb hårddisk
- Monitor Commodore 1084S

Pris 18.995:-

Amiga 3000

Ring för bästa pris

Commodore 1084S
- Commodores orginalmonitor
- Komplett med kabel

Pris 2.795:-

OBS! OBS! OBS!

Alla datorer helt svenska med svenskt tangentbord, manualer och 2 års riksgaranti!!!!!!

Nyheter från Roctec:
Lågprismus 195:-
Högsta muskvalitet till lägsta pris
Genlock 1.495:-
Många finesser bl.a fader. Ring för info

Varför DG Computer:
1 års garanti (vissa varor 2år)
Korrekta och snabba leveranser, 3-5 dagar om ej annat angivits vid order
2 veckors returrätt

DG Computer
Surbrunnsgatan 39
S-113 48 STOCKHOLM
Tel: 08-15 45 40 Fax: 08-792 56 61
T-banestation Rådmansgatan
Frakt tillkommer
Moms ingår

Koppla A2000:s tangentbord till CDTV:n

Öppna först CDTV:n (7 skruvar) och leta reda på kretsen märkt U9 (en 8520) Löd enligt följande:

tangentbord	U9
pinne 1	pinne 40
pinne 2	pinne 39
pinne 3	oanvänd
pinne 4	pinne 1 (jord)
pinne 5	pinne 20 (+5V)

Se även bild

Tommy Eriksen
Drammen, Norge

200 kr

2000 tangentbord till CDTV

Miniräknare i ARexx

Om du någonsin tyckt att Commdores EVAL kommando är dåligt så finns det sätt att göra ett bättre och mycket kortare kommando i ARexx.

```
/* EVAL i ARexx */
arg x
interpret 'say ' x
```

50 kr

Eller om du har WShell kan du lägga i följande rad i filen CONFIG-WSHELL:

```
alias eval     LITERAL ''arg x;interpret 'say ' x''
```

Christian Almgren

100 kr

Spara sprites på bandspelare (128)

Commodore 128 har ju funktioner för att spara sprites på diskett. Kommandot heter BSAVE. Om man bara har en bandspelare är det däremot svårare. Här kommer lösningen.

För att spara spritedata på band, skriv följande:

```
10 OPEN 1,1,1," NAMN "
20 FOR KL = 3584 TO 4096
30 AQ = PEEK(KL):PRINT#1,AQ
40 NEXT KL
50 CLOSE 1
```

För att ladda spritedata från band, skriv:

```
10 OPEN 1,1,0," NAMN "
20 FOR KL = 3584 TO 4096
30 INPUT#1,AQ:POKE KL,AQ
40 NEXT KL
50 CLOSE 1
```

''NAMN'' går givetvis att byta mot det namn du vill att filen ska ha. Filen tar ca 35 varv på räkneverket.

Kalle Lundberg
Gnesta

Flytta filer med hjälp av RENAME

Det är ett enkelt sätt att flytta filer i CLI eller Amiga-Shell, mellan directorys utan att behöva göra det i två steg (COPY samt DELETE), eller om man gör det via RAM-disken går det åt tre steg.

Skriv helt enkelt:

Alternativ 1:

```
RENAME <gammalt directory/filnamn1> AS <nytt directory/filnamn2>
```

Om du varken befinner dig i käll-katalogen eller i mål-katalogen.

eller:

Alternativ 2:

```
RENAME <filnamn1> AS <nytt directory/filnamn2>
```

Om du befinner dig i käll-katalogen.

eller:

Alternativ 3:

```
RENAME <gammalt directory/filnamn1> AS <filnamn2>
```

Om du befinner dig i mål-katalogen.

Det går bara att flytta filer inom SAMMA enhet eller diskett. Filnamn1 och filnamn2 kan vara samma men behöver inte vara det. Har inte provat flytta mer än en fil åt gången eftersom det knappast kan fungera eller...?

Rolf Henriksson, 100 kronor
BODEN

150 kr

ASCII-värden i AmigaBASIC

När man skriver program som läser av tangentbordet i AmigaBASIC så är manualen inte alltid till hjälp. Där finns bara tecknen upp till 127. För att få reda på ASCII-värdet på t.ex funktionstangenterna eller HELP-tangenten får man göra på annat sätt.

Följande program visar de ASCII-koder man kan använda:

```
ASCII:
    PRINT "Tryck ner en tangent";
OMIGEN:
    B$ = INKEY$
    IF B$="" THEN OMIGEN
    PRINT "Tangenten har CHR$(";
    PRINT ASC(B$);
    PRINT ") som ASCII-kod"
    PRINT
    GOTO ASCII
```

200 kr

Här bifogas ett litet programexempel på hur Funktionstangenten "F1" kan användas i AmigaBASIC:

```
Start:
    A$=INKEY$
    IF A$="" THEN Start
    IF ASC(A$)=129 THEN PRINT "Aj vad du tryckte ner F1 hårt !"
    PRINT
    GOTO Start
```

Daniel Stridhammar
Färjestaden

Snabbhjälp för binärtalsomvandling till decimaltal (64)

75 kr

För att bespara dig besväret att omvandla binära tal till decimaltal kan du låta följande program hjälpa dig:

```
10 INPUT "SKRIV 8-BIT BINÄRT TAL:";A$
12 IF LEN(A$)<>8 THEN PRINT "8 BITAR TACK":GOTO 10
15 TL=0:C=0
20 FOR X=8 TO 1 STEP -1:C=C+1
30 TL=TL+VAL(MID$(A$,C,1))*2^(X-1)
40 NEXT X
```

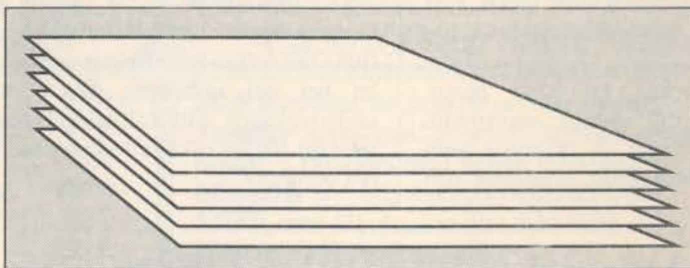
På rad 30 är det sjätte tecknet från slutet en PIL-UPP.

Bjarne Nordenbro
Kungsäter

Byt plats på minneskort och hårddisk

Om du nyss köpt ett minneskort eller en hårddisk till din Amiga och det vill inte fungera bra tillsammans prova att byta plats på dem. Alla tillbehör är nämligen inte helt rätt tillverkade och kan ibland kräva att de sitter i en viss ordning

100 kr

Så fixar du en snabbare PPM

Om du använder PPM så har du nog märkt att nya versionen blivit slöare med skärmuppdateringarna. För att göra det hela uthärdligare så finns det några tips att tänka på när man gör en sida.

* Gör klar sidan precis som den ska se ut men lägg på textattributen (t ex kursiv, halvfet) sist. Dessa tar lång tid att rita ut på skärmen.
* Gör klar all vanlig text innan du lägger in stor text (typ rubriker).
* Bilderna ska alltid in sist av allting i ett dokument.

75 kr

Tjäna 1.000 kronor...

Tips och trix är en avdelning med små råd från våra läsare. Skicka in dina favorittrix, knep, algoritmer, programsnuttar. Vi betalar mellan 100 och 1000 kronor för dina bästa tips och trix i form av presentkort. Det bästa är om du skickar in dina texter och program på en diskett (ASCII-format). För byggbeskrivningar måste du bifoga en ritning.
Alla insändare prövas av oss. Men du måste har tålamod: det kan ta en till två månader innan ditt bidrag publiceras.
Skicka dina bidrag till:
***Datormagazin, Box 6688 Märk kuvertet "TIPS &TRIX".** P.S. Glöm inte ditt namn, adress och telefonmummer!*

C64 Samlade klassiker

Dags för spel igen i PD-spalten, som behandlar diskett C64.105 från STOCC. Här finns några gamla godingar och lite annat. Kvalite'n är som alltid varierande.

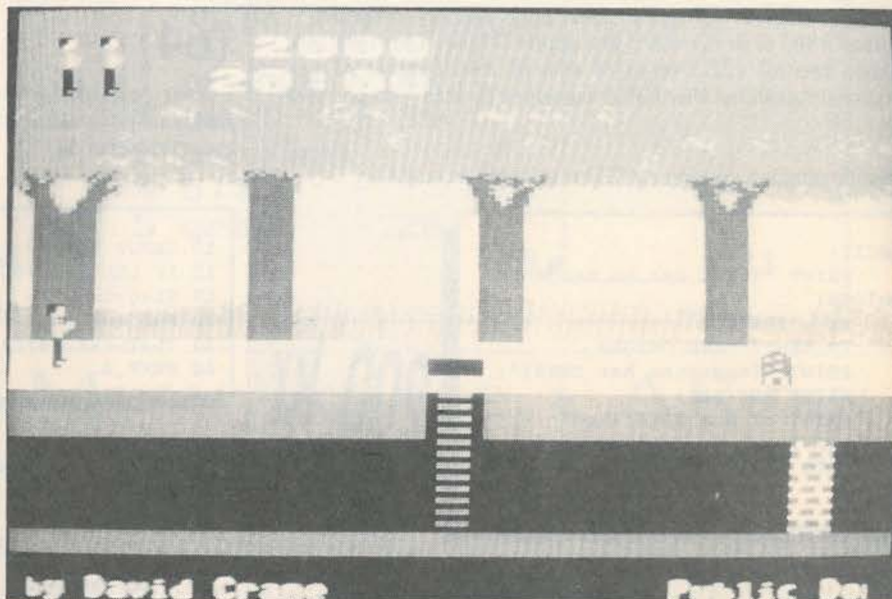
Den här disketten innehåller fem spel, en del gamla bekantingar och några som inte känns igen, men som säkert också var nya och fantastiska när farfar var ung.

Först ut är **Daredevil Dennis**, en figur som man ska hjälpa igenom diverse svårigheter. Först gäller det att hoppa över blommor och fånga ballonger för att få så mycket poäng som möjligt. Inte så värst mycket "daredevil" över det.

Sedan övergår spelet i plattformsform, och med Dennis på en motorcykel ska man åka runt och fånga diamanter som landsätts per ballong. Fort går det och svårt att bromsa är det, men värst är de läskiga hindren i form av blommor och granar som innebär omedelbar död. Grafiken är grov och spelet inte särskilt roligt, svårigheterna är fel sorts svårigheter.

Raskt över till nästa, som är en gammal höjdare vid namn **Rock n'Bolt**. Med en liten gubbe hoppar man omkring på rörliga plattor som ska skruvas fast i ett bestämt mönster. Kan spelas av två spelare, på tid och med varierande svårighetsgrad. Musiken är kul, grafiken godkänd och spelet roar faktiskt ett tag. Blir med tiden dock lite enahanda.

Pitfall är också ett känt namn. Föregångaren till många modernare actionäventyr består av skärmar som ska passeras springande, hoppande och farande i lianer a la Tarzan. På vägen besväras man av rullande tunnor, spindlar, krokodiler och annat kul som snabbt gör slut på de ynkliga tre liven. Trist grafik, trist ljud och ett ganska trist spel, som väl antagligen var en riktig pangsucc' när det begav sig. Those were the days...

Det finns en falllucka med en stege ner i marken, i Cavern of the Riches, som kittlar fantasin. Men den är bara till för syns skull, synd!

Spelet **The Fall Guy** kan i alla fall skryta med bra grafik, högupplösning i stället för flerfärg. Också ett actionäventyr i flera nivåer, som inleds med hoppande på tågtak medan elaka fåglar släpper ner otäcka saker. Här finns lite roliga ljudeffekter och faktiskt en hel del utmaning. Dock inte i undertecknads fall tillräckligt mycket intresse för att orka ta reda på vad nivå två består av.

Sist hittar vi ett textäventyr av klassiskt snitt med det kittlande namnet **Cavern of Riches**. Ingen grafik och en ointelligent tvåordstolk, men det hela verkar till en början lovande. Hela det klassiska garnityret finns med, en skog, ett litet hus och en matta att flytta på med en fallucka under (var känner jag igen det ifrån, få se nu...). Men sedan blir man besviken, trots att man lyckats öppna luckan med nycklarna och trappan skymtar går det inte att gå ner. "Can't go in that direction" är det enda svar som ges. Antingen är jag dum, eller så är det något fel på spelet. Jag föredrar att tro på det senare. Trist.

Anders Reuterswärd

Här kan du beställa PD-programmen!

Ring inte Datormagazin om du vill beställa PD-programmen. Fyll i stället i den här kupongen. Genom ett specialavtal med Stockholms Computer Club (STOCC) får Datormagazins läsare köpa PD-disketter proppade med program för 35 kronor. OBS! Postförskottsavgift, 16 kr, tillkommer (om du vill undvika detta, betala istället i förskott på postgironr. 404 80 67-5)
Den speciella LIST-disketten med en katalog över samtliga tillgängliga PD-program kostar 15 kronor.
Kravet är att du fyller i den här kupongen (eller en fotostatkopia) och skickar den till Barbara Berg, Golfvägen 11, 182 31 Danderyd. Märk kuvertet "PD-64" OBS skicka inga pengar. Du får en räkning tillsammans med disketterna.
Leveranstid cirka 14 dagar.

☐ **JA, jag vill beställa listdisketten för 15 kr**

☐ **JA, jag vill beställa följande disketter:**

....

TEXTA TYDLIGT

Namn:...

Adress:...

....

C64

ENKELT OCH LÄTT

Funkar med transformator

Jag skall snart åka till USA. Kan jag köpa en Okimate 20 till min C64 där och använda här. De har ju inte samma väggkontakter och inte samma strömstyrka!

Ola Persson, Vejbystrand

Med en transformator är det helt OK. Prova hos någon av de vanliga elektronikfirmorna, World Import eller Teknikmagasinet. De har säkert en sådan du behöver!

Pontus

Beställ DMz:s Utilitydisk V1

Hur skriver man in maskinkod?

QNE, Östersund

Man kan omvandla instruktionerna till siffror och poka in dem i basic. Alternativet är att skriva in dem med en maskinkodsmonitor. Det bästa är dock att beställa Datormagazins Utilitydisk V1 och skriva in i en riktig assembler. Prova Mega Assembler 2.0!

Pontus

Grafiskt operativsystem

1. Kan man göra spel med GEOS?
2. Om inte, vad är det i så fall till för?

David Norrman, Husås

1. Nej!
2. Det är ett grafiskt operativsystem som liknar Amiga, Mac och Windows på PC'n.

Pontus

Problem via modem?

? *Kan min C64 via modem prata med en Atari ST?*

En Cool Tjej, Kungsbacka

! Det går utmärkt att kommunicera oberoende av dator om man konfigurerar sitt terminalprogram rätt. Lite problem får man ibland med ÅÄÖ. Men om ni bara ska knappa text så lär man sig förstå en svenska utan dessa tecken.

Pontus

Program till SuperScetch

? *1. Hur startar man en font som ligger på $2000 (som t.ex. i 99 fonts)*
2. Jag har en ritbräda med namnet SuperScetch. Finns det program till den?
3. Kan man använda en scrollrutin från DMz 11/91 tillsammans med en bild?

The Blob of Top Flight

! 1. En font är inget program och kan följdaktligen inte startas som man gör med program. Det man gör är att ställa in grafikchipets pekare på fonten varpå den automatiskt används. Adressen för detta är $D018 (53272). Den höga hibblen (bit 4-7) används till att peka på skärmminnet och den låga (bit 0-3) till fontpekare. Lägger du 24 i $D018 visar du fonten som du beskrev.
2. Alla ritbrädor till C64 borde vara kompatibla med koalapad och därför borde gamla Koala Painter funka bra!
3. Inte utan väsentliga modifikationer. Däremot spritescrollrutinen härom numret funkar utmärkt tillsammans med en bild!

Pontus

Inte så lätt rippa musik?

? *Jag har precis köpt en Action Replay. Jag undrar nu hur man flyttar över musik och programsnuttar till sina egna demos?*

C64 Again

! Det är inte riktigt så lätt. På Action Replay Enhancement disk finns en demomaker, modell enklare, som möjliggör att du "rippar" musik men annars får du nog, beträffande musik, lära dig att

Assemblerprogram assembleras

? *1. Hur kompilerar man Assemblerprogram?*
2. Hur får man musiken från Future Composer att spelas utan programmet?

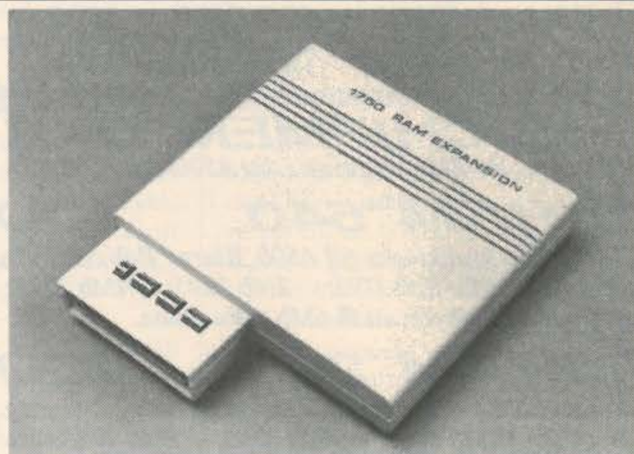
Mikael Grahn, Ramvik

! 1. Assembler program kompileras inte, de assembleras. Skillnaden ligger i att i en kompilator så översätts instruktioner till maskinkod från det andra språket. Assembler däremot är redan maskinkod, fast i textform så att det blir lättare att läsa och editera i koden. I Mega Assembler 2.0 assemblerar man t.ex. med "vänsterpil"+"3". Detta är inte generellt giltigt i alla assemblatorer, utan du får titta i instruktionerna.
2. Skriv in följande rutin på $1000:

```
$1000 SEI
$1001 LDA #$00
$1003 JSR $1800
$1006 LDA #$80
$1008 CMP $D012
$100B BNE $1008
$100D INC $D020
$1010 JSR $1806
$1013 DEC $D020
$1016 JMP $1006
```

Jag hoppas att detta ska stämma! Prova att köra rutinen med: G 4096. I vissa gamla versioner av rutinen fanns den uppspelningsrutinen inbyggd på $1800, men i den senaste som finns på Utilitydisk II finns möjlighet att spara ut en player genom att trycka på F4. Den liknar inte min som sätter upp ett korrekt interrupt, vilket jag inte gör i denna rutin!

Pontus

Snabba upp din C64:a

? *1. Kan man göra C64:an snabbare?*
2. Kan man bygga om ett Amigaextraminne att passa en C64:a?

Mr C64

! 1. Ja på flera olika sätt. Det finns att beställa 4MHz kort från USA, så att datorn går fyra gånger fortare. Det billigaste fusksättet är att öppna videoburken på kretskortet och sätta en vipbrytare på PAL/NTSC bryggan. Datorn går då cirka 16% fortare men bilden flippar å andra sidan ur då. Bra om man ska cruncha, men inte annars!
2. Knappast! Det finns ett antal firmor som säljer C64 extraminne för 495:- ink!usive en kraftigare transformator. Det låga priset gör alla, eventuellt möjliga, lödprojekt till direkta förlustaffärer.

Pontus

LÅT DATORMAGAZINS EXPERTPANEL hjälpa dig!
Skicka dina frågor och undringar till Datormagazin, Box 6688, 113 84 Stockholm. Märk kuvertet "Min C-64-fråga". RING INTE HIT MED DINA FRÅGOR!
Du får gärna vara anonym i tidningen. Men vi måste ha ditt riktiga namn och adress samt telefonnummer om det är något vi undrar över.

leta den hårda vägen. Jag brukar använda kommandot "H 0400 FFFF 18 D4" som letar efter ett ställe där man sätter ett värde i volymregistret och utifrån detta letar reda på rutinen. Det är väl Ok att rippa musik, men att rippa kod betraktas som ytterligt larvigt och är ett enkelt sätt att dra på sig allmänt förakt.
Bilder är däremot enkelt, för det finns det färdiga funktioner!

Pontus

Resistor lika med motstånd

Vad är en resistor som det ska vara till reset-knappen till C64?
Anders Gyllenbögel, Horndal

En RESISTOR är en komponent som även benämns motstånd. Används flitigt av alla som pysslar med elektronik!

Pontus

Vilket ska jag välja?

Vilket cartridge är bäst; Action Replay 6 eller TFC III?
Peter Melander, Stormsund

Vilket är bäst, en Ferrari eller en Skoda? Själv föredrar jag Ferrarin/Action Replay men ändå säljs det en hel del Skodor/TFC III!

Pontus

Hur tar man sig in i spel?

Jag är mycket besviken för att ni inte publicerade mitt förra brev så här kommer ett nytt. Jag skulle bli tacksam om ni publicerade det i detta nummer istället!
1. Går det att spela två på Golden Axe?
2. Hur tar man sig in i spel med hjälp av Cartridge III?
3. Är Spritekiller en bra virusdödare?
"Börja produktionen av C128", Strömsund

Först: Vi väljer ut bra och representativa frågor och därför går många töntiga, allt för specialiserade och främst feladresserade frågor direkt i det runda arkivet (alltså: rakt i soporna!). Ett säkert sätt att få sin fråga kastad är att skicka in äventyrsfrågor till "Min C64 fråga", programmeringsfrågor till "Besvärjaren" och så vidare.
1. Alltså Forum delicti som vi jusrister säger. Fel forum, talan avvisas!
2. Är detta The Final Cartridge III? Om JA, så blir det till att använda maskinkodsmonitorn. Eftersom TFC 3 inte innehåller något RAM minne så förstör den stora delar av innehållet. Minnet och något restartkommando finns inte heller, så det korrekta svaret är: Ja det går i allmänhet men den är lika lämpad som motorsåg, som brödkniv.
3. Nej absolut inte. På C64 är virus inte heller något större problem. Spritekiller är sätt att fuska i spel (som inte funkar speciellt ofta) men det kan du läsa om i din manual!

Pontus

I Programmera 6502 kan du läsa om hur en maskinkod funkar.

Finns det böcker om maskinkod?

1. Vad är ett nollmodem?
2. Vad hette artikeln med fuskpokes så att man kan beställa den?
3. Finns det något program som tar reda på start och slutadressen på ett maskinkodsprogram?
4. Finns det böcker på svenska om maskinkod till C64?
5. Hur listskyddar man sina program i maskinkod?
Heavy Metal Hamster

1. Det är en liten dosa som korsvis kopplar om läs och skrivsignalen på en RS-232 kabel, så att man kan koppla ihop två datorer precis som man gör då man kommunicerar via modem, fast utan att behöva modem eller tillgång till en telefonlina.
2. Ring Jeanette så hjälper hon dig att leta i stora listan!
3. Ladda in programmet i en maskinkodsmonitor så anges start och slut oftast automatiskt. Likaså om man laddar in med ett cartridge så brukar dessa adresser anges. Obesrvera att detta är start och slut, men därmed inte sagt att programmet börjar på den första instruktionen.
4. "Programmeringshandbok 3", fanns det något som hette. Annars blir det till att köpa "Programmera 6502" och "Mapping the C64". Mapping på engelska för att veta hur maskinkod funkar på C64:an och Programmera 6502 för att lära sig själva språket!
5. Det går inte. Ett listskydd förhindrar att man listar programmet, och eftersom listfunktionen ju sitter i maskinkodsmonitorn så är det inte så lätt att gå runt den. Spel är ibland skyddade ganom att vissa rutiner har EOR:ats, d.v.s. man har kört i programmet med en mixer så att det är helt otydbart, men en liten rutin återställer det till sitt riktiga skick precis innan det ska köras. Vill du lära dig detta kan du ju titta på protectorprogrammen på Utilitydisken (det finns ett på både ettan och den nya tvåan).

Pontus

128:an LEVER

C
6
4

AV ANDERS REUTERSWÄRD

Två blir ett

Den här gången blir det lite tips för er som tycker om att programmera i 128:ans utmärkta Basic 7.0. Utmärkt som det är har det dock några brister. Till exempel finns ingen MERGE-funktion för att slå ihop två basicprogram till ett. För kortare program kan man ju använda sig av den gamla kända skärmmetoden, att ha ett program listat på skärmen, ladda in nästa och sedan trycka return på alla raderna. Men om båda programmen är längre än vad som ryms på en skärm krävs andra metoder:

1. Spara det program eller den rutin som ska läggas till ett annat program som en sekvensiell fil på disk med kommandot DOPEN#1, "filnamn",W: CMD1: LIST: PRIN
T#1, "DCLOSE": PRINT#1, "": DCLOSE

2. Ladda in det program som ska utökas med ovanstående fil.

3. Skriv DOPEN#1, "filnamn": SYS 65478,0,1: LIST

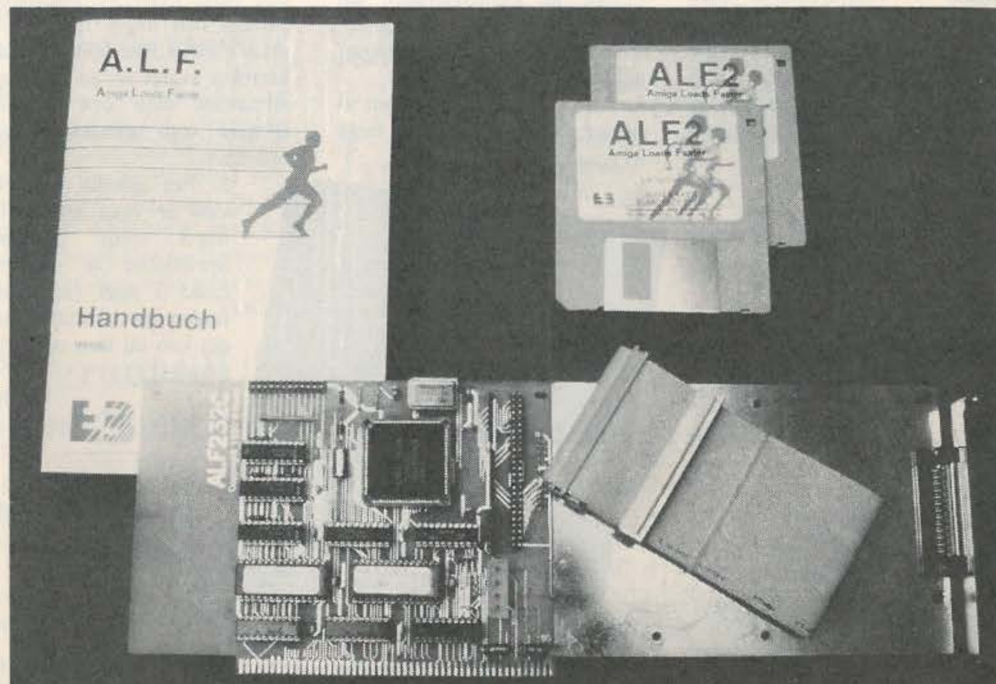
Presto, programmen har blivit ett!

Sedan tänkte jag varna för en liten obetydlig bugg, som dock säkert har förstört någonting för någon någon gång. När man använder CHAR för att skriva på 80-teckensskärmen förändras två adresser i Bank 0! Någon sorts "skuggbild" av VDC-kretsens kontrollregister kopieras på adresserna $D600 och $D601. Om felet beror på VDC-kretsen eller BasicROM:et är inte bekant, men det finns 128:or som inte är behäftade med detta fel. Testa med ett litet program: GRAPHIC 5,1: BANK 0: POKE 54784,27: CHAR 1,10,10,"DETTA ÄR ETT TEST": BANK 0: IF PEEK(54784)=27 THEN PRINT "VÄRDET OFÖRÄNDRAT": ELSE PRINT "VÄRDET ÄNDRADES"

Om värdet förändras när denna programrad körs finns felet i datorn och det gäller att vara på sin vakt. Enklast är att inte använda CHAR i långa program där basickoden passerar 54784.

CHARA-Data fick ge sig

För andra gången på ett år anmäldes postorderföretaget, Chara Data, till Allmänna Reklamationsnämnden, ARN.

Ben Bensson i Nyköping fick av misstag ett ALF-system som var till en Amiga 1000 istället för Amiga 500:a till sin nyinköpta hårddisk. Ben lyckades trots detta ansluta kortet, fast upp och ner. Då började problemen...

Precis som tidigare handlade ärendet om några nyinköpta ALF som kunden monterat fel.

Bolaget kunde inte snabbt åtgärda de följdfel som uppstått vid installationen och ARN krävde att köpet skulle hävas.

I januari 1990 köpte Ben Bensson, i Nyköping, en hårddisk till sin Amiga 500.

Det var då alla problem uppstod.

Av misstag levererade Chara Data ett ALF-system som var avsett till Amiga 1000 istället för till Amiga 500.

Ben Bensson som var ovetande lyckades dock ansluta kortet - men upp och ner!

Vid ett senare tillfälle köpte han ett annat kretskort som vid en provkörning visade sig vara trasigt.

ALF-kortet gick då också sönder.

De båda trasiga varorna skickades tillbaka till Chara Data.

Fick ett nytt ALF-kort

Vid nästa leverans fick Ben Bensson ett nytt ALF-kort, denna gång för Amiga 500. Men då han inte visste att det nya kortet skulle monteras annorlunda än det förra installerade han även detta upp och ner.

ALF-kortet gick sönder igen.

Chara trodde att felet låg i en PAL-krets och lovade att skicka en ny samt ett ALF-kort.

Fick en ny PAL-krets

En ny PAL-krets levererades.

Men enligt Ben Bensson uppstod samma fel igen.

Chara Data minns dock inte att denna procedur var så omständlig.

Till sist fick Ben Bensson ett nytt ALF-kort men ingen PAL-krets. Då Chara Data beställde dessa kretsar från Tyskland skulle det ta längre tid.

Ville häva köpet

Ben Bensson tyckte inte att det nya ALF-kortet fdungerade bra och ville häva köpet av produkterna han fått.

Chara Data ansåg dock att de hela tiden försökt hjälpa och ställa upp för Ben Bensson. Och PAL-kretsen var ju på gång. Därför var företaget ovilligt till att häva köpet men erbjöd istället rabatter på nyare system.

Fick rätt i ARN

Allmänna Reklamationsnämnden ansåg dock att Ben Benssons krav var skäligt och rekommenderade Chara Data att ersätta honom för det han lagt ut för varorna, mot att han lämnade tillbaka delarna.

Chara Data följde också nämdens uppmaning.

Idag säljer företaget enbart färdigmomterade ALF-system.

Helena Agnvall

Verka för freden och miljön

Om du har en dator med modem kan du delta i något mycket intressant och angeläget för många av oss.

Det handlar om ett internationellt kommunikationsverk. Kanske kan det verka främmande för den som hittills bara skickat brev och filer i de vanliga BBSerna. Ja, det här är något helt annat. FredsNätet är den svenska delen av en organisation som heter APC, (Association for Progressive Communications).

Nätet består av ett antal noder (stationer) som samordnas under APC. Dessa noder är oberoende men har som gemensam målsättning att verka för fred, miljö och solidaritetsfrågor. Huvudstationerna finns i sju länder, varav Sverige är ett av dessa länder.

Hur blir jag medlem?

Det kostar 120 kronor att bli medlem. Då får man ett startpaket som innehåller:

- **en användarmanual**
- **90 minuters uppkoppling**
- **ett personligt lösenord**
- **ett kommunikationsprogram**
- **ett användarnamn**

Därefter är kostnaden 30 kronor i månaden och berättigar till 30 minuters uppkoppling, sedan 1.50 kronor per minut. Samma pris gäller i hela Sverige eftersom du ringer via ett 020-nummer, alltså endast en markering per samtal.

För anmälan eller mer information kontaktar du: FredsNätet, Huvudskärsvägen 13, nb., 121 54 Johanneshov. Tel 08 - 660 04 43.

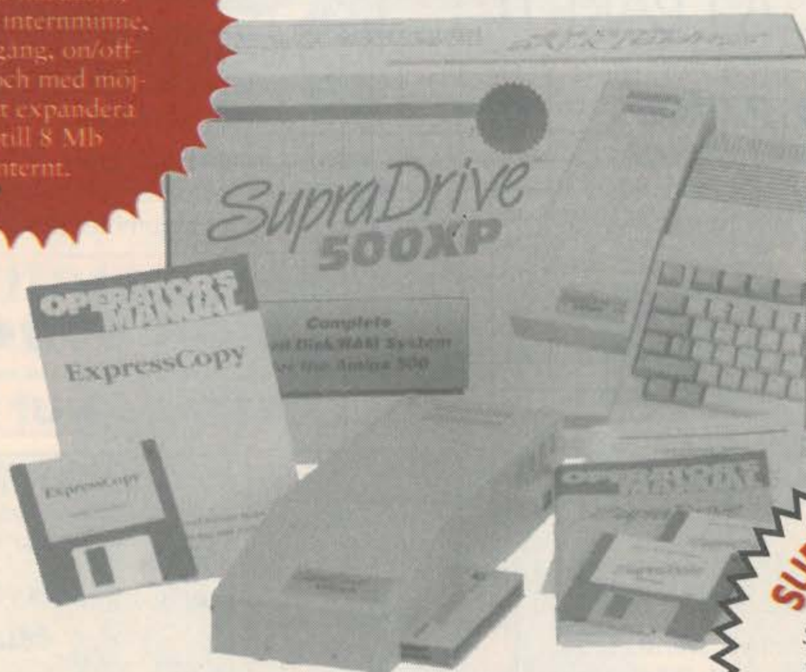
Hårddiskar till pangpriser.

SUPRA DRIVE 20 MB

20 Mb hårddisk, 512 Kb internminne, genomgång, on/off-knapp och med möjliget att expandera upptill 8 Mb internt.

3.995:-

SERIES III

2 års garanti

Alla Supraprodukter som levereras i Sverige kommer med ett speciellt servicekort som ger Dig 2 års fri service. Kontrollera detta när Du handlar, är Du osäker, kontakta USA Data 040-22 19 20.

SUPRA DRIVE 52 MB

52 Mb hårddisk, 512 Kb internminne, genomgång, on/off-knapp och med möjlighet att expandera upptill 8 Mb internt.

5.995:-

HÄR HITTAR DU SUPRA.

BODEN	Ljus & Kraft	0921-199 20
ESLÖV	Datalätt*	0413-125 00
GÖTEBORG	Westium Data	031-16 01 00
	EuropaData	031-17 01 25
	Datalätt	031-22 02 08
HÖGDALENS C.	Zip Zap	08-647 91 91
JÖNKÖPING	JK Data	036-16 92 15
KARLSTAD	Leksakshuset	054-11 02 15
KRISTIANSTAD	AK Elektronik	044-10 10 88
KUNGSÄNGEN	Landbergs*	0758-650 35
LANDSKRONA	Alfa Elektronik	0418-125 21
LINDESBERG	Berslagens R/TV	0581-114 15
LINKÖPING	WasaData	013-13 60 40
MALMÖ	M.A.S.T.*	040-93 12 00
	Computer Center	040-23 03 80
	Datalätt	040-12 42 00
NORRKÖPING	Datacenter	011-18 45 18
STOCKHOLM	Data & Hifi	08-34 66 11
	Datakompaniet	08-30 46 40
VÄSTERVIK	WasaData	0490-336 40
ÅSTORP	Jemo Data	042-544 61
ÖSTERSUND	Hämt Data	063-12 50 80

* Även Postorder.

Att köpa hårddisk till Din dator är en investering.
Se till att Du väljer en som klarar även morgondagens behov. Supras hårddiskar är utrustade så att Du snabbt och smidigt övergår till t ex nya versioner av AmigaDos.

Framtidens hårddiskar från Supra.
Hårddiskarna från Supra är de enda på marknaden som har genomgång för tillkoppling av andra tillbehör. Alla dessa finesser i kombination med snabbhet och pålitlighet gör Supra till Din bästa investering.

USA Data

Tel 040-22 19 20, fax 040-21 90 07, BBS 040-21 21 97.

Amiga utmanar Mac på Kulturhuset

Ett spännande projekt kallat Global Terminal har nyligen invigts på Kulturhuset i Stockholm. Här kastas man handlöst in i framtidens massmediala värld - där Amigahörnan blivit en av de mer uppmärksammade attraktionerna.

I sex månader ska besökarna på Global Terminal, i huvudsak stockholmsungdomar i åldern 13-18 år, själva lära sig att skapa allt från dataprogram till egna rockvideos. Det här är ingen vanlig utställning. Det är i grunden en idé som bygger på att låta ungdomar få ''leka'' sig till användbar kunskap inom olika mediayrken. Det är lika mycket en utställning i ungdomskultur som en lyxutrustad fritidsgård.

Detta gäller eftermiddagarna. Förmiddagarna har vigts för skolklasser och andra grupper. Man får då vägledning av yrkesmän och pedagoger. Projektet har delats upp i tre perioder: tidningsblocket, radioblocket och TV/videoblocket. Som du kanske redan har förstått är Amiga med och kämpar på denna högteknologiska arena. Naturligt är då att man lägger in den stora offensiven i sista ronden, eftersom Amigan är bäst på just TV/video.

Den pampiga Macintoshbaserade nyhetsterminalen är placerad i utställningens centrum. Apple har installerat tre stycken Mac IIx, varav två har färgskärm. På en pelare hänger ett tjugotal TV-monitorer där man kan se de senaste internationella nyheterna (vanlig kabel-TV alltså). Via modem kan man komma i kontakt med olika databaser, exempelvis Videotex och FredsNätet. En TT-maskin står och knattrar dygnet runt. Som besökare får du lära dig att sammanställa materialet till en egen tidning, TV- eller radioprogram.

Men här finns också något som drar uppmärksamheten från den väldiga pelaren av monitorer i centrum. Något som uppenbarligen är ännu mer fascinerande - nämligen datagrafik i sin allra bästa bemärkelse. Det handlar naturligtvis om Commodores och Stockholm Fritids gemensamma satsning på att visa vad man verkligen går för. Det gör man med hjälp av en Amiga 2000 och en Amiga 3000, samt en CDTV. Till detta har man kopplat genlock, RGB-splitter och videokamera.

Eftersom man sitter nära den stora glasväggen som vätter mot Sergels Torg, riskerar förbipasserande att bli digitalt fotograferade. Därefter behandlas bilden i något ritprogram och resultatet kan mycket väl bli ett konstverk där modellen har fått neonaktig hudfärg, eller liknande.

För den invigde är detta inga konstigheter. Men flera besökare har bara kommit i kontakt med datorer på arbetsplatsen, exempelvis en PC för ordbehandling eller liknande. Då är det lätt att förstå varför folk tappar hakan när de ser t ex Eric Schwartz' animationer. Personal från Data Verkstán handleder verksamheten.

Global Terminal har öppet till den 17:e mars nästa år, tisdag-fredag 15.00-18.00, torsdag 15.00-20.00 och lördag-söndag 11.00-16.00. i Allrummet, Kulturhuset. Det kostar 25 kr per person om du går dit med en grupp. Annars är det gratis. Är du intresserad kan du ringa Global Terminals telefonsvarare för dagsfärsk information, tel 08-700 01 46.

Wow, det ser precis ut som i verkligheten.

Patrik Wästlund

Detta får du vara med om på Global Terminal:

Databaser - ring en bas gratis (som helst har med nyhetsinhämtning att göra).
Datorgrafik - gör en bild på Amiga och tryck den sedan på en t-shirt.
Debatter - som handlar om dataspel, massmedia och ungdomskultur.
Desktop - har överlåtits till Macintosh.
DJ-Academy - Fryshusets DJ-utbildning. Tosdag 18.00-20.00, söndag 14.00-16.00.
Film - gör egen film och video som visas på terminalens storbildsvideo.
Filmanimation - görs i videostudion och med Amigans rit- och animeringsprogram.
Konserter - anordnas hela tiden. Dr. Alban uppträdde här på invigningen.
Kurser & Seminarier - till största delen vuxna som föreläser för vuxna om ungdomar.
Ljudstudion - kan du använda för inspelning av egna demolåtar.
Mediateket - här visas mycket av det som produceras. Men även annat som unga människor från hela världen har skapat.
Montage - lärs ut i Mac-hörnan.
Nyhetsterminalen - från denna flödar nyheter in för att sedan bearbetas i terminalen.
Redigering - lovar man att lära ut.
Screentryck - både affischer och tröjor trycks med en speciell fototeknik
Serieteckning - är ett viktigt inslag som senare ska bli en egen liten utställning.
Studiecirklar - ordnas i allt som är av intresse för besökarna. Det rycktas om en sådan i programspråket Pascal.
TT - levererar nyheter.
Utställningar - blir det gott om.
Verkstäderna - håller öppet för skapande verksamhet, där datagrafik är en sådan.
Videostudion - erbjuder möjligheten att sätta bilder till din musik. Gör en egen rockvideo, uppmanar man.

BBS-listan

Har du en egen BBS som skulle platsa i vår lista? Skriv ett brev till Datormagazin, märk kuvertet "BBS-lista". Adress: Datormagazin, Box 6688, 113 84 Stockholm. OBS! Glöm ej att meddela förändringar!

Basens Namn	Tel.nr	Hastigheter	Kommentar ☆ = Ny bas el. ändring
☆**Alvesta-Rydaholm:** The Beast BBS	0472-144 17	1200-9600 bps	Amigabas. 30 konferenser. Öppen: mån-fre 23-19, lör-sön 23-15.
Borås: Databanken	033-11 56 59	300-2400 bps	Endast Amigafiler! Möten för alla datorägare. PD-bib. Öppen dygnet runt.
☆MayDay Software	021-35 33 22	1200,2400,9600,14400 bps	IBM-, Amiga- och Atari-bas. Öppet dygnet runt.
Falun: Answering Machine	023-635 43	300-2400 bps	Amiga- och PC-bas. Flera onlinespel!
Finspång: Remote Control	0122-123 12	14400 bps	Amigainriktad, men även ST och PC-areor finns. FidoNet. Dygnet runt.
Gamleby: Brilliant BBS	0493-107 16	300-2400 bps	Amigainriktad, men har PC-areor. (Lite Atari). Öppet dygnet runt.
Gullspång: Time Zone	0551-223 50	Uppgift saknas	Amiga- och PC-inriktad. Öppet 21-12.
Gällivare: Snake Hill	0970-237 17	upp till 14400 bps	Fil-och meddelandeareor för Amiga i Malmberget.
Gävle-Sandviken: The Red Line BBS	026-16 71 56	1200-14400 bps	Amiga- och IBM/PC-inriktad bas.
The Regional Force	026-324 05	2400 bps	Amigainriktad bas. Öppet fre-lör 18-24.
Göteborg: Amigos BBS	031-76 01 34	300,1200,2400 bps	Amiga inriktad bas.
☆BBS Linje 1	031-30 63 10	upp till 14400 bps	Meddelande- och filareor för Amiga. Öppet dygnet runt.
☆BBS Linje 2	031-30 76 10	upp till 2400 bps	Meddelande- och filareor för Amiga. Öppet dygnet runt.
Comp. Club GBG	031-13 23 10	300,1200,2400 bps	Programmerings inriktad bas.
<EMS>RA(BBS)	031-13 56 60	2400 bps	Echo-mail, lokala konferanser, Netmail och Online-spel. Dygnet runt.
Guru Meditation	031-19 17 45	1200-14400 bps	Amiga inriktad bas.
The Sea BBS	031-29 15 46	upp till 14400 bps	Amiga- och PCfiler, meddelandeareor, online-spel o.s.v.
West-Line BBS	031-49 33 55	300,1200,2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
Halmstad: Moon Base	035-13 32 37	1200/2400 bps	Bara för C64-ägare. Öppen varje dag mellan 20.30-07.00.
OCC-BBS	035-609 70	300,1200,2400 bps	C64/128-, Amiga- och PC-bas.
Haninge: Digital Palace	0750-257 66	2400 bps	Amigainriktad bas. Med i SSDnet.
Peter Bohjor	0750-218 38	1200-2400 bps	Amiga inriktad bas.
Qumber's Inn	0750-267 22	2400 bps	Amigainriktad bas. Med i SSDnet.
Qwerty's Mistake	0750-267 22	2400 bps	Uppgift saknas
TaxFree Origa	0750-280 79	300-2400 bps	Amiga inriktad bas. Öppen dygnet runt.
Hofors-Storvik: Noble Ware-House	0290-512 31	max 2400 bps	Helt inriktad på Amiga PD. Öppen dygnet runt!
Hässleholm: Bad Sector	0451-615 60	2400 bps	Bas för amiga och pc. Öppen mån-fre 20-08, helg 24 h.
☆**Jakobsberg:** Course BBS nod 1	0758-369 80	300-2400 bps	Stort PD-bibliotek. Öppen för alla datorintresserade.
☆Course BBS nod 2	0758-369 90	300-2400 bps	Stort PD-bibliotek. Öppen för alla. Finns även en 3:de nod för HST:are.
Jolly Roger	0758-199 39	2400 bps	Amigainriktad bas. Med i SSDnet.
Jönköping-Huskvarna: Calor (RA) BBS	036-616 90	300-19200 bps	Amiga- och PCinriktad bas.
Megatron BBS	036-12 93 85	300-2400 bps	PD-program och E-mail.
The Switch	036-14 85 61	300-2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
Kalix: 3 Sided Square	0923-163 02	300-2400 bps	Inriktad på C64-ägare. Öppet mellan 21-07.
Kalmar: Hacker BBS	0480-735 43	300-2400 bps	Har filer och möten till Amiga, PC och Mac. Öppet dygnet runt.
Karlsborg: Pentagon	0505-304 91	UPPGIFT SAKNAS	Amigabas. Öppet mån-fre mellan 08-12.30 och lör-sön mellan 10-15.
☆**Karlstad:** Holiday's BBS	054-52 17 81	max 2400 bps	PC-bas, men även Amiga- och Atarifiler. Öppet dygnet runt.
Härberget	054-16 29 95	300/1200/2400 bps	Bas för Amiga-, PC-, C64- och Atariägare. Öppet dygnet runt.
Sandlådan	054-56 60 83	1200-14400 bps	Filareor för Amiga, PC, ST, Mac och C64/128. K-dNet. Öppen 00-24.
Kil: Kil BBS	0554-107 24	1200-2400bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet varje dag mellan 20-09.
Klippan-Perstorp: Amigus BBS	0435-313 49	600-2400 bps	Öppen fre-sön 22-06. Amigabas
Kristianstad: M.G.L BBS	044-22 72 85	1200-14400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet mån-tors 21-08 och fre-lör 19-10.
The Dark Realm	044-10 98 35	1200-14400 bps	Amigainriktad. Öppet dygnet runt.
Landskrona: C.A.B.	0418-200 73	300-2400 bps	Amigafiler och möten. Öppen dygnet runt.
Linköping: AUGS BBS Linje 1	013-17 23 33	300-14400 bps	Medlemsbas för AUGS, men även för andra.
☆AUGS BBS Linje 2	013-17 23 34	300-14400 bps	Medlemsbas för AUGS, men även för andra.
☆GAZ BBS	013-16 43 45	upp till 14400 bps	Amigaspecialiserad. Öppen alla dagar mellan 06-24.
Nordiska PD-biblioteket	013-11 21 96	300-2400 bps	Medlemsbas för NPD:s medlemmar. Även för andra.
Nordiska PD-biblioteket	013-10 27 10	300-2400 bps	Medlemsbas för NPD:s medlemmar. Även för andra.
Nordiska PD-biblioteket	013-10 27 11	300-2400 bps	Medlemsbas för NPD:s medlemmar. Även för andra.
Nordiska PD-biblioteket	013-10 27 12	14400 bps	Medlemsbas för NPD:s medlemmar. Även för andra.
Lit: Jamten-QL	0642-103 00	300-2400 bps	Föreningsbas för JHDK.
Lund: HP Databas	046-77 60 13	300-2400 bps	Videotexbas.
Lysekil: Utopia	0523-151 71	upp till 14400 bps	Filareor för Amiga, PC och Atari ST. On-line spel.
☆**Malmö:** Fosie BBS	040-21 39 03	300-1200 bps	Enbart inriktad på C64. Öppet vard. kl 20-00 & helg kl 16-00.
Future Connection	040-880 38	300-2400 bps	Amigabas. Öppet dygnet runt.
☆Prosoft Linje 1	040-97 44 17	upp till 9600 bps	Amiga och PD/Shareware inriktad bas.
☆Prosoft Linje 2	040-12 55 87	upp till 14400 bps	Amiga och PD/Shareware inriktad bas.
☆Prosoft Linje 3	040-30 59 82	upp till 2400 bps	Amiga och PD/Shareware inriktad bas.
The Agency	040-91 79 34	UPPGIFT SAKNAS	Basen innehåller AmigaPDprogram, online-spel och möten. Öppet 24h.
☆**Mönsterås:** Wizzy BBS	0499-213 80	2400 bps	Roll- och online-spel.
Mora-Orsa: OutBreak BBS	0250-156 94	1200-2400 bps	Inriktad på Amiga och Atari. Öppen mellan 23-16.
Nordmaling: Datafiluren	0930-209 11	300-2400 bps	PC-inriktad. Amiga-areor. Modulbib. till soundtracker, PC & Amiga. 00- 24.
Norrköping: Hot Dog	011-13 82 59	300-2400 bps	TCL-system, mycket source-kod till C. PD-program
Rave BBS	011-18 79 05	upp till 14400 bps	Med i Eddan echot. Öppet dygnet runt.
Yggdrazil BBS	011-16 42 76	1200-2400 bps	Renodlad Amigabas. Öppen dygnet runt!
Norrtälje: Fun Board	0176-232 77	2400-14400 bps	Amigainriktad bas med online-spel och Fidonet. Öppet dygnet runt.
Nybro: Akra BBS	0481-114 16	300-2400 bps	Inriktad på konferenser. Öppet mån-fre 16-08, lör-sön 00-24.
(D-A) Kazam BBS	0481-114 16	2400 bps	DataAkademin-medlemmars egna area på basen. Öppet 15-09.
Nyköping-Oxelösund: Deckers Society	0155-355 98	2400 bps	PC- och Amiga bas. Öppen kl. 22-07.
Pese BBS	0155-864 13	2400 bps	PC- och Amigabas med online-spel. Öppet dygnet runt.
The Wall	0155-376 78	300,1200,2400 bps	Öppet dygnet runt!
Nässjö: Whiplash	0380-145 65	2400-14400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
☆**Piteå:** Godnet	0911-480 29	2400 bps	Rollspelsinriktad Amigabas. Även PC- och Atariareor. Öppen dygnet runt.
Sigtuna: Read-Error BBS	0760-731 13	300-2400 bps	En bas för alla datorer!
Skellefteå: Artic BBS	0910-522 14	1200-38800 bps	PC- och Amigainriktad. Öppen dygnet runt.
Ettan	0910-882 22	300-9600 bps	PC, Amiga, Mac och Atari.
Orion	0910-761 82	300-2400 bps	Amiga-, PC-, Mac- och Atari-bas.
Stenungsund: Perra BBS	0303-693 79	1200-14400 bps	Bas för Amiga-, PC- och Atariägare. Öppet dygnet runt. →

KLUBBNYTT

PD-serie bara med det bästa

DATABANKENs PD har startat en ny PD-serie kallad "DBPD". "På denna serie lägges enbart de bästa och mest intressantaste PD-programmen. Då DBPD inte släpps i ett visst antal per gång, utan utkommer kontinuerligt, ligger oftast det allra senaste på dem."

På DBPD #3 ligger t ex Lz 1.92 samt en svensk beskrivning hur man använder programmet och dess features. Målet är att göra det samma på kommande disketter när det är ett program som de vet är populärt. Det ligger inga spel på dessa diskar (förutom DBPD #1). För spel finns en egen serie kallad PD-SPEL.

DBPD och PD-SPEL kostar 15 kronor per diskett inklusive porto. Förbeställning av fem stycken disketter kostar 70 kronor och tio stycken disketter 140 kronor.

Listor på redan utkomna disketter ligger på klubbens infodiskar, som är två till antalet, kostar 20 kronor och kan beställas från: DATABANKENs PD, Box 1220, 501 12 Borås. PG 23 33 68-0.

Disk-User går i graven

Anders Mårtensson meddelar att hans klubb Disk-User upphör med sina aktiviteter på grund av tidsbrist.

Han tackar alla för visat intresse och försäkrar att alla som beställt och betalat disketter ska få dem. Han beklagar dessutom att de inte hunnit besvara alla brev som kommit in.

Har du också...

...en förening eller kanske en bas, som du vill ha med på Datormagazins föreningssidor?!

Skriv till: Datormagazin, Box 6688, 113 84 Stockholm.

Basens Namn	Tel.nr	Hastigheter	Kommentar
Stockholm: 55:ans TCL	08-35 89 89	2400 bps	Allmäna möten. PD- & Sharewaremöte. Texttelefon. Öppet dygnet runt.
Accardi-by-the-Sea	08-621 14 88	300-2400 bps	Äventyrsinriktad bas. Öppet dygnet runt. SÄK:s bas
Alpha Basen	08-708 99 11	300-2400 bps	Uppgift saknas
Altair	08-647 33 77	2400 bps	Amigainriktad bas. Fil- och meddelandeareor. Online-spel. Med i SSDnet.
Arkham Asylum	08-626 93 55	2400-14400 bps	Mötessystem med seriösa debatter och inlägg.
Camelot	08-34 85 23	300-2400 bps	Sveriges första Amigabas.
Casa QBBS	08-717 27 61	300/1200/2400 bps	Inriktad på PC. Öppet dygnet runt.
Hotline SBBS	08-88 91 97	2400 bps	Främst PCägare. Inriktningen är PD-program och online-spel.
J.O.Js BAS	08-792 40 58	1200-2400 bps	Öppen mellan 20-23 för all datakom. och kontakt med andra databaser.
Micro-Chips II nod 1	08-749 40 51	300,1200,2400 bps	Commodore, Amiga, Atarii och PC.
Micro-Chips II nod 2	08-749 40 52	300,1200,2400 bps	Samma som ovan!
Middle Earth	08-733 95 12	1200/2400 bps	Bas med Multigames och Roleplaying PBM.
Midwinter BBS	08-771 76 73	300,1200,2400 bps	Inriktad på PC, Amiga, Mac och Atari. Onlinespel. Öppet 06-02.
☆Min pappas rakapparat	08-767 11 43	2400 bps	Öppet dygnet runt.
Moment 22	08-618 98 47	300-2400 bps	Bas med online-spel. Öppen dygnet runt.
NiKom BBS	08-792 52 06	1200-2400 bps	Amiga inriktad bas. Öppen dygnet runt.
Party Time	08-665 70 54	300,1200,2400 bps	Amiga inriktad bas
☆PC Arken	08-26 15 93	2400 bps	PC-inriktad och har mycket om musik och programmering. Dygnet runt.
☆Red Heads BBS	08-644 63 88	300-2400 bps	PC-filer och online-spel. Öppen dygnet runt.
Sektor 7	08-754 44 41	300/1200 bps	Science Fiction bas. Öppen kl 22-17
Severe Disturbance	08-712 70 51	9600 bps	PCinriktad bas. Med i SSDnet.
Taxfree Supply	08-36 40 96	300-2400 bps	Amigainriktad. Öppen dygnet runt. Med i SSDnet.
TBBS	08-778 35 61	Uppgift saknas	Amiga, Atari, Mac. Öppen mån-fre 17-08, lör-sön 00-24.
The Bermuda Triangel	08-798 88 98	1200-14400 bps	Öppet dygnet runt.
The Crazy BBS	08-38 45 15	300-2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
☆The Perceptible Society	08-88 15 12	300/1200/2400 bps	PC-inriktad, men även för Amiga- och Atariägare. Öppen kl 05.00-02.30.
The Strapper BBS	08-771 02 80	300-2400 bps	Bas för Atari ST-, Amiga-, PC-, Mac- och Portfolioägare. Öppet 24h.
TLB PC	08-778 22 45	Uppgift saknas	Atari- och PC-bas. Öppen dygnet runt!
Wang Project	08-798 94 71	300-2400 bps	Bas för Vic, Amiga, Atari, Mac m.m.
Wargame BBS	08-45 62 22	1200-2400 bps	Inriktad på krigs- och konfliktsimulatorer.
War Zone	08-659 95 60	300-2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
Thulos BBS	0526-261 91	1200-14400 bps	Ansluten till ACG. Amigabas. Lite Atari!
☆**Strömstad:** J.A.M BBS	0526-157 27	1200-14400 bps	Amigainriktad. Öppen dygnet runt.
Söderhamn: Floodland BBS	0270-198 59	300-2400 bps	Amiga- och lite IBM-filer. Öppet dygnet runt.
Oxtorgets BBS	0270-173 53	300-2400 bps	Amiga- och PC-bas. Öppen fre-lör 18-24
Södertälje: ARTLine	0755-615 37	300-2400 bps	Amiga inriktad bas.
Attraction	0755-842 81	300,1200 bps	C64. Elite users only!
☆Goffy BBS	0755-195 63	1200-2400 bps	PC-bas, men även en liten Amigahörna. Öppen mellan kl 22-06.
New Detroit	0755-749 08	1200-2400 bps	Inriktad på PC, Amiga och Atari. Körs på HKOM. Öppet dygnet runt.
Trollhättan: Global SuperBBS Line 1	0520-538 11	300-2400 bps	PC- och Amigainriktad. ANSI-grafik. Öppen dygnet runt.
Global SuperBBS Line 2	0520-111 52	300-2400 bps	PC- och Amigainriktad. Öppen dygnet runt.
☆Ice Breakers BBS	0520-440 50	2400 bps	PC- och Amigainriktad. Öppet alla dagar kl 22-19.
Kvisten	0520-288 88	300,1200,2400 bps	Amiga-, Atari- och PC-bas.
Tumba: Poor Man's BBS	0753-684 07	1200,2400 bps	Atari ST- och MacIntosh-inriktad bas. En bas för DX-intresserade.
Ulricehamn: Datasweden BBS	0321-137 25	Uppgift saknas	Filareor för Amiga. Öppen dygnet runt.
Umeå: Fun Forum	090-14 44 69	300,2400 bps	TCL-bas för Mac, PC och Amiga.
☆Zir Edward's	090-12 78 97	300-2400 bps	Amiga- och PCinriktad. Öppen dygnet runt.
Uppsala: AmigaPit BBS	018-31 46 35	1200-14400 bps	En Amigabas medmånga onlinespel och filer. Öppnar 22.
☆Fnord BBS	018-46 28 08	2400 bps	Amigainriktad. Online-spel. Öppet mellan kl 22-11.
ST-Burken	018-26 06 96	300,1200,2400 bps	Atari- och PC-bas
The Wabb	018-31 40 33	2400 bps	ST och Amiga filer.
Vaxholm-Österåker: Plastburken BBS	0764-620 24	2400 bps	Inriktad på Amiga och PC. On-line spel. Öppet dygnet runt.
Visby: Chiper	0498- 785 27	300-2400 bps	Bas för C64/128/Amiga/PC. Öppen vardag 19-02, helg 00-24.
Haricot	0498-842 20	300-14400 bps	Inriktad mot Amiga- och PCägare.
Värmdö: Sierra	0766-687 90	300-2400 bps	Sierra inriktad bas. Öppen för alla intresserade.
☆**Värnamo:** Midnight Caller	0370-767 46	2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
Västervik: Kalles El-plank	0490-358 23	300-2400 bps	Uppgift saknas.
Ystad: Empire Base	0411-705 40	300 bps	Färg och grafik intresserade. Termprg. = disk + porto.
Ängelholm-Båstad: FEDOX 665	0431-218 43	1200-9600 bps	Amiga- och PC-bas. Lite Atari.
Megablast	0431-515 57	1200-14400 bps	Amigabas. Öppen dygnet runt.
Örebro: Stenens BBS	019-729 98	300-2400 bps	PC, C64/128, Atari och Amiga. Stängd onsdagar!
South Bridge BBS	019-11 32 29	1200-14400 bps	PC- och Amiga-bas
Vasaskolans databas	019-21 33 62	300,1200,2400 bps	Bas för grundskoleelever i Örebro
☆ **Örnsköldsvik:** Mimers Källa	0660-640 81	1200-14400 bps	Filareor för Amiga och PC. Öppet dygnet runt.
Östhammar: Rex BBS	0173-177 58	1200/2400 bps	PCinriktad bas. Även Amigaareor. Öppet mellan mån-fre 19-07.

TÄVLING Fotografera skyltfönstret på din datorbutik!

Fina priser att vinna!

Fatta kameran och ge dig iväg och fotografera någon av butikerna som finns representerade här ovan. Bästa bilden kombinerat läckraste skyltningen vinner första pris. Butiken på vinnar-bilden får elva "Sverige Runt" annonser gratis i Datormagazin under första halvåret -92. – Så butiker sätt igång och skylta. Tävlingen pågår under hela oktober. Ditt tävlingsbidrag vill vi ha senast 15 november. Vinnarna väljs ut av en jury bestående av Christer Rindeblad, Kim Johansson och Ulla Carle och presenteras i DMZ nr 21.

1:a pris: Amiga 500 (värde c:a 4.500:-)
eller Grand Slam 500 hårddisk 45 Mb + 2 Mb Fastram (värde ca 7.000:-)

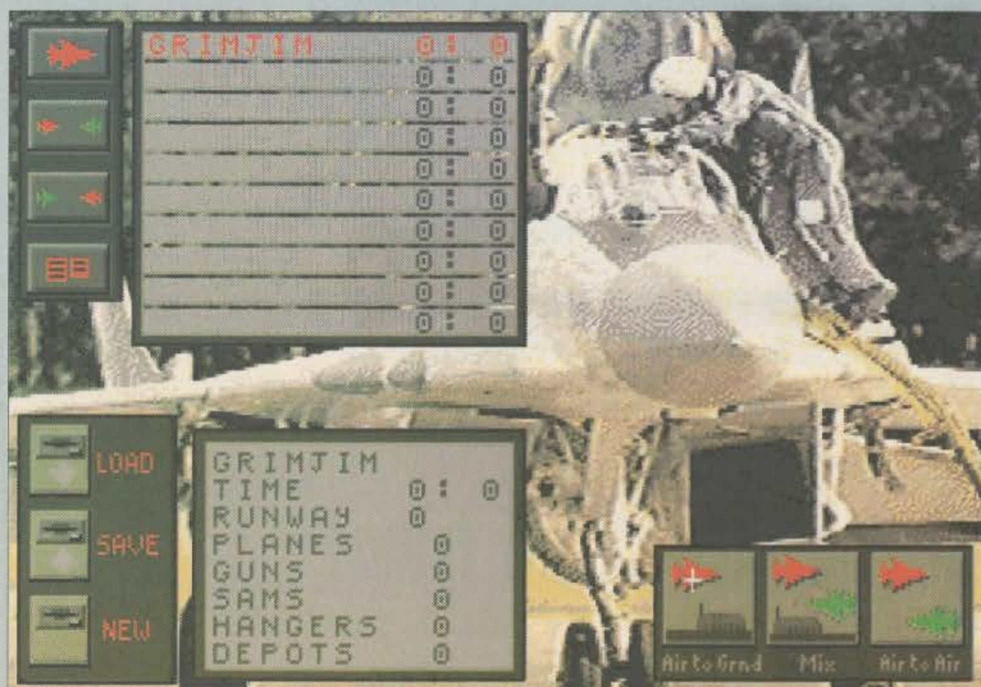
2:a pris: Modem 2400

3:e – **10**:e pris: Datormagazin T-shirt

Ut och fotografera!

Skicka framkallat foto samt ditt namn och adress och även namnet på butiken du fotat till: Datormagazin. Box 6688. S-113 84 Stockholm. Märk kuvertet "Sverige Runt"

NÖJES magazinet

Upprätthåll freden med topphemliga MiG 29M

Spelet MiG-29M Super Fulcrum, handlar om ett Sovjetiskt topphemligt experimentplan som ingen i väst hittills sett skymten av. Jämfört med sin föregångare MiG 29, har den nya MiG:en fått en"fetare motor" och datoriserad styrning s.k "fly by wire".

Nu har det gått ut en FN-resolution för att hjälpa ett mindre land i Sydamerika mot en mycket större antagonist, dvs USA. Du ingår i en multinationell styrka, där uppdraget går ut på att sinka fiendelinjerna att ta sig framåt. **sid 65**

Förverkligade en dröm

Två grabbar från Lund har gjort det många glada amatörprogrammerare drömmer om.

De fick sitt hemmapulade arkadspel antaget och utgivet av ett engelskt spelhus. Vägen dit kantades av mycket tålamod, en hel del tjat och ett affärssinne som var nog så viktigt för succe'n.

Fredrik och Joachim är glada idag.

sid 72

✔ Sean Cooper, en programmerare hos Bullfrog Produktions i England, har haft lyckan att bli " upptäckt". Intet ont anande var på tvättinrättningen och plockade ut sina jeans ur maskinen, då en modellagent fick syn på honom. Nu syns han på reklampelare och går på cocktailpartyn dagarna i ända.

I omgång två hjälper vi dig igenom årets i särklass populäraste spel, LEMMINGS.

Sid 68-69

Koppla av med monopol

Handla och förhandla, visa dina businesstalanger och gör som i den riktiga världen. Det här spelet är en lyckad överföring till skärm, med god överblicksförmåga och rejäla spelfigurer.

sid 59

Genom Europa mot Berlin

Som den erfarne agenten Simeon Kurtz ska du överlämna ett hemligt dokument i Berlin. Men det är fler som är intresserade, och du får byta fordon många gånger.

sid 66

Sött som karameller

Trots sin machoattityd och ett brinnande intresse för brudar föll Lars Jansson pladask för Rodland. Nivå efter nivå gullade och lallade han sig igenom. Fast det kan ju ha med en viss älva att göra...

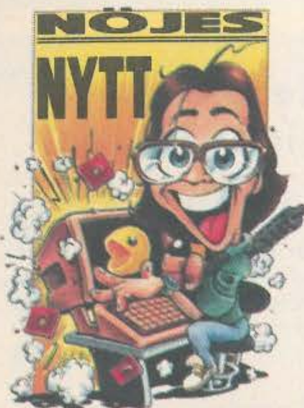
sid 71

Toppnotering i engelsk press

I Rubicon möter du monster som överstiger din vildaste fantasi. Mutationer som uppstått till följd av strålningen efter bomben som utplånat allt liv. Denna hemska historia har fått mycket höga betyg i engelska Zzap64.

sid 73

Innehåll 19/91

Oj, vilken jättesuccé Rodlanddisketten blev! Redan efter ett par dagar var alla 500 demoexemplar reserverade. Många av de kuponger som kom in de första dagarna hade prenumeranter skickat in, eftersom de får tidningen ett par dagar tidigare än lösnummerköparna. Vill du därför vara säker på att du är bland de första som skickar in nästa gång vi kör ett liknande erbjudande, så är det smartast att prenumerera. För visst kommer vi att köra fler demoerbjudanden. Redan nu pågår förhandlingar med vissa engelska bolag. Vilka avslöjar vi inte, men vi kan garantera att allt kommer att hålla högsta kvalitet.

□ □ □

Nu börjar snart julhandeln komma igång, och det ska verkligen bli spännande att se vem som säljer mest denna gång. Dåliga tider, javisst, men nu är det ju minst lika mycket tradition att slå försäljningsrekord vid jul, som att titta på Kalle Anka, så pengar verkar det alltid finnas hur dåliga tider det än må vara.

Engelsmännen hävdar att konsollerna nu defintivt slår igenom och att hemdatorernas dagar är räknade, Amigans inkluderade. Roger Swindells från U.S. Gold var och hälsade på oss för en tid sedan, och han hävdade bestämt att cartridge-boomen, om jag får kalla den så, inte kommer att bli så långvarig.

Cartridge har sina begränsningar och är relativt dyra att tillverka. CD-skivor är det som gäller, menar han.

Detta skrev jag om redan i min förra spalt, men jag tycker det är viktigt att få sprida ljuset om CD-skivans framtid omkring mig. Räddningen för hela CD-mediet heter A690 och är en CD-spelare från Commodore, kompatibel med Amiga. Släpp den nu!!

VAD BETYDER BETYGEN? Datormagazin har valt en betygsskala mellan noll och 100 procent. För dig som funderar på att köpa ett spel kan de olika siffrorna tolkas ungefär så här: **0-29%** Disken/kassetten förmodligen mer värd formaterad. **30-49%:** Ratas troligen av piratkopierare. **50-69%:** Har du pengar över, så... **70-84%:** Kanske inte årets bästa, men väl värt pengarna. **85-95%:** Rekommenderas varmt. **96-100%:** Historiskt — köp och rama in. Smash Hit!

Efter att ha läst säckar med brev från nöjda spelare, beslutade Gremlins smarta marknadsförare att en uppföljare till Lotus Esprit Turbo Challenge skulle bli verklighet. Här fanns ju mer pengar att tjäna!!

Här finns pengar att tjäna!

Lotus Turbo Challenge 2/ Gremlin Graphics

✔ Efter lanseringen av Lotus Esprit Challenge för dryga året sedan har Gremlins kontor i norra England formligen svämmat över av brev — de flesta med krav och önskingar om en uppföljare.

"Här finns ännu mer pengar att tjäna", tänkte Gremlins smarta marknadsförare och beordrade programmerna att pussla ihop en del två i Lotusserien.

Förutom originalets grafik och ljud innehåller Lotus Turbo Challenge följande godsaker:

- Upp till fyra spelare.
- Möjlighet att länka två maskiner.
- Olika väderlekar, som regn, dimma och snö.
- Broar och korsningar.
- Möjlighet att köra antingen Lotus Elan eller Lotus Esprit.

Spelet går över åtta olika nivåer, som var och en presenteras i kartform för "racet".

Amiga, ST/ute nu

Choplifter — för tredje gången

Apocalypse Imageworks

Klassiker i 90-talstappning.

✔ I tidernas begynnelse, när det häftigaste i datorväg var grannens expanderade Vic-20, släppte Brøderbund ett spel som byggde på dramat med den amerikanska gisslan i Iran.

Spelet hette Choplifter och gjorde succé på alla då populära hemdatorer. Spelet släpptes några år senare i en uppfräschad version, under namnet Choplifter 2000.

Imageworks tycker tydligen att det är dags för en ytterligare uppfräschning av den gamla spelidén och släpper inom kort spelet Apocalypse. För er som inte är bekanta med Choplifter och Choplifter 2000 kan spelidén beskrivas så här:

Ett antal människor sitter tillfångatagna och det gäller för spelaren att flyga in i fiendeområdet, peppra ner så fiender som möjligt och sedan hämta hem gisslan. Så håller det på.

Ganska kul, faktiskt.

Amiga, ST/december

På gång

International Sports Challenge/ Empire

✔ Detta ska enligt tillverkarna själva vara en ett sportspel i hästväg. Och några av grenarna är faktiskt i hästväg, bokstavligt talat.

Spelet innehåller sex olika sporter — simning, cykel, hästhopp, simhopp, skytte och maraton — ar och en med ett antal undergrenar, totalt 21 stycken.

Spelet var tänkt att heta Summer Challenge och bara innehålla sex olika grenar, men projektet växte allt eftersomprogrammerarna arbetade på det.

Amiga, ST, PC/november

Harpoon v.1.2.1/ Electronic Arts

✔ Strategispelet med stort s, Harpoon, släpptes i Europa i en version till vilken de lovordade BattleSets inte passade. Detta gjorde att spelet inte nådde den stora massa man hoppats på, och därför släpps nu spelet i en ny version, v1.2.1, som kommer att innehålla tolv olika uppdrag. Med spelet kommer också disken BattleSet#2 — The North Atlantic Convoys, med 16 realistiska scenarier.

Harpoon recenserades i Datormagazin nummer 3/91 och fick betyg 9 enligt den då gällande betygsskalan.

Amiga, PC/november

Fort Apache/ Impressions

✔ Detta utspelar sig på den tiden då general Custer var "cool" och Sjunde Kavalleriet alltid kom till undsättning.

Du tar befälet över den lilla utposten Fort Apache och 45 gröngölingar till soldater, och måste leda dem genom olika utmaningar runt fortet och i öknen. Det skulle inte vara så svårt om inte ilskna indianer, malätna mexikaner, galna guldgrävare och tröttsamma tjuvar gjorde allt för sabotera för dig. Spelet kommer från bolaget bakom bl.a Cohort.

Amiga, ST, PC/november

Efter att ha räddat Marion och utplånat de Svarta Skuggkrigarna i de två första spelen, är nu bröderna Billy och Jimmy på jakt efter Rosetta-stenarna. Jakten går genom USA, Kina, Japan, Italien och till sist Egypten.

Chans att se världen

Double Dragon III/ Storm

✔ Drömmer du om att få se världen, men blir avskräckt inför priset på flygbiljetterna? Lugn, Double Dragon III från Storm kan vara lösningen på dina problem. Det senaste av spelen i Double Dragon-serien utspelar sig nämligen i en handfull olika länder, såsom USA, Japan, Kina, Italien och Egypten.

Efter att ha räddat Marion in del ett, sopat golvet med de Svarta Skuggkrigarna i del två, ger sig bröder Billy och Jimmy ut för att söka rätt på Marion, som än en gång hamnat i trubbel. För att kunna befria henne behöver brorsorna Rosetta-stenarna, som deras vän Hiruko ska leda dem till.

Double Dragon III ska enligt tillverkarna innehålla mer action, bättre grafik och ljud och en del nya detaljer, såsom vapenaffärer, där bröderna kan utrusta sig med granater, k-pistar och annat som kan vara bra att ha på färden.

Varje nivå innehåller dessutom 14 undernivåer, så det finns en del att upptäcka.

Dessutom ryktas det om att Double Dragon-spelen ska bli film "med budget i mångmiljonklassen".

Jaja, vi kan väl redan gissa oss till kvaliteten, eller hur...

Amiga, C64, ST/december

Grattis, mörkermän!

Följande lyckostar kan nu pryda sina väggar med en hur-snygg-som-helst Darkman--poster: **Peter Ahlenius**, Nykvarn; **Robert Nilsson**, Boden; **Mikael Eriksson**, Gällivare; **Jonas Nielsen**, Trollhättan; **Anders Hellberg**, Ljungsbro; **Thomas Haeggström**, Svalöv; **Kent-Ola Karlsson**, Karlskoga; **Robert Nevalainen**, Oxelösund; **Erik Vidholm**, Knivsta; **Joakim Bengtsson**, Bäckefors.
Grattis från redaktionen.

Hudson Hawk/ Ocean

✔ Jaha, ännu ett spel från filmlicensernas mästare, åtminstone vad det gäller kvantitet. Hudson Hawk, eller Hȍken är lös, som den heter på svenska, är som ni kanske vet Bruce Willis senaste film. Publiken svek emellertid, men Bruce är säkert glad i alla fall. Han har ju redan fått en fet lön för sina insatser.

Spelet är gjort med en ordentlig portion humor och har fått en del riktigt fin kritik i engelsk press.

Amiga, C64, ST/ute nu

På GÅNG

7Colors/ Infogrames

✔ Inget pusselspel har rönt lika stor framgång som Tetris, och jag undrar hur många olika varianter det finns på det spelet egentligen. Nåväl, 7Colors från franska Infogrames påminner inte på något sätt om Tetris, utan att det råkar vara just ett pusselspel.

Idén bakom 7Colors måste beskrivas som tämligen lätt: spelplanen består av ett antal färgade diamanter och det gäller att erövra åtminstone hälften av dessa diamanter, genom att på olika sätt göra dem till just din färg. Låter det enkelt? Det är det säkert, men det ju just de enkla spelen som brukar vara roligast och svårast att sluta spela.

/Colors ligger just nu ute för recension hos någon av Datormagazins otroligt skarpsinta recensenter, så håll utkik efter recension inom kort.

Amiga, ST, PC/ute nu

Rugby — The World Cup/ Domark

✔ Rugby har av någon anledning aldrig fått något riktigt fotfäst i vårt kyliga land. Undrar om det beror på att man bara får passa bakåt eller om det kan ha att göra med att bollen ser ut som en cigarr. För den som skulle vilja prova på den lite udda sporten, men inte vill smutsa ner sig, kan prova Domarks datorversion av sagda sport.Vart fjärde år samlas världen främsta rugbynationer för att i fyra veckor avgöra vem av dem som är bäst.

I Rugby —The World Cup finns inte mindre än 16 olika lag och ska enligt pressmeddelandet vara rugbyns motsvarighet till fotbollens "Kick Off". skryta kan de i alla fall.

Amiga, C64, ST/ute nu

Super Space Invaders/ Domark

✔ Vi stannar hos Domark en stund, bara för att berätta att 90-talsversionen av Space invaders äntligen har släppts. Spelet är i början en exakt kopia av originalet. Läckert!

Amiga, ST/november

Pontus Berg tog sig vatten över huvudet och irrade runt bland hajar och tillfångatagna blondiner.

THUNDER JAWS

Du får en uppsättning dykare som ska hjälpa dig slåss mot de bestialiska hajarna som hela tiden poppar upp i en aldrig sinande ström.

Du glider ner i gummisviden och antar rollen som "The Great Jerker" (ett namn du fått av ditt orytmiska rörelseschema). Mot dig står nu en armada av elektriska hajar (en per "Hajen" film??) och en likaledes enorm uppsättning dykare, på pricken lika dig själv, fast med andra färger. Tyder detta på en lat grafiker, eller?. Du kryssar fram i denna led som stundtals är mer trafikerad än gatorna i New York, med siktet inställt på en undervattensbas där smaskiga, blonda skönheter blivit tillfångatagna. Jag undrar varför aldrig Nintendoägare blir tillfångatagna så att man med lungnt samvete kunde strunta i att ens försöka rädda dem!

Nåväl, från att ha varit ett "simma-från-vänster-till-höger-och-skjut-allt-spel" förändras det till att bli ett "gå-från-vänster-till-höger-och-skjut-på-allt-spel" i undervattensbasen. En dramatisk föränding, eller hur??

Väl framme i slutet av banan befrier man tre "scandal beauties" som hänger och klänger runt kroppen på en i tacksamhet (äntligen något moment där jag känner igen mig från verkligheten!). Utan någon tid över till att "lära känna dem bättre" förpassas man ut i en ny nivå som har lite annorlunda bakgrund, och har andra gubbar men i övrigt är identisk med den första och inget i världen, utom min pliktskyldighet mot er läsare, skulle kunna få mig att utforska spelet vidare för att nå den tionde nivån.

Det snyggaste i hela spelet är utan tvekan bilden då man dör, på en rödhårig goding och sig själv i fallande tillstånd. Jag gillar blicken! Ljudet är inte heller helt fel i, även om det lätt blir lite tjatig!

Tengen är för mig synonymt med kalkonspel. Jag gnuggade händerna då jag åter fick sätta tänderna i ett spel från nämnda företag, men blev aningen besviken, för det var inte riktigt så dåligt som jag tänkt mig.

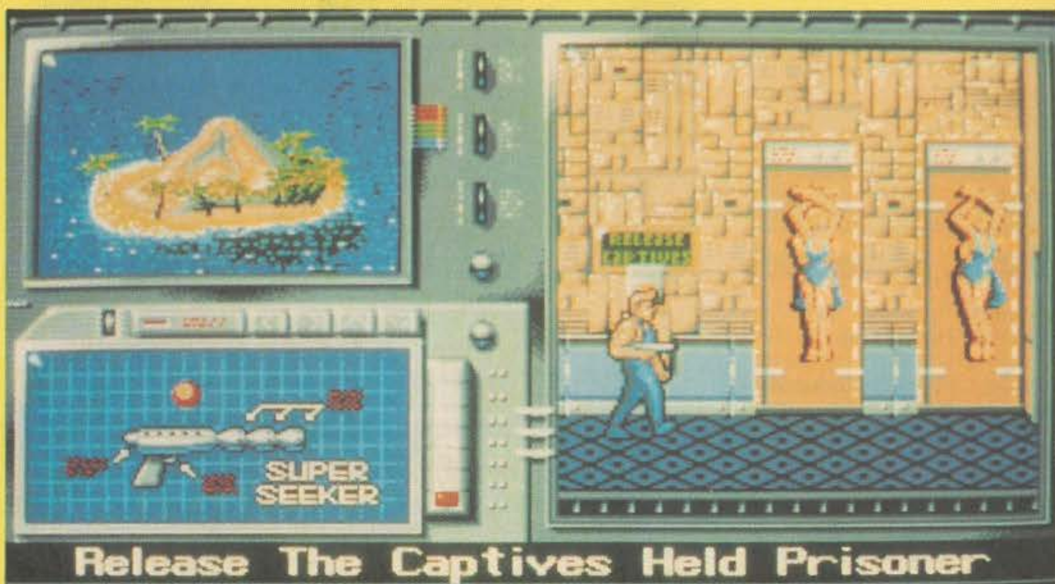
AMIGA/ST/C64
PRIS: 329 kr
TILLVERKARE: Domark

GRAFIK:	75%
LJUD:	83%
VARAKTIGHET:	60%

Inte lika dåligt som de flesta tengenspel.

Det är ett tengenspel.

TOTAL
72%

I en undervattensbas finns det "scandal beauties" som är fjättrade till händer och fötter och du ska med list och våld befria dem. Kanske till och med dö för dem...

AMIGA/C64	
PRIS: 349 kr	
TILLVERKARE: Accolade	
GRAFIK:	44%
LJUD:	55%
VARAKTIGHET:	48%

+ Tja, omslaget verkar vara rätt hållbart.

– Disketterna är inte tomma. Däremot är de sex till antalet.

TOTAL 49%

ALTERED DESTINY

P.J. hamnar hos ett litet fyraarmat orakel (faktiskt riktigt karamellsöt) som han frågar till råds.

Lennart surar över tråkig grafik och lättdödad hjälte...

Det finns äventyrsspel och äventyrsspel. På samma sätt som det finns film och film.

Så här är det.

Två populära filmer. Den nakna pistolen 2 1/2 och Polisskolan 6. Båda handlar om korkade poliser. En är rolig, den andra bara töntig.

Altered Destiny är som Polisskolan.

Spelet är ett slags grafiskt äventyrsspel av Sierra-Online-snitt. Man har sin figur, P.J. Barrett som plötsligt sugs in i TV-apparaten och landar i en främmande värld. Där styr otäckingen Helmar. För att bryta hans makt och rädda världen gäller det att hitta Ljusets juvel och återföra den till Helmars tvilling JonQuah.

Tja, så långt är det väl ganska acceptabelt. På samma sätt som man accepterar att Åsa-Nisse ställer upp i 10 000-kronorsfrågan i ämnet "förgasare".

Problemet är att Altered Destiny är någon sorts relik från forna tider. Grafiken är dålig, på gränsen till usel. Problemen är svårbegripliga och ologiska. Och P.J. Barrett är lika lättdödad som en ungersk ballerina i en Agatha Christie-bok.

När jag spelar ett äventyrsspel vill jag helst ha något att gå efter. Man landar på en bergsplatå — en mesa — och kan ta sig till cirka 100 olika rum utan problem. Man tar sig exempelvis bort från platån med en "floater". Men för att ta sig ner måste man ha en liten — annars dör man — och på uppväg ska man haka på en stor.

Fan vet hur man ser skillnad på dem.

Sen ska man hitta en sfär — vad nu det är — läsa två olika rullar för att så småningom kunna ta en växt utan att dö.

Ja, problemen är så svåra-/korkade att det behövs en lösningsbok, något som följer med.

Men det gör inte spelet roligare.

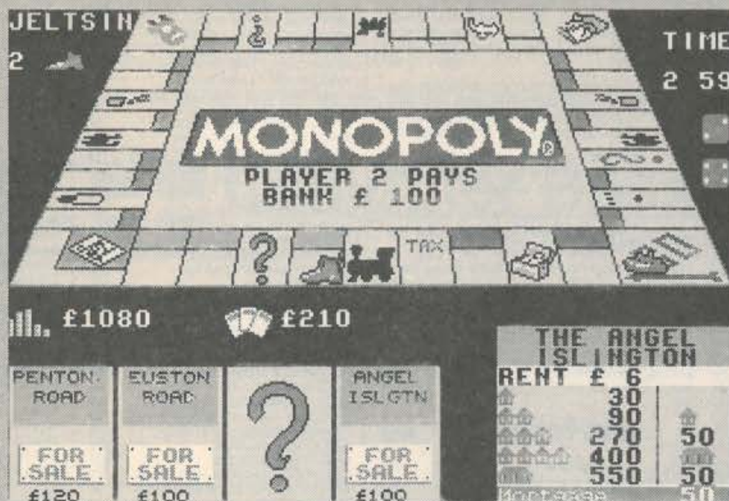
Jag spelade igenom 95 procent av Altered Destiny och fastnade och slutade.

Det var inte värt att avsluta spelet.

Faktum är att jag skiter i världen, P.J. Barrett, sfären och juvelen.

Spelet kommer på sex mycket långsamma disketter.

MONOPOLY

...men här visar samme Nilsson igenkännandets glädje för en gammal hederlig klassiker.

AMIGA	
PRIS: 299 kr	
TILLVERKARE: Virgin	
GRAFIK:	80%
LJUD:	88%
VARAKTIGHET:	96%

+ Laddar snabbt. Lättspelat.

– Kopieringsskyddat.

TOTAL 88%

Ett rekorderligt spel som verkligen funkar efter överflyttning till skärm. (Nåt att tänka på framåt Jul kanske.) Bra storlek på figurerna, inga svårigheter att se vem som äger vad.

Den som inte spelat Monopol kan sluta läsa här.

Ni andra ska veta att Virgins monopol är ett av de mest välgjorda överflyttningar som gjorts av ett brädspel till datorn.

Man kan spela 2-6 personer. Alla kan vara datorspelare, vad nu det skulle tjäna till, och alla kan vara kompisar, om man nu föredrar det.

Monopol handlar ju, som ni alla vet, om att förhandla. Och handla. Det är inte bara att köpa upp allt som går och sedan sitta och fisa med Norrmalmstorg och vattenverket. Det gäller att visa sin businesstalang och utverka små uppgörelser.

Det går i Virgins Monopol. Man kan förhandla om hyran, fixa bra dealar med byte av fastigheter och pengar. Allt det där man gör i den riktiga världen. Med riktiga lirare runt blyfigurerna på brädet.

Spelet är välgjort. Stora rejäla figurer som går runt planen. Det är lätt att se vem som äger vad. Ljuden är enkla, men funktionella.

Uppmaning. Köp!

Monopoly är inget spel man bedövas av vid första titt. Men det är spelet man hela tiden återvänder till.

Beställ för mer än 500 kr och du får ett spel – värt minst 149 kr

SPEL TILL COMMODORE 64/128

	KASS	DISK
3D POOL	149	
ACE OF ACES	59	
AFTERBURNER	79	
ALTERED BEAST	79	
ARKANOID II	79	
ARMALYTE	79	
BAAL	79	
BACK TO THE FUTURE 3	159	199
BALLISTIX	79	
BALLYHOO		199
BARBARIAN II	79	
BARRY MCGUIGAN BOXING	59	
BATMAN THE MOVIE	79	
BATTALION COMMANDER	149	
BETRAYAL		249
BEYOND THE ICE PALACE	59	99
BLOOD MONEY	79	
BRIDGE 5.0		299
BUBBLE BOBBLE	79	
BUREAUCRAZY C128		199
CABAL	79	
CAPTAIN FIZZ	79	
CALIFORNIA GAMES	79	
CARRIERS AT WAR		349
CHAMPIONS OF KRYNN (SSI)		299
CIRCUS ATTRACTIONS	79	
C J ELEPHANT ANTICS	79	
COMBAT SCHOOL	79	
COMPUTER AMBUSH		349
CYCLES	99	139
DARKMAN	159	
DEATH KNIGHTS OF KRYNN		349
DEFENDERS OF THE EARTH	79	
DEJA VU		199
DIZZY PANIC	79	
DOUBLE DRAGON I	59	
DRAGON NINJA	79	
EDD THE DUCK	149	
ELVIRA		299
EMPIRE STRIKES BACK	79	
F14 TOMCAT		199
F16 COMBAT PILOT*	199	249
FALL GELB		499
FIGHTER PILOT	59	
FINAL BLOW	169	229
FINAL FIGHT	169	239
FLIGHT SIMULATOR II		499
FOOTBALL DIRECTOR	79	
FOOTBALL MANAGER I	59	
FOOTBALLER OF YEAR II	79	
FORGOTTEN WORLDS	79	
FRANK BRUNOS BOXING	59	
GAMES SUMMER EDITION	79	
GAZZA II	159	199
GETTYSBURG		369
GHOSTBUSTERS II	79	
GOLAN FRONT		499
GRAND MONSTER SLAM	79	
GRAND PRIX	149	
GREMLINS II	149	
GUNSHIP	199	249
HAMMERFIST	79	
HEAVY METAL	149	
HERO QUEST	159	229
HEROES OF THE LANCE	79	
HITCHHIKERS GUIDE		149
HUNT FOR RED OCTOBER	149	199
I PLAY 3D SOCCER	159	
IMPOSSAMOLE	79	
IMPOSSIBLE MISSION II	59	
IN HARMS WAY		499
INDIANA JONES & T.O.D.	59	
IO	79	
J KHAN'S SQUASH	159	229
KEYS TO MARAMON		229
KICK OFF I	79	
KICK OFF II	149	199
KINGS BOUNTY		249
KNIGHTMARE	59	
LA CRACKDOWN		199
LAST BATTLE	149	199
LAST NINJA III	179	
LEATHER GODDESSES		149
LEGEND OF BLACKSILVER		199
LINE OF FIRE	159	229
LITTLE COMPUTER PEOPLE	59	
LOGICAL	149	
LORDS OF CHAOS	149	
LOTUS ESPRIT TURBO	159	199
MAGIC CANDLE I		229
MANCHESTER UTD EUROPE	169	229
MEAN MACHINE	79	
MECH BRIGADE		369
MENACE	79	
MERCS	169	229
MICROLEAGUE BASEBALL		399
MICROLEAGUE FOOTBALL		349
MICROLEAGUE WRESTLING		299
MIGHTY BOMB JACK	149	199
MIND FOREVER VOY.C128		249
MOON SHADOW	159	199
MOON WALKER	79	
MOTORBIKE MADNESS	59	
MULE	79	
NAM		199
NARC	159	229
NAVY SEALS (cart)	299	299
NEW ZEALAND STORY	79	
NINJA SCOOTER SIM	59	
NORTH & SOUTH	169	239
OCEAN CONQUEROR	59	
OMEGA		369
OUT RUN	79	
OVERRUN		349
P BEARDSLEY FOOTBALL	59	
PANZER BATTLES		349
PANZER STRIKE		349
PAPERBOY	59	
PASSING SHOT	59	
PHM PEGASUS	79	
PIRATES	199	249
PLATOON	79	
POLICE CADET	79	
POOL OF RADIANCE (SSI)		349
POWER DRIFT	79	
PREDATOR II	159	229
PRESIDENT	59	
PRESIDENT IS MISSING	149	199
PROJECT STEALTH FIGHTER	199	249
QUESTRON II		269
RAMBO III	79	
RAMPAGE	79	
RASTAN	79	
RBI 2 BASEBALL	159	199
REAL GHOSTBUSTERS	79	
RED HEAT	79	
RED STORM RISING	199	
RENEGADE III	79	
RETURN OF THE JEDI	79	
RICK DANGEROUS II	149	199
RISK	179	
ROADWAR EUROPA		269
ROBOCOP II (cart)	299	299
ROCKFORD	59	
RODLAND	169	229
ROGER RABBIT		299
ROLLING RONNY	149	
ROMMEL		349
RUGBY THE WORLD CUP	159	199
RUSSIA		349
SALAMANDER	79	99
SARAKON	149	199
SECURITY ALERT	159	199
SEVENTH FLEET		499
SHADOW DANCER	169	229
SHADOW OF THE BEAST (cart)	299	299
SHADOWS OF MORDOR		149
SHILOH		349
SHINOBI	79	149
SIEG IN AFRIKA		499
SILENT SERVICE		199
SIM CITY		249
SKATE ROCK	59	
SKATEBOARD JOUST	59	
SKULL & CROSSBONES	149	199
SKY HIGH STUNTMAN	79	
SLIGHTLY MAGIC	79	
SOCCER DOUBLE	79	
SOCCER MANAGER MULTI PL.	149	
SOLDIER OF FORTUNE	79	
SPEED BALL II	169	199
SPHERICAL	79	
SPORTING NEWS BASEBALL		199
STALINGRAD CAMPAIGN		499
STARFLIGHT		149
STAR WARS	79	
STEALTH MISSION		299
STEEL THUNDER	149	
STRATEGO	99	139
SUBBATTLE SIMULATOR		199
SUBBUTEO	79	129
SUMMER CAMP	149	199
SUPER CARS	159	
SUPER MONACO GP	159	229
SUPER OFF ROAD	159	199
SUPREMACY	199	249
SWAP	159	199
SWITCHBLADE I	159	229
TARZAN GOES APE	79	
TECHNO COP	79	
TEENAGE MUT. HERO TURT.	179	229
TERMINATOR II	159	229
THE POWER	159	199
THE SIMPSONS	159	229
THE TRAIN	149	
THREE STOOGES		199
THUNDERBLADE	79	
THUNDERJAWS	159	199
TIE BREAK	149	
TOP GUN	79	
TOTAL RECALL	159	229
TRACKSUIT MANAGER	59	
TRINITY C128		249
TURBO CHARGE	169	229
TURBO OUT RUN	79	
TURRICAN I	79	
TURRICAN II	149	199
TV SPORTS FOOTBALL		249
ULTIMA VI		299
UNINVITED		199
UNTOUCHABLES	79	149
UP PERISCOPE		299
VENDETTA	149	
VIGILANTE	79	
WALL STREET	149	
WARLOCK THE AVENGER	159	229
WONDERBOY	79	
WORLD GAMES	59	
YES PRIME MINISTER	59	

* = fungerar ej på 1571/Oceanic

SPELPAKET TILL COMMODORE 64/128

BIG BOX Ghostbusters I, Enduro Racer, Hacker I, Spindizzy, Rampage, Big Trouble Little China, Corporation, Explorer, ACE 2088, Champ Baseball, Champ Basketball, Dandy, Mermaid Madness, Park Patrol, Star Raiders II, Prodigy, ISS, High Frontier, Firetrap, Karnov, Super Hang-On, Gee Bee Air Rally, Real Ghostbusters, Galactic Games, Super Sprint, Knightmare, Wonderboy, Champ Football, Guadal Canal och Aliens. Pris kassett 229, diskett 249.

CHARTBUSTERS Agent X2, Ghostbusters, FA Cup Football, Kane, LA Swat, Ninja Master, Rasputin, Ollie & Lissa, Zolyx, Ricochet, Exploding F ist, Dan Dare I, Formula 1 Simulator, Brian Jacks Superstar Challenge, Tau Ceti, 1-Ball, Park Patrol, Thrust I, Harvey Headbanger och War Cars, Pris kassett 149.

GRANDSTAND World Class Leaderboard, Continental Circus, Pro Tennis Tour I och Gazza I. Pris kassett 199, diskett 249.

JAMES BOND COLLECTION Live & Let Die, Licence to Kill och Spy Who Loved Me. Pris kassett 199, diskett 249.

MULTIMIXX I Leaderboard, Leaderboard Tournament och World Class Leaderboard. Pris kassett 89.

MULTIMIXX II Beach Head I & II och Raid (over Moscow). Pris kassett 89.

MULTIMIXX III Street Fighter, 1943 och Bionic Commando. Pris kassett 89.

PREMIER COLLECTION Last Ninja I och II, Dominator, Flimbos Quest, Int Karate och Myth. Pris kassett 229, diskett 249.

RAINBOW COLLECTION Bubble Bobble, New Zealand Story och Rainbow Islands. Pris kassett 149, diskett 229.

ROADWAR BONUS EDITION Roadwar 2000 & Europa och Wargame Constr Set. Pris diskett 349.

SIX APPEAL Satan, P47, Pick N Pile, Puffys Saga, Twin World och Rick Dangerous I. Pris kassett 229, diskett 269.

SOCCER SPECTACULAR World Champions, Peter Shiltons Handball Maradona, Football Manager I, Soccer Supremo och P Beardsleys Football. Pris kassett 179.

SUPER SIM PACK Airborne Ranger, Int 3D Tennis, Crazy Cars II och Italy 1990. Pris kassett 229, diskett 249.

TOLKIEN TRILOGY Hobbit, Lord of the Rings och Shadows of Mordor. Pris kassett 179.

ULTIMATE COLLECTION Skate Wars, Stunt Car Racer, Pro Tennis Tour I, Zombi, After the War och AMC. Pris kassett 229, diskett 259.

VIRTUAL WORLDS Driller, Total Eclipse, Castle Master och The Crypt. Pris Kassett 199, diskett 249.

SPEL TILL CDTV

	PRIS
BATTLESTORM	399
CLASSIC BOARD GAMES	399
HOUND OF BASKERVILLES	399
LEMMINGS	399
PSYCHO KILLER	399
SIM CITY	399
SNOOPY	399
WRATH OF THE DEMON	399

NYTTOPROGRAM TILL COMMODORE 64/128

	KASS	DISK
3D CONSTRUCTION KIT	299	299
BUDGET	179	199
FIRMABOKFÖRING 64		795
FIRMABOKFÖRING 128		795
HEMBOKFÖRING I	279	299
HEMBOKFÖRING II		399
PLANERINGSKALENDER	179	199
TEXTREGISTER 64	279	299
TEXTREGISTER 128*		349

* = kräver monitor

BÖCKER TILL COMMODORE 64/128 & AMIGA

	PRIS
ADVANCED AMIGA BASIC	249
AMIGA 3D GRAPHICS	249
AMIGA BASIC INSIDE & OUT	299
AMIGA C FOR BEGINNERS	249
AMIGA C FOR ADV PROG	349
AMIGA DESKTOP VIDEO GUIDE	249
AMIGA DESKTOP VIDEO WORKB.	369
AMIGA DEVICES MAN 3RD ED	369
AMIGA DOS II COMPANION	299
AMIGA DOS INSIDE & OUT	249
AMIGA DOS MANUAL 3RD ED.	349
AMIGA GRAPHICS I & O	399
AMIGA HARDWARE MAN. 3RD ED.	369
AMIGA INCLUDES & AUTODOCS	429
AMIGA MAKING MUSIC	399
AMIGA PRINTERS INSIDE & OUT	369
AMIGA PROGRAMMERS GUIDE	249
AMIGA USER INTERFACE	299
BANE COSMIC FORGE HINTBOOK	149
BARDS TALE I CLUE BOOK	139
BARDS TALE III CLUE BOOK	139
BEST OF TRICKS & TIPS	299
BUCK ROGERS CLUE BOOK	139
C64 ADVENTURES	149
C64 GRAPHICS BOOK	149
C64 IDEA BOOK	149
C64 PEEKS & POKES	119
C64 PROGRAMMERS REF GUIDE	229
C64 SIMULATIONS TECHNIQUES	149
C64 WRITING STRATEGY GAMES	149
CHAMPIONS OF KRYNN CLUE	139
CHAOS STRIKES BACK ADV H.B.	139
CODENAME ICEMAN HINTBOOK	99
COLONELS BEQUEST HINT	99
CONQUEST OF CAMELOT HINT	99
CURSE OF AZURE BONDS CLUE	139
DEATH KNIGHT KRYNN CLUEBOOK	139
DESKTOP VIDEO PRODUCTIONS	249
DRAGON WARS CLUE BOOK	139
DRAKKHEN HINTBOOK	139
DUNGEON MASTER HINT BOOK	139
ELITE HELP BOOK	99
ELVIRA HINT BOOK	139
EYE OF THE BEHOLDER CLUE	139
F19 STEALTH FIGHTER H.B	199
FALCON AIR COMBAT	199
GOLD RUSH HINTBOOK	99
GUNSHIP ACADEMY	199
HARPOON BATTLE BOOK	219
HEROS QUEST HINT BOOK	99
INDIANA JONES AVD HINT	139
KINGS QUEST I HINTBOOK	99
KINGS QUEST II HINTBOOK	99
KINGS QUEST III HINTBOOK	99
KINGS QUEST IV HINT BOOK	99
KINGS QUEST V HINT BOOK	99
KINGS QUEST COMPANION	199
LEISURE SUIT LARRY I HINT BOOK	99
LEISURE SUIT LARRY II HINT	99
LEISURE SUIT LARRY III HINT	99
LOOM HINTBOOK	99
MANHUNTER N.Y. HINTBOOK	99
MANHUNTER S.F. HINTBOOK	99
MANIAC MANSION CLUE BOOK	139
MAPPING THE AMIGA	269
MASTER SIM CITY/EARTH	249
MASTER ULTIMA	199
MIGHT & MAGIC II CLUE BOOK	149
OFFICIAL AMIGA VISION	269
OFFICIAL BOOK OF JACK NICK	149
OFFICIAL BOOK OF LARRY	149
OFFICIAL BOOK OF ULTIMA	149
POLICE QUEST I HINT BOOK	99
POLICE QUEST II HINT BOOK	99
POOL OF RADIANCE CLUE BOOK	139
POOLS OF DARKNESS CLUEBOOK	149
POWER MONGER CLUE BOOK	139
QUEST FOR CLUES II	269
QUEST FOR CLUES III	269
QUEST FOR GLORY II HINT BOOK	99
RISE OF THE DRAGON HINTBOOK	99
SECOND BOOK OF AMIGA	249
SECRET OF MONKEY ISLAND HINT	99
SECRET SILVERBLADES CLUE	139
SHADOW SORCERER CLUEBOOK	149
SIM CITY PLANNING	249
SPACE QUEST I HINT BOOK	99
SPACE QUEST II HINT BOOK	99
SPACE QUEST III HINT BOOK	99
SPACE QUEST IV HINT BOOK	99
THE LARRY STORY	179
ULTIMA V HINT BOOK	139
ULTIMA VI HINT BOOK	149
USING AREXX ON AMIGA	399
WASTELAND CLUE BOOK	139
ZAK MC KRACKEN HINT BOOK	139

JOYSTICKS

	PRIS
BATHANDLE	199
BOSS	169
QUICKSHOT III TURBO	179
SLICK STICK	89
TAC-2	129

SPELPROGRAM TILL AMIGA

	PRIS
3D CONSTRUCTION KIT	599
4D SPORTS BOXING	329
688 ATTACK SUB	299
A10 TANK KILLER (1 MB)	399
ACTION STATIONS (1 MB)	369
AFRIKA KORPS	369
ALIEN BREED (1 MB)	299
ALIEN DRUG LORDS (1 MB)	499
ALTERED DESTINY (1 MB)	369
AMNIOS	329
AMOS – THE CREATOR	599
AMOS 3D*	399
AMOS COMPILER*	369
APPRENTICE	249
ARMALYTE	329
ARMOUR-GEDDON	329
ATOMINO	329
AWESOME	329
BACK TO THE FUTURE III	299
BADLANDS	299
BALL GAME	329
BANDIT KINGS OF CHINA (1 MB)	399
BANE OF COSMIC FORGE (1 MB)	499
BATTLE CHESS II	329
BATTLE MASTERS	369
BATTLE STORM	299
BATTLE TANK BARBAROSSA	499
BATTLE TANK KURSK TO BERLIN	499
BETRAYAL	369
BIG BUSINESS	399
BIG DEAL	369
BILL & TEDS EXCELLENT ADV	299
BILLIARDS II SIMULATOR	329
BLADE WARRIOR	329
BLADES OF STEEL	399
BLOCK OUT	249
BLUE MAX	369
BRAINBLASTERS	329
BRAT	299
BREACH I	249
BREACH II (1 MB)	399
BRIDGE 6.0	369
BRIGADE COMMANDER (1 MB)	399
BUCK ROGERS (1 MB)	369
BUDOKAN	159
CAPTAIN PLANET	329
CAPTIVE	299
CAR-VUP	299
CARDINAL OF THE KREMLIN	299
CARTHAGE	299
CASTLE VANIA	249
CENTREFOLD SQUARES	249
CENTURION	299
CHALLENGE GOLF	299
CHAMPIONS KRYNN (1 MB)	369
CHAMPION OF THE RAJ	329
CHAOS STRIKES BACK (1 MB)	299
CHARGE OF LIGHT BRIGADE	369
CHESS CHAMPIONS 2175	399
CHRONO QUEST II	369
CHUCK ROCK	299
CHUCK YEAGERS AFT 2.0	299
CODENAME ICEMAN (1 MB)	399
COHORT FIGHTING FOR ROME	369
COLONELS BEQUEST (1 MB)	399
CONFLICT MIDDLE EAST (1 MB)	369
CONQUEST CAMELOT (1 MB)	399
CORPORATION	299
COUGAR FORCE	329
CREATURE	299
CRIME DOES NOT PAY	299
CRIME WAVE	299
CRUISE FOR A CORPSE	349
CRYSTALS OF ARBOREA	329
CYBERCON III	299
DARKMAN	299
DAS BOOT	369
DAYS OF THUNDER	299
DEATH KNIGHTS OF KRYNN (1 MB)	369
DEATH TRAP	299
DEJA VU II	299
DELUXE STRIP POKER	249
DEMONIAK (1 MB)	369
DEMONS TOMB	299
DISC	329
DRAGON FLIGHT	349
DRAGON WARS	299
DRAGONS BREATH	369
DRAGONS LAIR II: TIME WARP	499
DUNGEON MASTER (1 MB)	349
EAGLES RIDERS	299
ECO PHANTOMS	299
ELF	299
ELITE	299
ELVIRA (1 MB)	369
EMLYN HUGHES INT SOCCER	299
ENCOUNTER	249
EUROPEAN SUPER LEAGUE	299
EYE OF THE BEHOLDER (1 MB)	369
F15 STRIKE EAGLE II (1 MB)	399
F16 COMBAT PILOT	299
F19 STEALTH FIGHTER	369
F29 RETALIATOR	299
FACE-OFF ICE HOCKEY	299
FACES: TETRIS III	299
FAST EDDIE'S POOL	349
FEMME FATALE	349
FINAL BATTLE	299

FINAL BLOW	329
FINAL FIGHT	329
FINAL WHISTLE (till K.O.2)	199
FIRE BRIGADE (1 MB)	399
FLEET MED	499
FLIGHT OF THE INTRUDER	399
FLIGHT SIMULATOR II	499
FLOOD	159
FOOTBALL DIRECTOR II	269
FORMULA 1 3D	329
FRENETIC	329
FRONT LINE	349
GALACTIC EMPIRE	329
GAUNTLET III	369
GAZZA II	299
GEM X	299
GENGHIS KHAN (1 MB)	399
GERM GRAZY	329
GETTYSBURG	369
GIN & CRIBBAGE	399
GODS	299
GOLD RUSH	349
GOLDEN AXE	299
GP TENNIS MANAGER	329
GREMLINS II	299
GUNBOAT (1 MB)	369
GUNSHIP	349
HALLS OF MONTEZUMA (1 MB)	329
HARD BALL II	399
HARD DRIVIN II	299
HARD NOVA (1 MB)	329
HARLEY DAVIDSON	369
HARPOON (1 MB)	369
HARPOON BATTLE SET II *******	249
HARPOON BATTLE SET III *******	249
HERO QUEST (GREMLIN)	299
HEROS QUEST (1 MB) SIERRA	399
HILL STREET BLUES	299
HOCKEY LEAGUE SIMULATOR****	299
HORROR ZOMBIES	299
HUNT FOR RED OCTOBER	299
HUNTER	369
HYDRA	299
I PLAY 3D SOCCER	329
IMMORTAL (1 MB)	159
IMPERIUM	299
IN HARMS WAY	499
INDIANA JONES L. C. ADV.	299
INDIANAPOLIS 500	299
INT'L CHAMPIONSHIP ATHLETICS	329
INT'L ICE HOCKEY	299
ISHIDO	299
IT CAME FR. DESERT (1 MB)	349
JACK NICKLAUS COURSE 1**	179
JACK NICKLAUS COURSE 2**	179
JACK NICKLAUS COURSE 3**	179
JACK NICKLAUS COURSE 4**	179
JACK NICKLAUS COURSE 5**	199
JACK NICKLAUS UNLTD GOLF (1 MB)	369
JAHANGIR KHAN'S SQUASH	299
JAMES POND	299
JIMMY WHITE'S WHIRLW SNOOKER	369
JOURNEY	399
KICK OFF II	249
KICK OFF II 1 MEG VER.	299
KICK OFF II WORLD CUP	299
KILLING CLOUD	299
KINGS BOUNTY	369
KINGS QUEST IV (1 MB)	399
KINGS QUEST V*********	399
KRIEGSMARINE	499
KURSK CAMPAIGN	499
LARRY I	299
LARRY II (1 MB)	399
LARRY III (1 MB)	399
LAST BATTLE	299
LAST NINJA III	299
LEGEND OF FAERGHAIL	349
LEMMINGS	299
LIGHT CORRIDOR	299
LINE OF FIRE	299
LOGICAL	249
LONG LANCE	499

LOOM	349
LOOPZ	299
LORDS OF CHAOS	329
LORDS OF THE RISING SUN	349
LOST PATROL	299
LOTUS ESPRIT TURBO	299
M1 TANK PLATOON	369
MAGIC FLY	159
MAGIC POCKETS	299
MALTA STORM	499
MANCHESTER UTD EUROPE	299
MANHUNTER S.F. (1 MB)	399
MASTER BLAZER	299
MAUPITI ISLAND	369
MEAN STREETS	299
MEGA TRAVELLER I (1 MB)	369
MEGALOMANIA	369
MERCHANT COLONY	369
MERCS	329
METAL MUTANT	329
MICROLEAGUE WRESTLING	369
MIDWINTER II (1 MB)	399
MIG 29 FULCRUM	399
MIG 29M SUPER FULCRUM	449
MIGHT & MAGIC II	399
MIGHTY BOMB JACK	299
MONOPOLY DELUXE	249
MONTY PYTHON	249
MOONBASE	399
MOONSHINE RACERS	299
MOSCOW CAMPAIGN	499
MUDS	299
MURDER	299
NAM	369
NAPOLEON I	369
NARC	299
NARCO POLICE	299
NAVY SEALS	299
NEBULUS II	329
NEUROMANCER (1 MB)	299
NIGHT SHIFT	299
NINJA REMIX	299
NUCLEAR WAR	299
OBITUS	399
OMNIPLAY HORSE RACING	369
OPERATION HARRIER	299
OPERATION OVERLORD	499
OPERATION SPRUANCE	399
OUT RUN EUROPE	299
OUT ZONE	329
OVERRUN (1 MB)	369
PACIFIC STORM	499
PANG	299
PANZA KICK BOXING (1 MB)	299
PERFECT GENERAL (1 MB)	499
PGA TOUR GOLF	299
PIRATES	299
PLAYER MANAGER	249
PLOTTING	299
POLICE QUEST I	399
POLICE QUEST II (1 MB)	399
POOL OF RADIANCE (1 MB)	369
POPULOUS I	159
PORTS OF CALL	299
POWER MONGER	349
PREDATOR II	299
PREHISTORIK	329
PRINCE OF PERSIA	299
PRO FLIGHT	449
PRO FOOTBALL SIM 3.1 (1 MB)	399
PRO TENNIS TOUR II	299
PROJECTYLE	159
PUZZNIC	299
QUADREL	329
QUEST FOR GLORY II (1 MB)	399
R-TYPE II	329
RAILROAD TYCOON (1 MB)	399
RBI 2 BASEBALL	369
REBEL CHARGE CHICKAMAUGA	369
RED LIGHTNING	369
RED STORM RISING	299
REEL FISHIN	399
RENEGADE LEGION (1 MB)	399

RETURN TO EUROPE (till K.O. II)	149
RICK DANGEROUS II	299
RISE OF THE DRAGON (1 MB)	399
RISK	299
ROBIN HOOD	329
ROBOCOP II	299
ROD LAND	299
ROLLING RONNY	299
ROMANCE 3 KINGDOMS (1 MB)	599
ROMMEL AT EL ALAMEIN	499
ROMMEL AT GAZALA	499
RUGBY THE WORLD CUP	299
SARAKON	249
SEARCH FOR THE KING (1 MB)	399
SECRET OF MONKEY ISLAND (1 MB)	299
SECRET OF SILVERBLADES (1 MB)	369
SEX OLYMPICS (1 MB)	349
SEX VIXENS FROM SPACE	349
SHADOW DANCER	299
SHADOW OF THE BEAST II	399
SHADOW SORCERER	349
SILENT SERVICE I	299
SILENT SERVICE II (1 MB)	399
SIM CITY 512K	369
SIM CITY I MEG VERSION	399
SIM CITY TERRAIN ED. *****	199
SKI OR DIE	159
SKULL & CROSSBONES	299
SOCCER MANAGER MULTI PL.	299
SPACE ACE	499
SPACE QUEST I	399
SPACE QUEST II (1 MB)	399
SPACE QUEST III (1 MB)	399
SPEED BALL II	299
SPIRIT OF EXCALIBUR (1 MB)	369
STAR COMMAND	369
STAR CONTROL (1 MB)	299
STAR FLIGHT I	159
STAR FLIGHT II (1 MB)	329
STELLAR 7 (1 MB)	299
STELLAR CRUSADE	399
STORM ACROSS EUROPE	369
STORM BALL	329
STRATEGO	299
STREET ROD I	299
STREET ROD II (1 MB)	399
STRIKER MANAGER	299
STRIP POKER III (1 MB)	399
SUPER CARS II	299
SUPER MONACO GP	299
SUPER OFF ROAD	299
SUPERSTAR ICE HOCKEY	299
SUPREMACY	369
SWAP	329
SWITCHBLADE II	299
SWIV	299
SWORD OF ARAGON	369
SWORD OF SODAN	299
TEAM SUZUKI	299
TEAM YANKEE	369
TEENAGE MUTANT HERO TURT.	299
TERMINATOR II	299
THE EXECUTIONER	329
THE SIMPSONS	299
THEIR FINEST HOUR	349
THEIR FINEST MISSION***	229
THEXDER	299
THUNDERHAWK	369
THUNDERJAWS	299
TOKI	299
TORVAK THE WARRIOR	299
TOTAL RECALL	299
TOURNAMENT GOLF	299
TOWER FRA (1 MB)	299
TOWER OF BABEL	299
TOYOTA CELICA GT RALLY	299
TURRICAN II	299
TV SPORTS BASKETBALL	349
TYPHOON OF STEEL (1 MB)	369
ULTIMA V	369
ULTIMATE RIDE	299
UMS I	299
UMS II (1 MB)	369

UTOPIA	369
VIKING CHILD	249
VIZ	249
WARGAME CONSTRUCTION SET	369
WAR ZONE	259
WARLOCK THE AVENGER	299
WARLORDS (1 MB)	299
WAYNE GRETZKY HOCKEY****	369
WELLTRIS	299
WHITE DEATH (1 MB)	399
WHITE SHARKS	299
WINGS OF DEATH	299
WINNING TACTICS (till K.O. II)	149
WOLFPACK (1 MB)	369
WONDERLAND (1 MB)	369
WORLD CHAMP BOXING MAN.	269
WORLD CHAMP SOCCER	299
WRATH OF THE DEMON	369
WRECKERS	299
Z-OUT	249
ZAK MC KRACKEN	299
ZONE WARRIOR	329

* = kräver AMOS
** = kräver JACK NICKLAUS
*** = kräver THEIR FINEST HOUR
****= kräver Kickstart 1.2
***** = kräver Sim City
****** = kräver CADAVER
******* = kräver HARPOON och 1 MB
******** = kräver 1 MB och antingen två drivar eller hårddisk

AMIGA SPEL 149:-ST.

1943, 3D POOL, AFTERBURNER, ALTERED BEAST, ARKANOID II, ASTERIX, ATF II, BAAL, BALLISTIX, BARBARIAN II, BATMAN THE MOVIE, BEACH VOLLEY, BIONIC COMMANDO, BLOOD MONEY, BOULDER-DASH CONSTR KIT, BUBBLE BOBBLE, CABAL, CALIFORNIA GAMES, CAPTAIN FIZZ, CARRIER COMMAND, CHAMPION-SHIP RUN, CIRCUS ATTRACTIONS, C J ELEPHANT ANTICS, CLOUD KINGDOMS, COLORADO, CONFLICT EUROPE, CON-QUEROR, CYBERBALL, DALEY THOMP-SON OLYMPIC CHALLENGE, DEADLINE, DEFENDER OF CROWN, DRAGON NINJA, ENCHANTER, FEDERATION OF FREE TRADERS, FOOTBALLER OF THE YEAR II, FULL CONTACT, GAMES SUMMER EDI-TION, GHOSTBUSTERS II, GRAND MONS-TER SLAM, HEAD OVER HEELS, HEROES OF THE LANCE, HOLLYWOOD POKER PRO, HOSTAGES, IK+, IMPOSSIBLE MISSION II, INDIANA JONES L.C. ACTION, IRON LORD, JAWS, JOCKY WILSONS DARTS, JOAN OF ARC, KID GLOVES, KLAX, KULT, LAST NINJA II, LEAGUE CHALLENGE, LEATHER GOD-DESSES, LICENCE TO KILL, LOMBARD RAC RALLY, MEAN MACHINE, MOON WALKER, NEW ZEALAND STORY, NORTH & SOUTH, PLATOON, POWERDRIFT, PREDATOR I, PRO BOXING SIM, RAMBO III, RED HEAT, ROCKET RANGER, SCOOBY DOO, SHADOW OF THE BEAST I, SHERMAN M4, SHINOBI, SINBAD, SKY CHASE, SKY HIGH STUNTMAN, SORCERER, SPHERICAL, STRIP POKER II, STRYX, STUNT CAR RA-CER, SUPER CARS I, SUPER HANG-ON, SUPER LEAGUE SOCCER, SWITCH-BLADE I, TENNIS CUP, THREE STOOGES, THUNDERBLADE, TINTIN ON THE MOON, TITANIC BLINKY, TURBO OUT RUN, TURRICAN I, TV SPORTS FOOTBALL, ULTIMATE DARTS, WACKY RACERS, WATERLOO, WINGS OF FURY, WORLD CLASS LEADERBOARD, XENON II, ZORK II, ZORK III.

SPELPAKET TILL AMIGA

BIG BOX Teenage Queen, Safari Guns, Bubble +, Captain Blood, Tintin on the Moon, Krypton Egg, Stir Crazy Bobo, Jumping Jackson, Hostages och Purple Saturn Day. Pris 369.

CHALLENGERS Stunt Car Racer, Fighter Bomber, Kick Off I, Super Ski och Pro Tennis Tour I. Pris 369.

DOUBLE-DOUBLE BILL Wings, Lords of Rising Sun, TV Sports Basketball och TV Sports Football. 1 MB. Pris 429.

FALCON COLLECTION F16 Falcon och Falcon Mission Disk I & II. Pris 399.

FOOTBALL MANAGER II GIFT PACK Football Manager II och Football Manager II Expansion Kit. Pris 149.

GRAND STAND Gazza I, Continental Circus, World Class Leaderboard och Pro Tennis Tour. Pris 369.

JAMES BOND COLLECTION Live & Let Die, Licence to Kill och Spy Who Loved Me. Pris 299.

MAGNETIC SCROLLS COLLECTION Corruption, Guild of Thieves och Fish. 1 MB. Pris 369.

PHANTASIE BONUS EDITION Phantasie I & III och Questron II. Pris 369.

POWER PACK Blood Wych, Lombard RAC Rally, TV Sports Football och Xenon II. Pris 299.

POWER UP Rainbow Islands, Altered Beast, X-Out, Turrican I och Chase HQ I. Pris 369.

PREMIER COLLECTION Flimbos Quest, Tusker, IK+ och Last Ninja. Pris 329.

PRO SPORT CHALLENGE The Cycles, Powerboat, Jack Nicklaus Golf och Jack Nicklaus Course Disk vol I. Pris 369.

RAINBOW COLLECTION Bubble Bobble, New Zealand Story och Rain bow Islands. Pris 249.

SIM CITY & POPULOUS DOUBLEPACK Två av de bästa spelen någonsin till priset av ett. Pris 369.

SPORTING GOLD Games Summer, Games Winter och California Games. Pris 369.

SPORTING WINNERS Daily Double Horse Racing, Steve Davis World Snooker och Brian Cloughs Football Fortunes. Pris 249.

SUPER SIM PACK Airborne Ranger, Int 3D Tennis, Crazy Cars II och Italy 1990. Pris 369.

TEST DRIVE II COLLECTION Test Drive II, California Challenge, European Challenge, Muscle Cars och Super Cars. Pris diskett 369.

VIRTUAL REALITY VOL I Midwinter, Carrier Command, Starglider II, Stunt Car Racer och Int Soccer Challenge. Pris 399.

VIRTUAL REALITY VOL II Virus, The Sentinel, Resolution 101, Weird Dreams och Thunderstrike. Pris 369.

VIRTUAL WORLDS Driller, Total Eclipse, Castle Master och The Crypt. Pris 369.

WINNING FIVE Iron Lord, Night Hunter, Twin World, Puffys Saga och Sir Fred. Pris 369.

Computer Boss International

Box 503 631 06 Eskilstuna

BESTÄLL PÅ TELEFON: 016-13 10 20

Personlig ordermottagning: Måndag–Torsdag 9–21, Fredagar 9–17, Lördag & Söndag 14–17

NAMN: ____________ **POSTADRESS:** ____________

ADRESS: ____________ **TELEFONNR:** ____________

☐ Jag beställer för mer än 500 kr och jag får då ett extra spel utan extra kostnad. Värde minst 149 kr.

Jag väljer:

- **☐ EDD THE DUCK (C64 kass)**
- **☐ T.M.H. TURTLES (C64 kass)**
- **☐ EXPRESS RAIDER (C64 disk)**
- **☐ BLOCK OUT (Amiga)**
- **☐ INT'L ICE HOCKEY (Amiga)**
- **☐ ULTIMATE RIDE (Amiga)**

ARTIKELNAMN	DATOR	KASS/DISK	PRIS

MINSTA BESTÄLLNING = 200 KR

Priserna är inkl moms, frakt, PF-avgift och emballage.

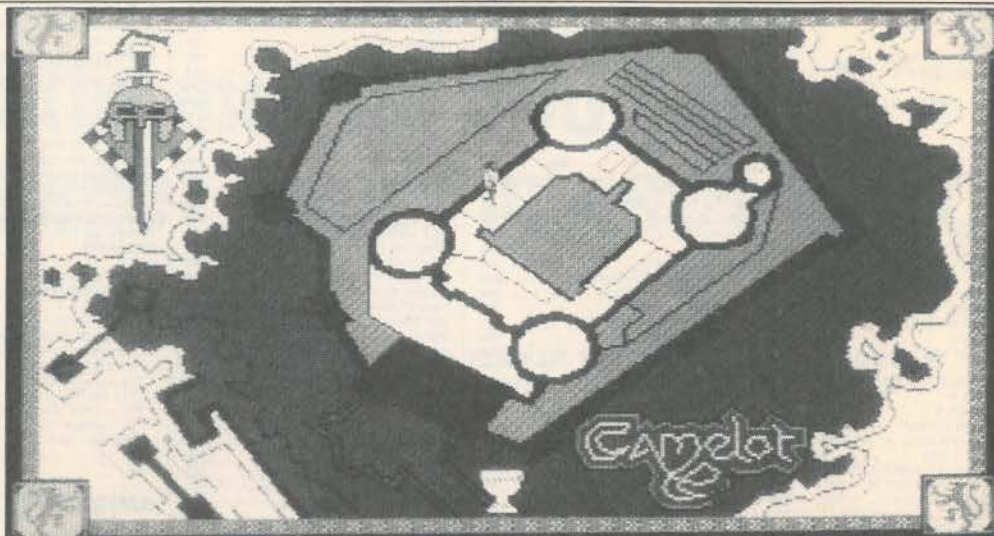
Endast 40 kr expeditionsavgift tillkommer. Inga andra avgifter tillkommer.

Till Norge, Danmark och Finland tillkommer dessutom en extra avgift på 25 kr.

Besvärjaren besvarar

Yo! alla äventyrare ute på bygden — besvärjaren är tillbaka med hjälp åt er som kört fast i mordutredningen på M/S Karaboudjan. Och så reder vi ut saker och ting i Daventry — där Kung Graham ständigt hamnar i klistret.

Plus lite annat, förstås.

Det vore kanske en bra ide' om du var villig att lätta på pengabörsen för att komma ut ur Camelot. Gudarna kräver lite världslig spis nämligen.

CRUISE FOR A CORPSE

● **Var hittar man verktyg för att öppna bräder och dra ut spikar med?**

I detta spel handlar det lika mycket om NÄR man hittar saker och ting som var de finns någonstans. Det finns en kofot i ett utrymme under köket, men dit in kommer du inte förrän klockan är framåt 17. Någon gång vid denna tid hittar du också en skruvmejsel utanför Hectors rum. Spikarna kan du dock glömma — de är bara till för att förvilla.

● Ska man göra något i rummet man vaknar upp i förutom att ta papperet och titta på askan?

Ja, du ska öppna skrivbordet — men det kan du inte göra förrän klockan har blivit 10. Då hittar du nämligen nyckeln i din och Julios hytt. Ut och prata med folk!

● Ska man göra nåt med de fyra böckerna i bokhyllan?

Ja, de ska placeras i en speciell ordning — men det fattas en bok, som du inte får tag på förrän i slutet av spelet.

● Hur kommer man in i lunchrummet?

Det går inte att komma in dit förrän klockan 9. Tips: Gå först och tala med Julio i Daphnes hytt. Gå därefter till rökrummet och tala med Tom. Gå ut i baren och visa papperslappen från Niklos kontor för bartendern. Återvänd till rökrummet och ta papperslappen som Tom tappat. Gå sen runt och prata lite mer med alla du ser — så hoppar klockan fram till 9.

CONQUESTS OF CAMELOT

● Jag kommer inte ut ur Camelot? Jag har tagit rosen och kompassen, fyllt min börs och bett till gudarna. Ändå ramlar järngallret ner på mig när jag ska ut. Hur gör jag?

Du kanske borde fundera på att offra några spänn till gudarna — och knussla inte (särskilt inte med den kristna guden).

CODENAME ICEMAN

● Vilken är koden för att få igång datorn på ubåten?

Koderna (två stycken) får du av radiooperatören efter du lagt din kurs och styrt ubåten till den första "waypointen". Gå till hytten och slå upp din kodbokm och översätt koderna till nummerkombinationer. Dessa nummerkombinationer representerar sida, rad och ord på de mörkfärgade områdena i manualen till spelet. Köp ett original, om du inte har ett — annars kommer du aldrig att kunna spela färdigt Iceman.

LOOM

● Vad ska jag göra med det sjuka lammet?

Inte mycket att göra — men du får i alla fall lära dig en ny formel (kul tips: kasta "Terror" på lammet...)

● Vad ska jag ha formeln jag fick av de fyra hoppande lammen till?

Tja, du behöver kanske söva någon senare i spelet. Eller väcka någon.

POLICE QUEST II

● Hur gör jag för att komma förbi Jesse Bains vid Cotton Cove? Jag blir alltid nedskjuten.

Det gäller att ha pistolen laddad och dragen när du går in och ska ta honom. Sen måste du vara snabb att skjuta när han dyker upp.

● Kan jag sikta när jag skjuter?

Nej, men det första du måste göra i spelet är att gå till skjutbanan och ställa in siktet.

KINGS QUEST IV

● Vad ska jag göra med trubaduren?

Ge honom boken du hittar i spökhuset. Då får du hans luta.

● Går det att skjuta Pan med pilbågen?

Det kanske det gör, men det är ingen bra lösning. Försök med att spela luta för honom i stället (och ge honom lutan efteråt).

● Hur får jag tag i fiskargubbens spö?

Ge honom juvelerna som dvärgarna gav dig (om du städat dvärgarnas hus).

● Hur kommer jag över träsket utan att bli uppäten?

Hoppa på grästuvorna. När du kommer fram till den sista använder du brädan (som du hittade bakom vattenfallet) för att komma över till den lilla ön.

● Hur kommer jag upp till slottet utan att fångas av Lolottes bevingade hantlangare?

Det går inte — du får finna dig i att komma dit luftvägen varje gång.

● Var finns nyckeln till jättarnas hus?

Du ska inte behöva någon nyckel. Däremot ska du inte in dit innan Lolotte sagt till dig att göra det.

● Hur hittar man benet som man ska ge till jättarnas hund?

I grottan med trollet ligger ett skelett. Där kanske du kan hitta ett.

● Måste man ha tagit vissa saker för att valen ska komma?

Nej, den dyker upp slumpmässigt. Du måste kanske simma fram och tillbaka en stund innan du "lyckas" bli slukad.

Sitter du fast i ett äventyrsspel? Skriv till **Besvärjaren, Datormagazin, Box 6688, 113 84 STOCKHOLM**, så kan du få hjälp. Observera dock att besvärjaren inte har möjlighet att besvara personliga brev eller skicka lösningsfiler.

Har konkurrenten lägsta priset? KNAPPAST – ring oss för dagspris!

SPELPROGRAM

☐ 3D CONSTRUCTION KIT	498:–
☐ ACTION STATIONS	268:–
☐ ARMOURGEDDON	238:–
☐ BLUE MAX	278:–
☐ CHAOS STRIKES BACK	238:–
☐ CODENAME ICEMAN	328:–
☐ CONQUEST OF CAMELOT	328:–
☐ CRUISE FOR A CORPSE	278:–
☐ DEUTEROS	268:–
☐ DUNGEON MASTER	238:–
☐ ELVIRA	268:–
☐ F15 STRIKE EAGLE	318:–
☐ FINAL FIGHT	238:–
☐ FLIGHT OF INTRUDER	318:–
☐ GENGHIS KAHN	268:–
☐ GODS	238:–
☐ HARPOON	268:–
☐ HILL STREET BLUES	238:–
☐ HUNTER	268:–
☐ KILLING CLOUD	238:–
☐ KINGS QUEST V	398:–
☐ LAST NINJA III	238:–
☐ LEISURE SUIT LARRY III	328:–
☐ M1 TANK PLATOON	268:–
☐ MIG 29 FULCRUM	298:–
☐ NAM	268:–
☐ PANZA KICK BOXING	238:–
☐ PGA GOLF TOUR	268:–
☐ POLICE QUEST II	328:–
☐ PROFLIGHT	368:–
☐ QUEST FOR GLORY II	328:–
☐ RAILROAD TYCOON	298:–
☐ RISE OF THE DRAGON	368:–
☐ RODLAND	238:–
☐ SECRET OF MONKEY ISLAND	278:–
☐ SIM CITY/POPULOUS	268:–
☐ SPACE QUEST III	328:–
☐ SPIRIT OF EXCALIBUR	268:–
☐ THUNDERHAWK	298:–
☐ ULTIMA V	268:–
☐ WINGS 1Mb	268:–
☐ WOLFPACK	268:–
☐ WONDERLAND	288:–

Nya spel på gång:

☐ BARBARIAN II	238:–
☐ BEAST BUSTERS	238:–
☐ BILLY THE KID	238:–
☐ HEART OF CHINA	368:–
☐ MAGIC POCKETS	238:–
☐ MIG 29M SUPER FULCRUM	388:–
☐ NEBULUS II	238:–
☐ PEGASUS	238:–
☐ RED BARON	368:–
☐ SILENT SERVICE II	318:–
☐ SPACE QUEST IV	368:–

MÅNADS-SPECIAL

☐ BART SIMPSON Vs SPACE MUTANTS	238:–
☐ LEMMINGS – begränsat antal	198:–
☐ SEGA MEGA PACK till AMIGA – 5 toppenspel blir dina för endast	268:–
☐ BUBBLE BOBBLE, NEW ZEALAND STORY, RAINBOW ISLANDS och SUPER WONDERBOY! Alla 4 för	228:–

AMIGA-RUTAN

AMIGA 500

Startpaket A

Med svenskt tangentbord, svenska manualer, mus, 10 disketter, 1 joystick och med 2 års garanti **3.898:-**

Startpaket B

Som A men påbyggt med 512 Kb extraminne och 4 st prisvärda spel **4.398:-**

Startpaket C

Som paket B men med Slimline extradrive och musmatta **4.998:-**

Monitor 1084S	RF-modulator
2.698:-	288:-

AMOS-RUTAN

☐ AMOS GAME CREATOR med GMC	388:–
☐ AMOS COMPILER till maskinspråk	298:–
☐ AMOS 3D GRAPHICS	348:–

NYTTOPROGRAM

☐ AZTEC C PROFESSIONAL	1.358:–
☐ BARS & PIPES PROFESSIONAL	2.398:–
☐ DeLuxe PAINT IV – Nyhet!	898:–
☐ DeLuxe VIDEO III + PHOTOLAB	1.398:–
☐ DEVPAC 2.0	598:–
☐ DIGIPAINT III	698:–
☐ ELAN PERFORMER 2.0	898:–
☐ HISOFT BASIC PRO	858:–
☐ HYPERBOOK	748:–
☐ IMAGINE	1.898:–
☐ LATTICE C (SAS/C) V 5.10	2.298:–
☐ MAXIPLAN PLUS	998:–
☐ MUSIC X 1.1	998:–
☐ PAGESETTER 2.0	898:–
☐ PAGESTREAM 2.1	1.688:–
☐ PASCAL HISOFT	1.198:–
☐ POWERWORKS – KINDWORKS 2.0 – Infofile, Maxiplan Plus – Höjdare	1.298:–
☐ PROFESSIONAL DRAW 2.0	698:–
☐ PRO PAGE 2.0 + VIDEO	2.398:–
☐ PROWRITE 3.1	988:–
☐ REAL 3D	1.798:–
☐ REAL 3D PROFESSIONAL	3.998:–
☐ SUPERBASE PERSONAL II	598:–
☐ SUPERBASE PRO IV – Suverän!	2.398:–
☐ TV TEXT PROFESSIONAL	1.198:–
☐ WORD PERFECT	1.898:–
☐ X-CAD DESIGNER	1.498:–
☐ X-CAD PROFESSIONAL – Ny!	2.698:–

TILLBEHÖR

☐ ACTION REPLAY 2.0 till A500	858:–
☐ ALTER AUDIO Midi Interface med 2 midikablar och 2 dig. demodisketter. Dr T's Tiger Pro Cub Software	998:–
☐ AMAS Midi Interface/Sound Dig.	1.098:–
☐ AT ONCE 2.0 PC-emulator till A500	1.998:–
☐ C64-EMULATOR 2.0	598:–
☐ CROSS DOS 4.01	398:–
☐ DAMMHUV till A500	58:–
☐ DIGIVIEW GOLD 4.0 A500/A2000 Video Digitizer m Digipaint 1.0	1.258:–
☐ DISKDRIVE 3.5" Intern A2000	578:–
☐ DISKDRIVE 3.5" CUMANA med AV/PÅ och Dammlucka – Toppen!	578:–
☐ DISKBOX med lås för 100 st!	68:–
☐ EL. MUS/JOYSTICK/VÄXEL	198:–
☐ EXTRAMINNE 512K Internminne med AV/PÅ och klocka	308:–
☐ GOLDEN IMAGE HANDY SCANNER	2.298:–
☐ GOLDEN IMAGE OPTISK MUS	498:–
☐ HÄRDDISK A590 20 MB	3.598:–
☐ JOYSTICK COMP. PRO STAR med Autofire och Slow Motion	168:–
☐ KICKSTART A500/2000 + 1.3 ROM	498:–
☐ Megaboard A500 1.5Mb med 512Kb	998:–
☐ MIDI INTERFACE m 2 utg. och kablar	428:–
☐ 4 Player ADAPTER INTERFACE	98:–
☐ PRINTERKABEL	98:–
☐ QUARTERBACK till hårddisk 4.2	478:–
☐ QUARTERBACK TOOLS	598:–
☐ RGB SPLITTER – Automatisk	898:–
☐ ROCTEC GENLOCK A500/2000	1.598:–
☐ SCARTKABEL – 2 meter	128:–
☐ TECHNOSOUND Stereo Digitizer	428:–
☐ Ljuspistol TROJAN Phaser med 2 spel	498:–
☐ TURBO-KORT A2630-68030, 25 Mhz + 2Mb RAM	4.898:–
☐ VIDI AMIGA COLOUR SOLUTION med Vidi Chrome och RGB Splitter	1.858:–
☐ X COPY PROFESSIONAL – Toppen	398:–
☐ ZYDEC A500 1.5MB internt RAM-k.	1.198:–
☐ ZYDEC MUS med suverän känsla!	228:–

LÅGPRIS-SPEL

☐ AFTERBURNER	98:–
☐ ATF II	98:–
☐ BACK TO FUTURE III	128:–
☐ BATTLEMASTER	128:–
☐ BOULDERDASH	58:–
☐ CALIFORNIA GAMES	98:–
☐ EYE OF HORUS	58:–
☐ FLIGHT PATH 737	58:–
☐ FOOTBALL MANAGER	58:–
☐ FUTURE BASKETBALL	128:–
☐ ICE HOCKEY	58:–
☐ KEEF THE THIEF	128:–
☐ LAS VEGAS	58:–
☐ LOTUS TURBO CHALLENGE	128:–
☐ MOUSE TRAP	58:–
☐ M.U.D.S.	128:–
☐ NINJA REMIX	98:–
☐ PLUTOS	58:–
☐ SECONDS OUT	58:–
☐ SPACE STATION	58:–
☐ STREET HOCKEY	98:–
☐ TEAM SUZUKI	128:–
☐ TEENAGE MUTANT TURTLES	128:–
☐ THAI BOXING	58:–
☐ TOYOTA CELICA	128:–
☐ TURRICAN II	128:–

EXTRA-RUTAN

☐ DISKETTER 3.5" Sony Bulk DS/DD	3:88
☐ MUSMATTA	38:–
☐ RENGÖRINGSSET	48:–

Bli medlem i

utan köptvång!

Mot en inträdesavgift på kr 125:– erhåller Du som 1:a medlemsförmån ett hemligt spel (värde 198:–) plus en rengöringsdiskett till Din dator. 4 ggr/år får Du sedan LANDBERGS Specialerbjudanden!

Vi reserverar oss för slutförsäljning, eventuella prisförändringar eller annat, som ligger utanför vår kontroll. Här angivna priser gäller till nästa annonsinförande!

AMIGA direct

LANDBERGS

Skriv, ring eller faxa

Box 70
196 21 KUNGSÄNGEN
Tel 0758-650 35
Fax 0758-702 50

Alla priser är inkl. moms, men postavgifter tillkommer och vi tar de flesta kontokorten.

FRENETIC

Grafiken kan vara lite rörig på vissa nivåer, man vet inte riktigt vem som är vem. Men som Lars säger, lite sport ska det ju vara...

I begynnelsen var mörker, men här hotar ett ännu större mörker — Jordens totala förintelse iscensatt av Mozone imperiets styrkor.

Lars Jansson pangade på lite avskum nån timme eller så och var rätt nöjd efter detta.

Nu är det brådis! Jorden håller på att falla sönder efter århundraden av attacker från planeten Mozones styrkor. Jordens befolkning måste alltså fly planeten för att klara livhanken, och nu har de klokaste av de kloka samlats för att knäcka den svåraste nöten —hur att komma igenom Mozone-imperiets massiva försvar och ta sig vidare bortom det kända universum.

Att hitta svaret visade sig emellertid inte vara så svårt; man skickade helt enkelt ut en styrka som eliminerade Monozes befästningar. Nu väntar bara det okända, och det är här som spelaren kommer in.

Frenetic är ett inget annat än en hederligt shoot'em up och som vanligt i sådanda spel är uppgiften enkel — skjut allt som rör sig och ibland även sånt som inte rör sig.

Frenetic innehåller åtta olika nivåer med en mängd olika fiender. Spelet scrollar på höjden och är på det hela taget ganska snabbt. I slutet på varje nivå väntar dessutom ett megafett rymdskepp, som måste besegras för att man ska komma vidare. På de olika nivåerna finns självklart också ett antal vapen som kan plockas upp.

Det finns egentligen inte så mycket att säga om handlingen i detta och liknande spel — det är kul att fördriva en halvtimme eller två med att utplåna avskum, men det ger inte speciellt mycket, annat än kanske en trött joysticktumme.

Frenetic är inte direkt dåligt, men inte heller någon av höjdarna i denna spelgenre. Dessutom tycker jag att de olika nivåerna nästan är för långa. Det hade varit bättre att dela upp de åtta långa till kanske 16 inte fullt så långa nivåer.

Dör man på nivå tre, så dör man på nivå tre **(Logikens mästare har talat. red. anm)** och nästa gång man laddar in spelet måste man börja från början. Härmed efterlyses en standard som säger att spel av Frenetics typ måste ha ett inbyggt "password"-system, så att man kan skippa de nivåer man redan klarat en gång. Grafiken är på en del nivåer lite rörig, och det kan vara svårt att uppfatta alla fiender, men det är klart lite sport ska det ju vara.

Explosioner och laserkanoner **(Observera rimmet. förf. anm)** låter som explosioner och laserkanoner alltid har gjort i shoot'em up-spel.

Till sist: Frenetic är inte nydanande på något sätt, men saknar du ett spel ur denna genre till din spelsamling kan det dock vara värt en titt.

AMIGA/ST
PRIS: 299 kr
TILLVERKARE: Core Design

GRAFIK:	71%
LJUD:	64%
VARAKTIGHET:	76%

+
Två spelare samtidigt

—
Rörig bakgrundgrafik

TOTAL
66%

Du ska se till att skära av fiendens försörjningslinjer. Bomba broar, flygplatser, militärförråd — kort sagt allt som är av intresse för Fi.

MiG 29M SUPER FULCRUM

Göran Fröjdh sitter som gjuten bakom spakarna och styr med säker hand sitt stridsplan.

En av de få industrigrenar som faktiskt fungerat något sånär bra i Sovjet har varit (och är?) försvarsindustrin.

De mest avancerade produkterna är de sk MiG-planen, som fått sitt namn från tillverkaren — Mikoyan & Guryevich.

MiG-29 heter den senaste i serien av företagets kombinerade jakt-/attackplan, och kan väl närmast jämföras med USA:s F15-plan i utseende och prestanda.

Men skillnaderna är också stora. Medan USA:s och västmakternas stridsflygplan nuförtiden bygger på avancerad datateknik (sk fly-by-wire), har MiG-29:an hittills förlitat sig på traditionell teknik och piloternas skicklighet — det är mycket svårt att flyga, enligt brittiska piloter som testat planet.

Däremot tar MiG-29:an revanch när det gäller prestanda; planet har bland annat överlägsen vändförmåga och är betydligt robustare byggt än planen på den forna "motståndarsidan". Dessutom klarar MiG-29 :an att starta på extremt korta startbanor — under 300 meter — vilket är ungefär en tredjedel av vad en F15 behöver. Det går alltså bra att starta från till exempel småvägar i skogen.

Nåväl, nu kommer uppföljaren till MiG-29 — MiG 29M. Det är ett topphemligt experimentplan, som ingen i väst hittills sett skymten av.

Dock har programmerarna Simis — som tidigare gjort Mig-29 för Domark — pumpat sina kontakter i branschen, och resultatet har alltså blivit denna simulator.

Om man ska tro på Simis så har den gamla MiG-29:an nu utrustats med både fetare motorer och "fly-by-wire" (dataassisterad styrning), liksom möjlighet att hänga på nya slags missiler.

I själva simulatorn märks förändringen främst genom att planet är mera lättstyrt än den ursprungliga MiG-29. Dessutom är instrumenteringen betydligt modernare, med digitala instrument och en förbättrad sk head-up-display.

Men den riktigt stora nyheten i MiG-29 M, jämfört med MiG-29-simulatorn, är själva scenariot. Medan de flesta flygsimulatorer bygger på en rad enskilda uppdrag, så är MiG-29 M uppbyggt helt och hållet runt en militär kampanj.

Det är nämligen så att ett litet vänligt sinnat land i Sydamerika hotas av en större och vapenskramlande granne. Enligt en FN-resolution skickas en multinationell styrka till landet för att säkerställa ordningen i området.

Sovjet bidrar med en MiG-29 M och en bra pilot — du.

Själva kampanjen går ut på att skära av fiendens försörjningslinjer. Alla framsteg registreras i din loggbok, som kan sparas och hämtas — precis som i ett äventyr.

MiG-29 M har ett mycket mer "öppet" spelscenario än man är van vid i flygsimulatorer. Det går till exempel att nå målen för kampanjen på flera olika sätt — vill man börja med att inta flygplatser går det bra, men man kan lika gärna ägna sig åt att bomba militärförråd, eller slå ut broar och militärfordon. Huvudsaken är att man håller sig till de övergripande målen för militäraktionen.

Det kan vara knepigt att flyga i simulator. Men övning ger färdighet, Göran klarade t.o.m av att landa på första försöket.

MiG-29 M är dock inget att rekommendera för nybörjare — simulatorn är ganska svår och det krävs mycken övning innan man behärskar den — och har lärt sig den ovanliga instrumenteringen. Det finns inte heller möjlighet att välja svårighetsgrad — som i till exempel F15 II.

Men för den inbitne soffpiloten är det här en mycket underhållande — och framför allt realistisk — simulator. Och en sak har faktiskt blivit lättare jämfört med Domarks förra MiG-simulator: att landa.

Det klarade jag redan på första försöket.

Förutom två disketter och en bra manual, medföljer för vapenfetischisterna en glättad bilderbok med världens främsta stridsflygplan i fyrfärg. I denna kan bland man annat läsa om JAS39 Gripen, och de motgångar projektet mött.

Det hade kanske varit bättre att köpa ett gäng MiG-29:or.

AMIGA/ST/PC
PRIS: 429 kr
TILLVERKARE: Domark

GRAFIK:	75%
LJUD:	86%
VARAKTIGHET:	90%

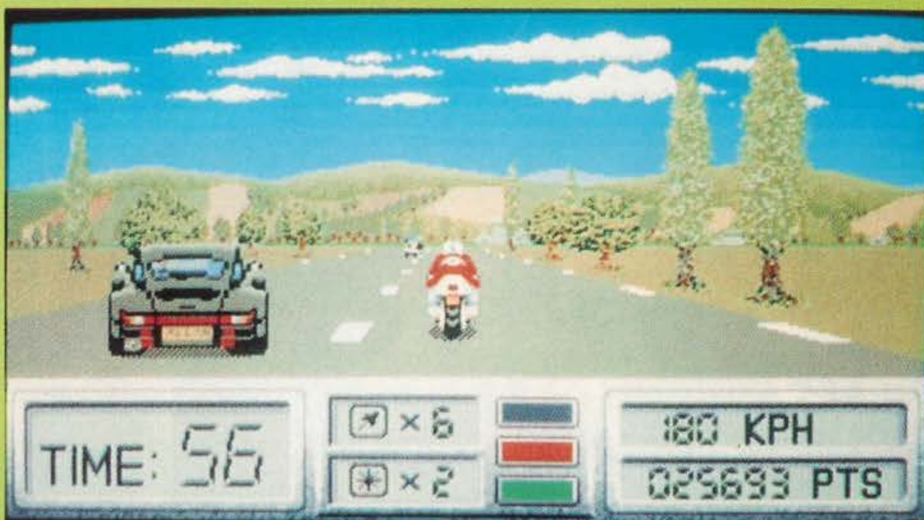
Bra manual, går att ställa in olika grafikupplösningar=snabbhet

—

Kopieringsskyddad. Kan köras från HD med disketten som" nyckel".

TOTAL 85%

Lars Jansson minns sin ljuva ungdom och kör som en besatt genom Europa.

Efter ett brutalt uppvaknande i en smutsig källare i London och ett avbrutet telefonsamtal, inser du att du är ensam utan hjälp att vänta från ditt högkvarter. Men uppdraget måste slutföras. Du lyckas få tag på en olåst motorcykel, du är på väg igen, mot Berlin...

OUTRUN EUROPA

Mina första alldeles egna steg på arkadspelens rosenkantade stig gjorde jag tillsammans med ett otroligt bra bilspel kallat Outrun. Alltför många läxläsningstimmar tillbringades vid spelet och mången veckopeng och studiebidragskrona hamnade i maskinens kassalåda i stället för hos långkalsongfabrikanterna, till min mammas stora förtret.

Nåväl, Outrun kom i hemdatorversioner också, Outrun och Turbo Outrun, med stigande kvalitet i nämnd ordning, och nu hänger U.S. Gold på hela EG- och Europatrenden och släpper Outrun Europa, vilket måste kallas det bästa av spelen i Outrun-serien.

Storyn bakom spelet lär väl inte tilldelas några litteraturpris, men lyder i stora drag som följer: Du, den erfarne Unit 6-agenten Simeon Kurtz, har tilldelats ett uppdrag som egentligen skulle passa en prao-elev bättre: ett enkelt överlämnande av hemliga dokument i Berlin. Någonting går emellertid snett, och du vaknar utan portfölj med bultande huvud i en smutsig källare i utkanten av London. Du kravlar dig ut och finner att skurkarna inte bara snuvat dig på dokumenten — även din fina Ferarri F40 är borta.

Du ringer högkvarteret för att fråga om råd, men de lägger bara på luren. Det är då du inser att du inte kan räkna med något stöd från dina egna. Lyckligtvis finns en spårsändare kvar i portföljen, men signalen blir allt svagare. Utanför ett café ser du din chans i en olåst motorcykel. Jakten har börjat...

Outrun Europa är liksom sina föregångare ett renodlat racerspel, dock med undantaget att man här kör bil, båt och motorcykel om vartannat.

Spelet börjar som sagt i England och går sedan över andra europeiska länder, som t.ex Frankrike, Spanien och Tyskland, med bakgrunder typiska för respektive land. I London får man t.ex trängas med de typiska svarta taxibilarna.

Outrun Europa skiljer sig också från de övriga Outrun-spelen genom att man har viss tillgång till vapen, i form av raketer som kan avfyras från båt eller Jetski mot de lömska poliserna.

Grafiken är klart förbättrad jämfört med tidigare och scrollar snabbt och snyggt. Det första Outrun-spelet framkallade en outhärdlig trötthet i ögonen och man kunde knappt följa vad som hände på skärmen. Så icke här.

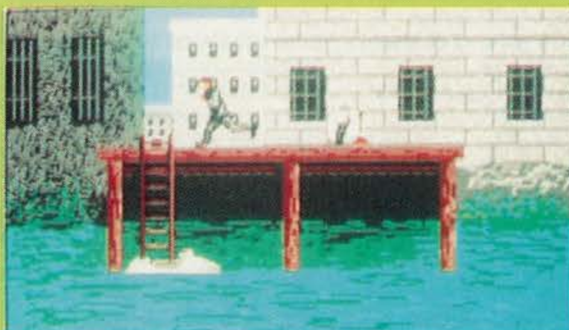
Styrningen är väldigt känslig och kan vara svår att komma överens med till en början. Jag föredrar att använda mus i racerspel, och efter lite träning behärskade jag motorcykeln nästan till fullo.

Ljudet fyller sin funktion utan att vara häpnadsväckande, och består naturligtvis mest av motorljud.

Det finns många spel i samma stil som Outrun Europa, men jag tycker att detta spel är ett av de bättre och vill gärna rekommendera det.

Efter flera timmars tuff körning når du äntligen Engelska kanalen...

...Det är ingen tid att förlora . Du kastar dig av hojjen och rusar ut på en gammal skrangglig brygga, där en jetski ska ligga nedanför och vänta på att ta dig vidare mot franska kusten.

AMIGA/ST/C64
PRIS: 329 kr
TILLVERKARE: US Gold

GRAFIK:	82%
LJUD:	75%
VARAKTIGHET:	86%

+
Laddar snabbt.

–
Lite för känslig styrning.

TOTAL
81%

Supra

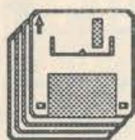
ÅTER I LAGER!!!

Hårddiskar:

20Mb, 512k - 2Mb RAM
52Mb, 512k - 2Mb RAM
105Mb, 512k - 2Mb RAM

Modem:

2400 Standard externt
2400 zi internt Amiga
2400 i internt PC
2400 Plus externt
2400 Plus zi
2400 Plus i
9600 Plus externt

TILLBEHÖR AMIGA

A590 20 MB hårddisk	4.495:-
Extraminne A500 512 kb	495:-
Extra drive A500	695:-
Handscanner	3.295:-
Sampler Sound Express	595:-
Midi Interface	495:-

maxell.
20 MB BOX
20 MF2-DD I PRAKTISK FÖRVARINGSBOX
179:-

NEC P20

NYHET!!! *överlägsen 24-nålars proffs-printer. 216 tkn/sek.*

3.495:-

ÖPPET
Vardagar 10-18
Lördagar 10-15

DATA KOMPANIET

DATAKOMPANIET BEGRU AB
Sveavägen 47
Box 45085 104 30 STOCKHOLM
Tel: 08-304640 Fax: 08-304693

SPEL-EXPRESSEN

AMIGA

1. Shadow Sorcerer (SSI)	329:-
2. Secrets of the SilverBlades(SSI)	359:-
3. Eye of the Beholder (SSI)	359:-
4. The Simpsons*	289:-
5. Flight of the Intruder*	409:-
6. Cruise for a Corpse*	329:-
7. Double Double Bill 4st spel	419:-
8. Falcon Classic Collection*	419:-
9. Thunderhawks*	359:-
10. Last Ninja 3	299:-
11. MIG 29M Super Fulcrum*	459:-
12. Sim City/Populos*	289:-
13. Outrun Europa*	299:-
14. Whirlwind Snooker*	349:-
15. Terminator 2*	289:-
16. Mega-Lo-Mania*	359:-
17. Utopia*	349:-
18. Gauntlet 3*	299:-
19. Robin Hood*	299:-
20. Spirit of Excalibur*	349:-
21. Wild Wheels*	289:-
22. Rolling Ronnie*	289:-
23. Lotus Turbo Chall. 2*	299:-
24. Kings Bounty	359:-
25. Pegasus*	299:-
26. Capcom Collection 8 st spel*	349:-
27. Alien Storm*	299:-
28. Amnios	299:-
29. Thunder Jaws*	289:-
30. MegaTraveller I	349:-

*) även Atari ST

Alltid det senaste!!!

Leverans inom en vecka!!!

C-64
(priserna avser kassett)

1. Turbo Charge*	149:-
2. Terminator 2*	139:-
3. Grandstand 4 spel*	179:-
4. Speedball 2*	139:-
5. Final Fight*	139:-
6. Supremacy*	179:-
7. RBI II*	139:-
8. Navy Seals (Cartridge)	269:-
9. Robocop 2 (Cartridge)	269:-

*) finns även till disk

Vi pressar priserna - för Din skull!

De hetaste spelen från Londonmässan!

PC*

1. Pools of Darkness	359:-
2. AD&D Collectors Edition	409:-
3. Martian Memorandum	469:-
4. Secret Weapons Luftwaffe	449:-
5. Might & Magic 3	469:-

*) 3,5" i lager

PREMIÄRERBJUDANDE!!!

VID KÖP AV NÅGOT AV OVANSTÅENDE AMIGA / ATARI-SPEL FÅR NI KÖPA SAMLINGARNA:

- **VIRTUAL REALITY VOL. 1** (Starglider 2, Carrier Command, Int Soccer Challenge, Stunt Car Racer och Midwinter)

och/eller

- **VIRTUAL REALITY VOL. 2** (Resolution 101, Virus, Weird Dreams, Thunderstrike och Sentinel)

FÖR ENDAST 199 KR/ST
(ORDINARIE PRIS 389 KR)

Erbjudandet gäller till den 21 november, finns till Amiga och Atari ST

MÅNADENS FYND

Amiga

1. Bandit Kings of Ancient China	215:-
2. Wonderland	209:-
3. Tournament Golf	169:-

C-64 kassett

4. Gremlins 2	75:-
5. Nord & Syd	99:-

Ordertelefon dygnet runt: 031 - 11 16 28

eller skicka din beställning till

Laxälven AB, Box 7221, 402 34 Göteborg

(Minsta beställning 200:-)

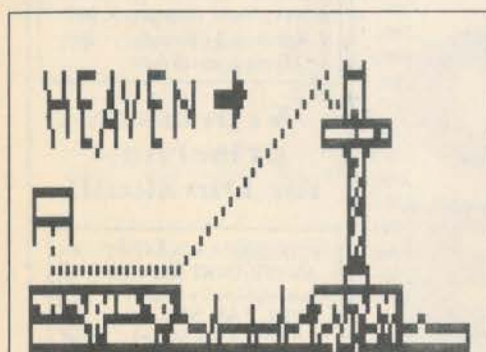
Bifoga 5 kronor i frimärken så skickar vi dig vår katalog fullmatad av prisvärda spel från de största tillverkarna.

Alla priser inklusive moms. Postens avgifter tillkommer. Vi reserverar oss för slutförsäljning eller annat som ligger utanför vår kontroll. I annonsen angivna priser gäller till nästa annonsinförande.

STOR LEMMINGSGUIDE

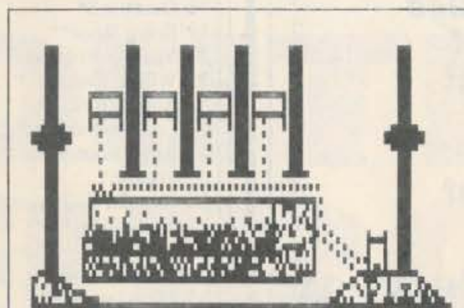
Hallå hallå alla Lemmingsdiggare! Här kommer "Biten-Bytes" med de 15 sista lösningarna på fun-nivå till årets höjdarspel. Ha det så kul!

BANA 16

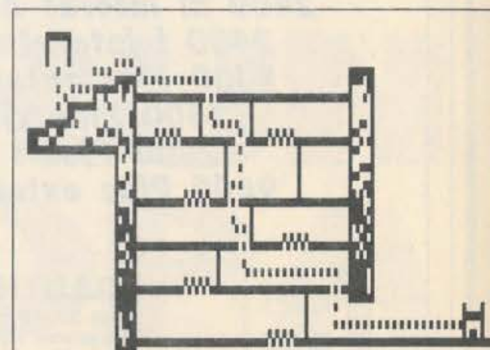
Namn: Don't do anything to hasty
Antal Lemmings: 80
62 % som ska klara sig
Tid: 8 min
Lösning: Gör den första lemmingen till en byggare och den andra till en stoppare. Gör en till stoppare för dom lemmingar som vänder och när första lemmingen har byggt klart, spräng blockern
Kod till banan: CMOLMDLACV

BANA 17

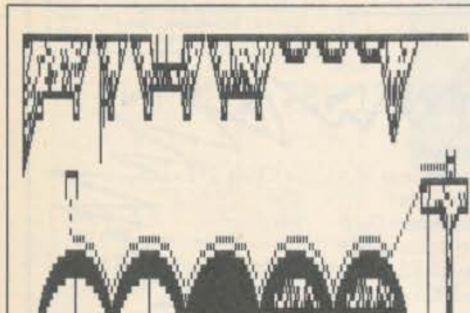
Namn: Easy when you know how
Antal Lemmings: 50
40 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Ge paraplyn till alla lemmings som fallar ner från boet längst till höger och gör en slagare, så dom kommer ut till höger och går mot målet. Gör den näst sista lemmingen till en blocker vid målet och när den sista lemmingen har vänt vid blockern, gör honom till en byggare, sedan är det bara att låta resten av lemmingarna slå sig ut åt höger
Kod till banan: CEKHNNHBDO

BANA 18

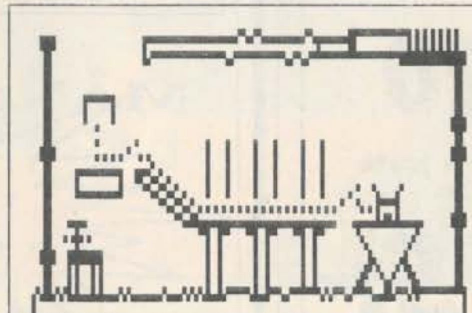
Namn: Let's block and blow
Antal Lemmings: 70
71 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Använd stoppare och spräng dem så att lemmingarna kan komma ner, utan att kliva i eldarna eller att dom faller för långt
Kod till banan: IJHLFHCCDY

BANA 19

Namn: Take good care of my lemmings
Antal Lemmings: 100
70 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Gör den andra lemmingen till en stopper och den första till en byggare vid högerkantens topp. Dom lemmingar som vänder med en stoppare låt byggaren bygga upp till boet och spräng den högra blockern
Kod till banan: NHNNHCADDP

BANA 20

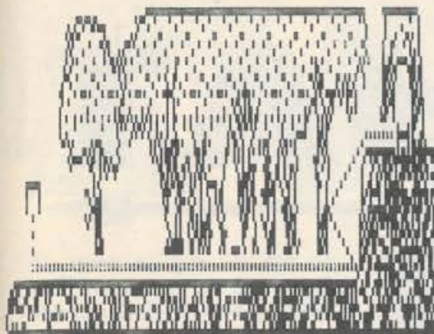
Namn: We are now at LEMCON ONE
Antal Lemmings: 50
60 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Använd byggare vid hålen och slagare vid stolparna
Kod till banan: HNNHCIOEDJ

BANA 21

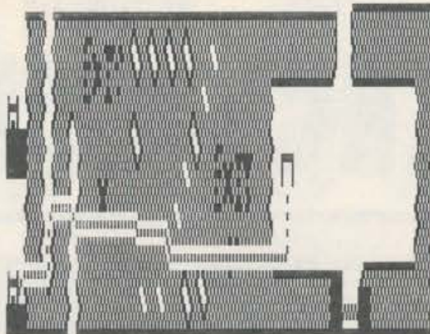
Namn: You live and lem
Antal Lemmings: 100
60 % som ska klara sig
Tid: 8 min
Lösning: Använd slagare vid varje stopp och bygg över lemmingsfällan
Kod till banan: NNHCAJLFDR

BANA 22

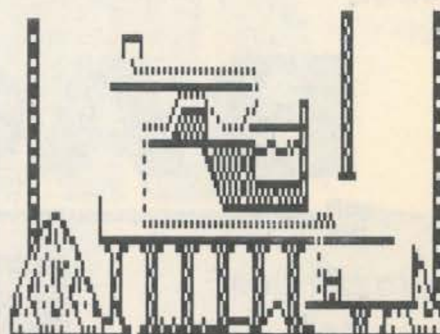
Namn: A BEAST of a Bana
Antal Lemmings: 100
80 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Använd slagare vid träd och bygg en stege som det är på kartan
Kod till banan: FLCMJLLGDY

BANA 23

Namn: I've lost that lemming feeling
Antal Lemmings: 80
25 % som ska klara sig
Tid: 8 min
Lösning: Använd slagare fär att ta dig igenom, akta för eldar och för det det djupa hålet en byggare (låt dig inte luras av EXIT skyltarna)
Kod till banan: LCANLLFHDR

BANA 24

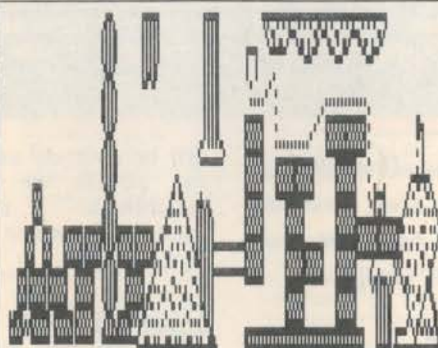
Namn: Kanbanwa Lemming san
Antal Lemmings: 30
66 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Gräv dig ner som kartan beskriver, bygg så att lemmingarna kommer över stoppet och en stoppare så att dom som vänder, inte ramlar ner i syrabadet
Kod till banan: CONNNNHIDY

BANA 25

LEVEL 25
NO PICTURE
(B.B)

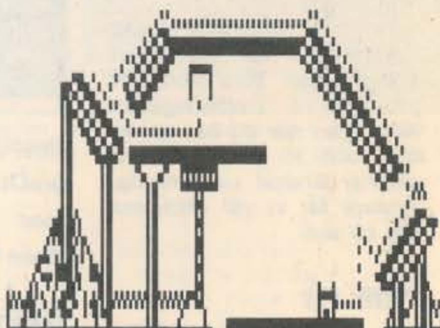
Namn: Lemmings lemmings everywhere
Antal Lemmings: 100
50 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Använd huggare för att slå dig igenom nätet, ta en stopper för dom som vänder
Kod till banan: CGKHMNHJDX

BANA 26

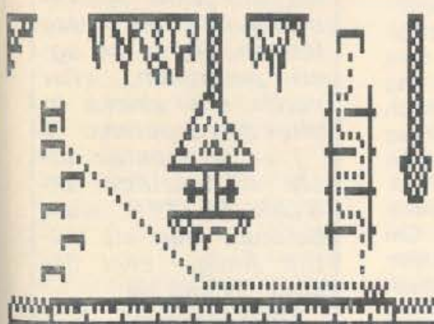
Namn: Nightmare on Lem street
Antal Lemmings: 2
100 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Bygg med båda lemmingarna vid varje hål
Kod till banan: KJKMFHCKDW

BANA 27

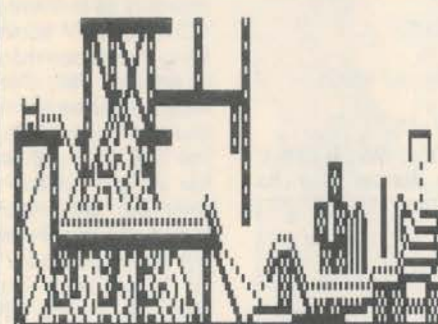
Namn: Let's be careful out there
Antal Lemmings: 50
50 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Bygg över hålet. Gör en stoppare, bygg upp dem på taket och på andra sidan taket, sätt en stoppare, sedan en byggare
Kod till banan: NJMFLCCLDW

BANA 28

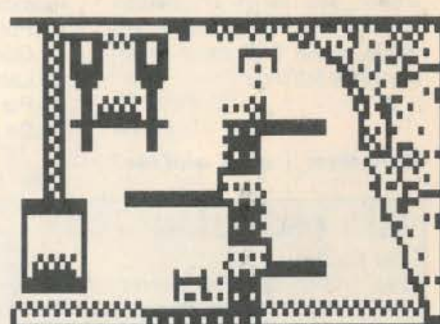
Namn: If only they could fly
Antal Lemmings: 100
60 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Gräv ut alla från trappan. Sedan gör du en stoppare av andra lemmingen och en stopper på andra sidan. Bygg en stege som kartan visar
Kod till banan: HONLBINMDU

BANA 29

Namn: Worra lorra lemmings
Antal Lemmings: 100
60 % som ska klara sig
Tid: 8 min
Lösning: Gå som kartan visar så fixar det sig
Kod till banan: ONHCCKNNOP

BANA 30

Namn: Lock up your lemmings
Antal Lemmings: 60
66 % som ska klara sig
Tid: 5 min
Lösning: Använd slagare fär att komma ut ur facken. Var beredd med Blockers om slagaren slår ut åt fel håll.
Kod till banan: NHCIKOOODX

BACK-CHAT

Boxningen är helkass

Hejsan DMZ
Nu ska jag kritisera (tyvärr) Lars Jansson för hans recension av 4D Sport Boxing! Det spelet togs upp i Tjuvtitten DMZ nr.10-91, Lars gav det fyra stjärnor vilket är lika med "Mycket bra, beställ redan nu" Spelets grafik är ju hemsk! Sämre än VIC 20. Om jag skulle recensera spelet skulle det få två stjärnor. Men nu till rosen: tack för en superb tidning, men mer sidor till nöjesnytt!

Axel i Lund

Erkänn! Du har inte spelat spelet, utan bara sett det på bild i Datormagazin. Kom igen när du har spelat det, och vi garanterar att du har ändrat uppfattning. Annars får vi väl skrämma dig till det.

Har ni ingen känsla?

Detta med layouten!
Har ni inte alls någon känsla för hur en tidning ska se ut? Titta bara på sidan 70 i nr. 17.
Fullkomligt vidrigt fult. Titeln "EXECUTIONER", bokstäver i olka storlek, inte ens rakt under varann. Och varför blanda in färger i texterna? Svart text på grön botten, svart text på blå botten, nästan oläsbart. Höj priset till 25 kronor och ta in en person som kan detta med layout, jag skulle betala 6.10 extra för en snyggare tidning.

Peter H, Gävle

BoKstäver i olika storlek?

Lär er mer om spelen!

Tja DMZ!
Jag har läst er blaska så länge jag kan minnas och tycker att den är bra. Men vissa spelrecensioner är lika intressanta som sjövädersrapporten i P1. T.ex Monkey Island fick bara 79%, det bevisar att Andreas Reutersward är dum i huvudet. Samma med Duck tales. Lennart saknar Kalle Anka!? Vem har sett Kalle i Duck talesgänget? Och till slut Gazza II. Pia undrade vem Gazza är, nämligen Paul Gascoingne, en av världens bästa fotbollsspelare. Jag tycker att man bör veta mer om spelen innan man börjar skriva. Förresten tycker jag att Hunter är värdelöst, men det är ju en smaksak.

King of Computer Sweden

PS Låt Göran Fröjdh recensera fler spel. DS

Varför gnäller du på oss för att vi har en annan uppfattning än du, när du själv konstaterar att "det är en smaksak" i slutet ditt brev? Personlighetsklyvning, ambivalens eller det kanske är du som är dum i huvudet?

Beställ synundersökning, grabben, eller blunda med ena ögat när du läser. Vi gör aldrig fel!

DMz är bäst i världen!

Tjaba, Back Chat!
Alla ni som klagar på DMZ och redaktionen behöver ju inte köpa tidningen längre. Jag tycker tidningen är den bästa i världen. Om ni har ett eller annat tryckfel, skiter jag i. Man har väl inte så lågt IQ att man inte kan förstå vad ni menar ändå. Sedan vill jag bara ge er en lista på vem som är bäst på redaktionen;

1.Pontus 100%
2.Göran 99%
3.Lars & Christer 98%
4.Pia 96%
5.De övriga 95%

Dmz-fanset Erik L

Den listan skulle nog ha sett annorlunda ut om den var skriven av en tjej. Favoriterna i det fallet delar tredjeplatsen på Eriks lista.

Min recension

Hej DMZ!
Jag tycker att "The Secret of Monkey Island" fick för lågt betyg. Spelet innehåller mycket humor och fin grafik. Man äre en kille som vill bli sjörövare. För att bli sjörövare måste man klara tre prov. Sedan ska man besegra spökpiraten LeChuck som härjar i haven. Min recension;

Grafik: 96%
Ljud: 90%
Varaktighet: 100%
Skitbra tidning, håll stilen.

Monkey Island for ever

Spelen blir bara sämre

Nu blir jag förbannad.(Ja ni läste rätt; FÖRBANNAD) Spelen som ni recenserar blir bara sämre och sämre. Se bara i nr.16-91. Hur kan ni med att recensera sådana spel? De är ju inte ens värda någon recension. Se bara på spelet Black Warrior som fick 84% sammanlagt. Det är ju skamligt. Black Warrior är ju värt högst 60%, och varför recenserar ni så få äventyrsspel?
Om Larry IV kommer utnån gång i framtiden måste ni bara recensera det. För ett tag sedan recenserade ni Toki och gav det endast 70%. När jag var hos min kusin som också har Amiga spelade jag Toki. Det var det absolut bästa spelet jag nånsin spelat. Om jag skulle recensera det skulle jag ge det 96%. Trots missen med Toki är Pia Wester den bästa recensenten.Göran Fröjdh är också bra (bortsett från recensionen av Blade Warrior)

Peter Smith Kungsbacka

Datormagazin kan väl knappas lastas för att speltillverkarna släpper dåliga spel, slapphuvud! Det är väl inte ditt fel om en film på bio du ser är dålig. Vi satsar på att recensera alla spel som kommer ut, bra som dåliga. Allt för konsumenternas skull.
Angående Larry IV — kolla in nästa nummer av Datormagazin

Amiga bästa nöjesmaskinen

Vi är två killar på femton år. Vi har varit ute på stan och frågat 150 personer om vilka nöjesmaskiner dom gillar bäst. Här är listan:

1. AMIGA 60%
2. C64 7%
3. NINTENDO 18%
4. SEGA 10%
5. GAME BOY 1%
6. ÖVRIGA 4%

Purran & Nicko

Kommentar egentligen överflödig, men vi undrar om det är Atari som räknas som "övriga".

SÄG EMOT

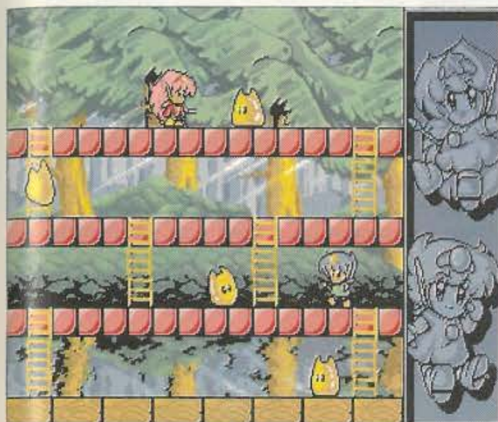
BACK-CHAT är namnet på din sida. Här kan du tycka riktigt illa om våra spelrecensioner, om våra testare, skriva en egen recension, eller varför inte skicka in din egen topplista.
I varje nummer utser vi dessutom ett STAR LETTER, som belönas med ett valfritt Amiga- eller 64-spel. Skicka till:
Datormagazin, Box 6688, 113 84 STOCKHOLM
Märk kuvertet med "BACK-CHAT". Och glöm för helsike att berätta vilket spel du vill ha! Så slipper vi skicka något.

RODLAND

Lille Tim...

Lars Jansson blev helt förtrollad av det här sockersöta arkadspelet.

Nu gäller det att rädda morsan. Du tar dig mellan de olika nivåerna genom att bygga stegar med hjälp av regnbågsskorna du fått av byns äldste, samt ett trollspö du kan svinga för att förlama slemmisarna med.

Tam och Rit heter två sockersöta figurer som bor i en liten fridfull by. De lever ett bekymmerslöst liv kantat av sliskiga kakor och hämningslösa fester. En natt händer det något mycket konstigt — Tam och Rits alla vänner förvandlas plötsligt från de vänligaste varelser till riktiga otäckingar och låser in deras mamma högst upp i Moboots-tornet.

Tam och Rit drar på sig Regnbågsskorna de fått av byns äldste samt beväpnar sig med trollspön de en gång i tiden fått av sin pappa. Nu gäller det att befria morsan...

Se där, bakgrunden till det spel som marknadsförts närmast som kräkmedel — "så sött att det får dig att spy".

Spelet i sig är ett renodlat plattformsspel i stil med New Zealand Story och Rainbow Island, och går ut på att man ska plocka blommor och samtidigt undvika slemmisarna, som i det här fallet är riktigt gulliga. Till sin hjälp har man som sagt Regnbågsskorna och trollspöet. Med skorna kan man bygga stegar för att komma snabbare mellan avsatserna. Man förfogar endast över en stege, så när man bygger en ny, så försvinner den gamla. Fungerar bra att lura fiender med. Med trollpöet kan man göra en del roliga trick, t.ex kan man förlama en slemmis en kort stund för att smita förbi. Man kan också fånga en slemmis i strålen från spöet och dänga den över huvudet tills den förvandlas till en bomb eller något annat vapen. Om man plockar alla blommor förvandlas fienderna till något som liknar rädisor. Om man dänger en en sådan rädisa över huvudet förvandlas den till en bokstav. Lyckas man samla ihop bokstäver som bildar ordet "extra", får man ett extraliv. Om man gör slut på alla fiender på en nivå utan att ha plockat alla blommor förs man automatiskt vidare till nästa nivå.

Då och så dyker det upp en speciell bana, där det kan handla om att akta sig för krokodilungar eller elefantbebisar. Dessa nivåer ger 10.000 extra poäng om man klarar dem.

Rodland är sött, inget snack om den saken, men det är definitvt inte så sött att det får mig att spy. Tvärtom är det så sött att jag vill spela det om och om igen. Spelet ger den där typiska "bara en bana till"-känslan som kan få en att sitta uppe nätterna igenom. Det enda jobbiga med spelet är att man måste börja från början igen om man förlorar det sista av sina liv på t.ex bana tio. Ett "password"-system hade varit på sin plats.

Det är också väldigt kul att två spelare kan spela samtidigt.

Grafiken är väldigt färggrann och fylld av lustiga detaljer. Roligast är hajarnas glädjeskutt när de lyckas få in en träff med sina tårar.

Ljudet är inte heller revolutionernde, men musiken är riktigt gullig om än lite tjatig och går att stänga av.

Med Datormagazin nummer 17/91 följde det en kupong som kunde ge en demoversion av Rodland. Skicka inte in den. Köp det färdiga spelet istället!

Din räddande älva, som ger dig nytt liv...

AMIGA/ST/C64
PRIS: 329 kr
TILLVERKARE: Storm

GRAFIK:	85%
LJUD:	83%
VARAKTIGHET:	88%

+
Lätt att komma igång. Inget tjafs.

–
Lite tjatig musik.

TOTAL
86%

Fredrik och Joachim

Grabbarna som lyckades

LUND (Datormagazin) ***Vägen till toppen kan vara lång och mödosam.***

Den erfarenheten har Twisted Minds, Sveriges hittills framgångsrikaste programmeringsteam, gjort!

Läs om duon som fick 88 procent som totalbetyg för sitt spel RUBICON, i engelska Zzap64!

Joachim Ljunggren (21) och Fredrik Kahl (19) har varit hackers sedan barnsben och kom tidigt med i "hackersvängen". Båda var mycket framgångsrika på det de gjorde, och snart kom suget efter något mer. Därför bildade de "Twisted Minds" för att ha ett namn att arbeta under då de skapade spel. Så här långt har väl ganska många nått i sina strävanden efter att erövra mjukvaruvärlden. Men duon lyckades verkligen göra ett riktigt spel; "No Mercy" som närmast kan liknas vid "Operation Wolf", fast det är klart bättre både garafiskt och actionmässigt.

—Jag tycker att No Mercy är helt värdelöst då jag tittar på det idag, men jag var ganska nöjd då vi precis gjort det färdigt, erkänner Joachim självkritiskt.

Tyska budgetföretag

Nu börjar de första hindren dyka upp. Att göra ett spel är svårt nog för de flesta, men att sedan sälja produkten till ett programvaruhus kräver helt andra talanger. Lyckligtvis var paret tillräckligt duktiga affärsmän för att få No Mercy släppt via "Double Density" i Tyskland. Att få kontakt med företag i England är inte lätt. Idag är det i stort sett omöjligt om man inte är beredd att göra versioner på både Amiga, ST och C64. Detta begränsar ju nya gruppers möjligheter att etablera sig till ett minimum. Man är dessutom mycket skeptisk mot nytt folk, om man inte redan från början är säker på att de kommer att fullfölja sitt jobb. Då går det lättare att få in en fot i Tyskland där det finns bättre budgetföretag, även ompsridningen utanför Tyskland är minimal och man får väsentligt sämre betalt.

—Det är vanligt att folk skickar in halvfärdiga koncept som aldrig kommer längre, så det är inte konstigt att mjukvaruföretagen i allt större utsträckning vänder sig till etablerade grupper, säger Fredrik.

Sedan man börjat få upp farten ville man se hur långt det kunde bära om man satsade fullt, eller så fullt man nu kan utan att behöva sluta gymnasiet. Projektet döptes tidigt till "RUBICON". Grunden spånade de ihop tillsammans och sedan har projektet växt kontinuerligt. Det är Joachim som fantiserat ihop alla monster som Fredrik sedan fått i uppgift att förverkliga.

—Jag har fått bromsa de galnaste idéerna som inte gick att realisera, säger Fredrik om denna utveckling. De flesta har vi dock lyckats få med i den slutliga versionen.

—Utom det huvudkastande monstret till exempel, som vi inte fick ha med för Hewson, inflikar Joachim.

Namn: Fredrik Kahl
Ålder: 19
Uppgift i TM: Programmerare
Arbete: Läser första terminen på Data- linjen i Lund.
Sidoarbete: Skriver ett pilotprogram på frilansbasis till flygvapnet.

Namn: Joachim Ljunggren
Ålder: 21
Uppgift i TM: Grafiker
Arbete: Lagerarbetare på Reklam & Dekor.
Sidoarbete: Gör grafiken till Fredriks program.

Ett år senare

Länge väntade man bara på att versioner till Amiga och ST skulle kunna släppas. Dessa dröjde, liksom det färdiga ljudet från Maniacs of Noice. Spelet har varit färdigt i gott och väl ett år innan det nu äntligen släpps. Detta ska jämföras med att det tog ett år att producera spelet, inklusive alla förändiringar som Hewson krävde.

— Ett tips: Gör aldrig inladdningsbilden förrän allt annat är färdigt. Jag ritade minst fem sådana bilder som jag är mycket nöjd med och så slutade det med att jag fick rita av annonsbilden som jag inte alls gillade, grämer sig Joachim.

Succe'

Efter ett minst sagt succéartat mottagande i engelsk press, (88% i Zzap!64) har Fredrik och Joachim fått blodad tand. Det blir troligen en Rubicon II framöver, om man lyckas sälja konceptet. 21st Century är förstås intresserade. Vad man lärt sig är att fixa versioner till alla tre formaten själva, eller via kontakter.

— På en allt kärvare marknad är detta nödvändigt, hävdar Fredrik bestämt. Vi vill inte vänta så länge en gång till.

Vi önskar våra nya hjältar välkomna ut i rampljuset och hoppas få se många högklassiga produktioner i framtiden!

Pontus Berg

FOTNOT: ***På sid 73 har vi en spelrecension av Rubicon.***

Följande vertyg användes för att framställa Rubicon:
Fredrik: Turbo Assembler
Joachim: Koala Painter, Anirog's SpriteMachine, Graphic Editor och en namnlös "Pic to Char converter".

TIPSRUTA:

- Skicka aldrig ett färdigt spel någonstans — spela in det på video och skicka det till ett antal företag för att skapa kontakt.
- Ta kompisar till hjälp för att göra fler versioner på mer än ett format, då ökar era chanser ute på marknaden.
- Det första spelet blir inte det bästa. Acceptera att det säljs som budget i Tyskland, det blir er referns när ni sedan gör nästa spel.
- Lita inte på att bolagen betalar er, om inget händer, var på dem som iglar.

Grafiken är särdeles välgjord i detta svenskproducerade spel. Svårighetsgraden ju högre upp du kommer i nivåerna blir nästan övermäktig även för den vane. Pontus hade ialla fall väldigt svårt.

RUBICON

Pontus Berg blev mer och mer spelsugen ju större och underligare megamonster han mötte.

Sverige må vara framgångsrikt på många områden, men spelprogrammeringen är definitivt inte ett av dessa. En ny duo har gjort en inbrytning och lyckats få ett spel sålt via 21st Century (f.d. Hweson). Spelet heter Rubicon! I introt av spelet visar de till och med upp sig själva på bild.

Bakgrundshistorien är en helt vanlig banal historia om livet efter kärnvapenexplosionen. Platsen är kolahalvön i Sovjetunionen och du ska rensa stället från mutanter som uppstått till följd av strålningen. Utrustad med en ansenlig vapenarsenal tar man sig an monster som jag inte trott var möjliga att framställa på 64:an. Bortsett från lite smått krafs som flyger runt en på i stort sett alla levlar så är alla monster i kolossalformat och alla är utsökt designade. Man går lös på drakar, jättar, sjöhästar, maneter och mängder av andra organismer som jag inte ens skulle våga försöka mig på beskriva. Mer grafik och animationer kan jag inte påminna mig att någon lyckats få in i ett enda spel.

Ljudet är sedvanligt högklassiga Maniacs of Noise låtar (olika på varje level). Så vitt jag vet är det Mr M.O.N. himself, Charles Deneen, själv som står för denna del av produkten.

Du träffar på en massa hiskeliga varelser som försöker göra allt för att stoppa dig. Men du har en försvarlig vapen arsenal till ditt förfogande, peppra på....

Att springa från vänster till höger och skjuta ner monster har man sett 1000 gånger tidigare utan att ordet originalitet kommit på tal, men i Rubicon finns så mycket grafik och sådana effekter att man helt enkelt MÅSTE se hur det ser ut längre fram. I många sämre spel fyrar programmerarna av allt man har genom att visa alla effekter redan på första nivån och därigenom dödar de automatiskt all önska att komma vidare. Rubicon är exempel på raka motsatsen; sista nivån, den femte, är den klart häftigaste och det är värt alla blåsor man kan tänka sig för att komma dit. På vägen kan man t.ex. få en "jetpack" så att man får spela á la Dropzone en stund, men det bara om man klarar alla maneter. I vilket annat spel slösas det med specialeffekter på det viset att man till och med missar många av dem?

Jag skall tillägga att det är nästan sjukligt svårt att klara hela spelet. Till tredje går bra, men längre kommer bara experterna. Vissa hinder var i svåraste laget till och med med evigt-liv-fusk som fanns i recensionexemplaret.

Originlaiteten är Rubicons i särklass största brist, även om spelet i övrigt mer än väl väger upp detta. Tekniskt och grafiskt är det fullt i klass med de riktiga höjdarna som Last Ninja II & III, Turrican I & II, Hawkeye och Flimbo's Quest. Äntligen ett konkurrenskraftigt svenskt spel!

AMIGA/C64
PRIS: 229 kr
TILLVERKARE: 21st Century

GRAFIK:	98%
LJUD:	90%
VARAKTIGHET:	98%

+
Allting är in i minsta detalj välgjort.

–
Spelide'n är inte direkt originell.

TOTAL 96%

MIGHT AND MAGIC III

Till och med växtriket hatar dig. Här har en kraftigt muterad Karl Johan-svamp bestämt sig för att ditt partaj borde inta horisontalläge.

Eye of the Beholder och Dungeon Master är kanske det bästa som gjorts i rollspelsväg. De har dessutom fört med sig en efterlängtad förnyelse av rollspelsgenren, med 3D-grafik, strider i realtid och högar med färgglada monster.

Det enda som känts lite trist i dessa spel har väl varit avsaknaden av olika miljöer - att traska runt på 12 eller 14 närmast identiska grottnivåer blir lätt lite enformigt. Så hur skulle det då se ut om man lyfte perspektivet ovan jord - och lät spelaren traska runt i städer och skogar, likaväl som i katakomber och kloaker?

Svaret på frågan heter Might and Magic III — ett rollspel som egentligen bara har namnet gemensamt med tidigare delar i serien. Grafik och användargränssnitt är totalt omarbetade — dock finns den utmärkta finessen med automatiskt kartritning kvar sen förr. Dessutom är både ljud och musik fantastiskt välgjort, med mängder av samplat tal och effekter.

Storyn är dock klassiskt gammal rollspelsdravel. Jag har lite svårt att förstå varför varenda programmerare måste tänka ut nya evolutionsteorier för varenda nytt spel — rollspelsgenren är särskilt hårt drabbad - men det ska väl ge ett slags alibi till varför måste hacka högar av folk i bitar för att världen ska bli bättre.

Nåväl, jag ska bespara er bakgrunden, och helt kort konstatera att ens äventyrarband kommit över den gamle trollkarlen Coraks dagbok. I denna berättas om alla skatter och mysterier som döljs på de olika öarna i världen — Isles of Terra. Partajet beslutar sig snabbt att göra en resa Terra runt (världen heter så) — och följa Coraks spår, i hopp om att kanske träffa karln själv så småningom.

På vägen hjälper man folk i knipa, piskar upp taskiga orcer, letar guld, träffar zombier, bränner röda stugor och slår små barn (och allt annat som man lärde sig på den där Hermods-kursen).

Striderna utspelas i realtid. Detta innebär t ex att monstret man slåss mot glatt fortsätter att äta på ens fot medan man funderar på vilken klubba som är bäst att slå tillbaka med.

En mycket rolig detalj är att ens äventyrare ändrar ansiktsuttryck efter hur de mår. Om de får mycket spö, ser de följaktligen mindre glada ut. Om de får en förbannelse kastad över sig, ser de helgalna ut (vilket de också är).

Det enda jag egentligen saknar är möjligheten att slåss som en fegis - t ex att hoppa fram och kasta iväg ett gäng eldklot på motståndarna för att sedan snabbt fly. Detta var ett av de bästa sätten att klara skinnet i Dungeon Master och Eye of the Beholder - men i Might and Magic III funkar det inte. Här "fastnar" man med sina mostståndare, och får slåss till sista blodsdroppen (om man inte väljer att fly, vill säga).

Dessutom gör all grafik att spelet känns lite segt, till och med på en 386:a.

Men det är bara detaljer - spelet är mycket fängslande, med en hisnande stor värld att utforska. För den som vill ha något att göra ett tag framöver — det här är spelet för er.

Göran Fröjdh

En automatsk kartritningsfunktion gör att du hela tiden ser var du har varit och hur du ska ta dig tillbaka —bra om man virrar till det.

Might and Magic III — Isles of Terra/New World Computing
Format: IBM (VGA/MCGA, EGA och Tandygrafik).
Ljud: Stöder Roland, Adlib, Soundblaster och Tandy 3-Voice/DAC-sound.
Betyg: ★ ★ ★ ★

VAD ÄR "TJUVTITTEN"? *På den här sidan tittar vi närmare på spel som kommer till Amigan inom en snar framtid och som redan har släppts till andra format Betygsskalan är här lite annorlunda. ☆ = Säkert helkasst på alla format, ☆☆ = Programmerarna kanske skärper sig till Amigaversionen, ☆☆☆= Bra, värt att kika närmare på, ☆☆☆☆ = Mycket bra, beställ redan nu!, ☆☆☆☆☆ = Världsklass, köp en ny dator istället för att vänta!*

Bloom County
av Berke Breathead

©Europa-Press

Fox Trot
av Bill Ahmed

©Europa-Press

Ytterfilen
av Bill Holbrook

©KFS/Distr. BULLS

Krax
av Jeff MacNelly

©Europa-Press

Grattis, ni vann!

■ Fem vinnare har vi dragit bland våra nya prenumeranter och de som förnyat sin prenumeration. De fina tröjor som vi delar ut kommer per post så fort som möjligt!

Vinnarna är: **Henrik Berggren**, Älvsbyn, **Matz Hägg**, Kattarp, **Lars Karlsson**, Sundsvall, **Erik Englund**, Sidensjö och **Anders Sundell** i Borlänge.

KÖPES

Modem 2400 baud köpes. Ring mån-tors.
Tel: 0526-136 54

Microprose spel till 64 kassett. Thomas efter 19.00.
Tel: 0764-618 81

A3000 köpes. Max 20.000 kr.
Tel: 013-14 02 58

Assemblerbok önskas köpa billigt till C64.
Tel: 0612-406 43

Amiga 500 med tillbehör köpes billigt. Lars.
Tel: 023-243 84

Leisure Suite Larry 3 pack till Amiga köpes till bra pris. Torbjørn Karlsen, Rødstilkveien 8, 7082 Kattem, Norge

Pirates köpes till Amiga 500 i bra skick.
Tel: 0455-323 11

SÄLJES

A500, IMB, mus, joy, sv. böcker, disketter, diskbox. 3.500 kr.
Tel: 0411-745 72

Modem. US Robotic HST upp till 38400 baud. Henke.
Tel: 0451-834 29

Häften, brev och information på papper säljes, skicka ett frankerat kuvert för lista till: Stefan Hårak, Lövlunda, 610 50 Jönåker

Amiga 1000, extra-drive och tillbehör.
Tel: 031-40 38 33

C64, disk, bandst, 3 joy, nyttoprg, org spel, 2.000 kr. C128D som ny, 2 joy, org spel, nyttoprg, 2.000 kr. Ny skrivare 9 nålar, 1.000 kr. Kvällar.
Tel: 0521-143 17

Kompl A500 1 Mb chip supra-HD 105 Mb 4 Mb RAM. Org nytto: office, dp3, spectra color-ham, amas-midi & sampler, dmc-seq. Div org spel, AmARPLAY2, ej virus. Nypris: 25.000 kr, Prisidé: 14.000 kr. Ev monitor & x-drive.
Tel: 026-16 78 81

M-kretsar DRAM. P21256-15 Acc. tl50ns, 16 st a' 32 Kb. 30 kr st.
Tel: 0492-137 17

PC 10 MHz og fargmonitor, 5.000 Nkr.
Tel: (05) 12 31 81 Norge

C64, 500 kr. Diskdrive 1541, TFC III, 900 kr.
Tel: 046-29 37 43

Skrivare Seikosha SP-180 till C64/128, 900 kr.
Tel: 046-29 37 43

Amiga 1000 säljes, x-drive, mus, div orgprg, 1 joy. 3.500 kr.
Tel: 0650-105 94

Amiga 500, monitor, x-drive, x-mem och prg. NyP: 13.900 kr, Nu: 7.000 kr. Anders Karlsson.
Tel: 0472-136 90

C128 med diskdrive, bandstation, joy, cartridge, org spel, prg, hurts, tidn, böcker. 2.500 kr.
Tel: 016-911 51

C128D + 2 redball joy, Maxell diskettbox 100, org spel, datatidn, mkt välv. Obs! 1.950 kr.
Tel: 0371-128 86

Amiga org spel, Flimbos Quest, Voodoo, Night Mare, 200 kr st. M fl. Niklas efter 16.00.
Tel: 0746-657 18

Amigaskrivare, Star NL 10, 9 nål, NLQ, nysk. 995 kr.
Tel: 0303-385 38

Värstingerbjudande: A500 1.3, 1 Mb, 2 diskd, 2 joy, diskar! Org prg + mycket mer. Gar kvar, nyskick, 7.000 kr.
Tel: 0431-546 97

C64 tillbehör: Eprombrännare, 500 kr. Soundsampler, 200 kr. Resetknapp, 50 kr. PD disketter, 15 kr. Amiga tillbehör: MIDI-interface, 160 kr. Stereosampler, 450 kr.
Tel: 040-15 94 35

Skrivare säljes. Orig Commodore MPS 802. Jörgen e 18.00.
Tel: 0300-710 45

North Amiga Demo PD, nytt PD bibl för demos, beställ lista för endast 6 kr. N.A.Demo PD, Villav. 17, 950 55 Sangis

Adventskalender-91 för den "lille" Amigavännen. Givetvis på disk med ljud och bild. 20 kr, leverans före 1:a Advent. Skicka pengarna till: H Marklund, Jungfrudansen 58, 171 56 Solna, eller Pg: 48 05 24-0274. HST-modem. Upp till 38400 bps.
Tel: 0325-706 08

MPS 1224, 24-nålars färgskrivare, 4000 datapapper, 5 färgband, 3.750 kr. Nicklas.
Tel: 0322-373 42

A590 2 Mb HD + med 2 Mb RAM säljes för 4.000 kr.
Tel: 0382-117 37

Bards Tale II, 100 kr. Interceptor, 100 kr. Bards Tale Clue Book I och II, 75 kr st.
Tel: 0300-644 52

Modem Supra 2400 t Amiga, nytt obruten förp, 6 mån gar, kablar ingår, billigt vid snabb affär. Larry III o Indy III the Adv. 200 kr st. Stefan.
Tel: 0504-119 93

Fred Fish Amiga Disk PD-serie 1-540 7 kr st eller byte mot andra PD typ Camelot, Amiga Nuts. Andreas.
Tel: 0155-683 73

Assembler kurs på disk! Lär dig grunderna i det snabba programspråket. Varje kapitel avslutas med uppgifter och lösningar. Source medföljer! Bli Coder- köp kursen! Jerre.
Tel: 0454-706 75

A500, monitor (1 års gar), X-drive, X-minne, genlock, Digiview Gold 4.0, RGB-splitter, s/v kamera, sampler, diskar och prg. Komplett datorsystem för bild- och ljudbehandling. Perfekt för videobruk. 11.000 kr.
Tel: 0755-998 41
Fax: 0755-653 01

C64, diskettst, bandst, 2 joy, 27 org spel. 3.390 kr.
Tel: 08-99 92 35

Amiga org spel 100-200 kr st. Defekt printer, 400 kr. Pris kan diskuteras. Leif Persson, Skogshyddev. 33, 502 34 Borås

Amiga org spel. Flight of the Intruder, Blockout, X-out, Xenomorph, Kick Off, Extra Time. Från 75 kr. Chia.
Tel: 031-47 49 43

ANNONSSTOPP

Nr 20-91
Utgivningsdag: 21/11
Annonsstopp den 31/10

Nr 21-91
Utgivningsdag: 5/12
Annonsstopp den 14/11

Amiga 2000B, 3 drivar 2286 AT kort mm. 9.500 kr.
Tel: 0922-124 35

Brevkurs i maskinkod säljes. I diskett m brevtexter, prg exempel + något attor. svenska texter. Sätt in 35 kt på norskt Pg: 0825-0135298, och du har disken i din hand inom 2 veckor. Daniel Vedøy, Skogvn. 12, 4250 Kopervik, Norge

Glosprg till C64. Sv tecken. Förhör sv till utländska och tvärtom. Missade glosor tas om. 30 kr.
Tel: 0303-233 86

Amiga nyttoprg. ProWrite v 2.04 sv, 500 kr. PW v 2.5 sv, 700 kr. DeLuxe Paint v 3.22, 500 kr. Oanvända original.
Tel: 0481-211 24

Geniscan Handscanner, 16 gråskalor, 400 DPI, 105 mm bred, prg. Toppskick. 1.200 kr.
Tel: 0481-211 24

Amiga 500 m 40 Mb supradrive. X-minne, X-drive, disketter, Larry II, 688 Attacksub, F16 Combat Pilot. 9.000 kr. Michael.
Tel: 0150-923 27

Police Quest 2, 200 kr. (Med hintbook, 250 kr). Sim City, 150 kr. M fl.
Tel: 0451-809 44

Amiga 2000(b) inkl 5 Mb minne. 90 Mb HD, 2 st nya interndrivar och 1 Mb chip mem. Gar kvar på drivar minne och HD. 13.000 kr. (Ev i delar) Kvällstid.
Tel: 0472-148 19

C128, 1571, print MPS 1000, bandsp, joy, orgspel, disketter + diskbox m lås. 2.999 kr. Tony e 20.00.
Tel: 031-29 82 78

Expert Cartridge, 250 kr. Death Lord, 75 kr. Modem som klarar 9600 baud, 1.900 kr.
Tel: 040-15 03 71

Spelautomat m två joysticks, 8 knappar, vändbar 20" skärm, utbytbart spel; Terra Cresta. Svart med fanér sidor. Storlek 160x65x65 cm. Vikt över 100 kg. Toppskick! 5.000 kr. Stefan.
Tel: 0481-211 24

The best of Amiga PD-utilities på två kompletta disketter! Innehåll: Copy-(disk2-DCopy), Cruncher-(Disk1-Imploder, bättre än

power pack), menyprg, virusdödare mm. 25 prg på varje diskett. Endast 25 kr/diskett på Pg: 627 93 39-3, Marcin. Ange diskettnr.
Tel: 0150-923 27

Stryktips-Amiga. Rättn, tippn, utskrift kupong.
Tel: 031-47 13 90

A500, 1.3, 1 Mb, x-drive, 1 års gar kvar. 150 disk m nyttoprg och org spel, modem 2400, 2 joy, böcker, välvårdat. 5.000 kr.
Tel: 0220-146 23

Ny Amiga 500 säljes till kanonpris.
Tel: 023-342 15

Amiga 500, 2.5 Mb internminne, RF-modulator, scartkabel, 5.000 kr. Supra SCSI kontroller med 2 Mb fastram, Supra HD 40 Mb Quantum drive (snabb), egen strömförs. Allt för 10.000 kr.
Tel: 0418-601 54

C64, diskdrive, bandsp, org spel, 2 joy samt alla sladdar. 2.000 kr. Szu-Wei efter 17.00.
Tel: 08-26 72 35

Supra Drive 500 XP MBRAM 52, 105 Mb HD. Ny. Käthe.
Tel: 031-88 50 60

A500, 1Mb, x-drive, mus, joy, tidn, RF-mod, 3 diskbox m disketter. 6.000 kr.
Tel: 0971-112 83

Amiga orgspel säljes. Bl a Lotus, Rick Dangerous 2, Pro Tennis Tour. Säljes till förmånligt pris..
Tel: 0340-187 33

128D, 1.500 kr. 1541, 900 kr. MPS 803, 700 kr. TFC 3, 250 kr. Martin.
Tel: 08-604 88 63

Turbokort for A500/2000 - SSLB5000: 68030, 25 mhz, 2 Mb (max 16) 32-bit RAM (70 ns). Shadowrom - 32 bit kickstart. CPU hastighet: 10.54* vanlig Amiga (25 mhz A3000 = 10.40). Nytt 9.990 Nkr inkl frakt. Jørgen Smith, Slevik Platå 119, 1620 Gressvik, Norge
Tel: 009-47-9-33 16 45

Broadcasttitler 2, Action Replay II säljes.
Tel: 041-694 62 Norge

Amiga 2000C, 3 Mb RAM, 2 drivar, monitor 1084, 9900 kr (nypris 15000 kr).
Tel: 040-97 05 18

Amigapaket. A500, 1 Mb, monitor, joy, garanti, matta, 2 diskboxar + disketter, handböcker midikablar, högt, förstärkare-Technics. Nypris ca 10200 kr. Nu 6995 kr.
Tel: 035-18 55 28

C128 m bandsp. 300 sp. + tillb. 3000 kr. Efter 16.00.
Tel: 0320-411 08

BREVVÄNNER

Är du född kring -79, bor i nordöstra Skåne. har C64/128 med disk? Vi kanske kunde bli brevkompisar/goda vänner? Mattias Martinsson, PL 2025, 280 60 Broby

Amigakontakter sökew för byte av prg och demos. Skriv till: Charles Pylad, Spjutg. 38, 603 63 Norrköping

Amigakontakter sökes. Skriv till: Anton Falklind, Idrottsv. 13, 443 31 Lerum

2X2! Amigakontakter sökes för programbyten. 101% svar! Fredrik Hall, Aklejav. 49, 372 39 Ronneby

A500 kontakter sökes för byte av prg mm. Skriv till: Glenn Bech, Ask, 2022 Gjerdum, Norge

Kontakter önskas för byte av Amiga prg. Skriv till: Geir Østby, Bakkevn 13, 2830 Raufoss, Norge

VHS kontakter sökes. Endast i Sverige.
Tel: 031-97 22 37

Amigakontakter sökes för byte av demos. Erik Svensson, PL 3091, 430 10 Tvååker

Amigakontakter sökes. Alla får svar. Stig Langeland, 5574 Skjold, Norge

Amigakontakter sökes för byte av prg oc demos. Skriv till: Johan Andersson, Kvartärv. 7, 595 44 Mjölby

Amigakontakter sökes för byte av prg och demos. Stian Hevrøy, Vardenvn. 31, 4280 Skudeneshavn, Norge

Amigakontakter sökes. 100% svar. Skriv till: Espen Mostad, Lahellemovn. 10, 1600 Fredrikstad, Norge

Amigakontakter sökes, helst gruppmedlemmar. 100% svar. Skriv genast till: Magnus Lindgren, V:a Rosenlundsv. 22, 663 02 Hammarö

Amigakontakter sökes för byte av demos, prg och tips. Söker även folk som vill starta ett V65 bolag. Skriv till: Patrik Schmidt, Johan Krullsg. 5, 215 81 Malmö

A500 kontakter sökes för byte av prg och demos. Alla får svar. Skriv till: Emanuel Eriksson, Harvarv. 4, 150 23 Enhörna

ARBETEN

Vill du bli rik på adresser? För info, skicka frankerat svarskuvert märkt "Adresser" till: RoLe, Östermyr, 155 00 Nykvarn

Jag översätter dina eng nyttoprg till svenska på Amiga. Jag tar 50 kr i tim. Tar emot begr antal prg. Jonas.
Tel: 021-271 48

Digitalisera dina foton, alla Amigans skärmformat. 30 kr/bild inkl disketter och porto, minst 5 bilder, max 15x10 cm. Anders Bjekin, Tulev. 22, 181 41 Lidingö, Pg: 69 10 19-0278
Tel: 08-765 35 69

REGLER FÖR DATORBÖRSEN

Datorbörsen är endast öppen för PRIVATPERSONER som vill sälja, köpa och/eller byta datorer, tillbehör samt originalprogram, samt för dem som söker eller har jobb att erbjuda.

Den är också öppen för för dem som söker brevvänner. Att annonsera under rubriken "brevvänner" med syfte att organisera byte av piratkopior är dock enligt lagen förbjudet.

Det är förbjudet att annonsera om piratkopierade spel och nyttoprogram samt manualer. Överträdelse av dessa regler kan medföra rättslig prövning. Det innebär att annonsören riskerar böter eller fängelse upp till två år.

Försäljning/byte av program eller spel maximeras till två titlar per annons. Titlar och pris vid försäljning/byte måste alltid uppges i annonsen.

Annonstexter som inte följer reglerna publiceras inte och inbetalat belopp återfås ej.

Annonspriset är 20 kronor per 55 tecken.

För frågor om Datorbörsen, tala med Gunilla Stübner, tel: 08-33 59 00.

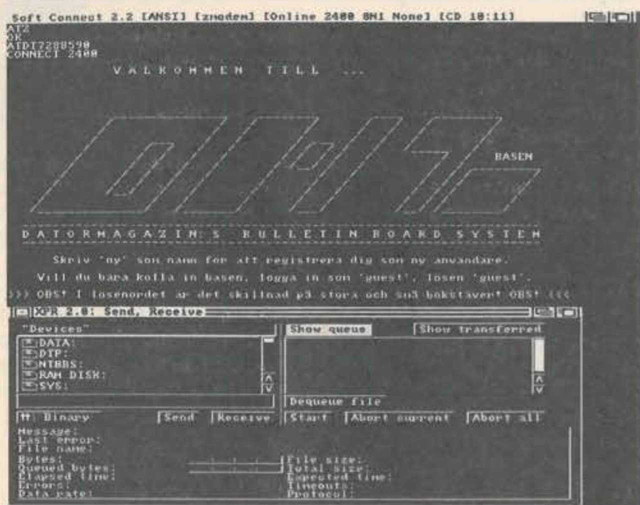
SÅ BESTÄLLER DU ANNONS

Datorbörsen är endast öppen för privatpersoner. Pengar och annonstext måste alltid skickas till Pg. 11 75 47 -0, Br. Lindströms Förlag. Märk inbetalningskortet "Datorbörsen". Beställningar per fax eller brev publiceras ej. Vi ansvar ej för eventuella felaktigheter i annonstexerna.

POSTGIROT SVERIGE
INBETALNING / GIRERING A
"Datorbörsen"
11 75 47 -0
Br. Lindströms Förlag
Ditt namn
Annonstext
#00#

TEXTA TYDLIGT!

Nästa nummer kommer 21 november

Soft Connect, ett nytt finskt kommunikationsprogram, testas.

Kommunicera mera

Modem och program granskade

BBS:er, kommunikationsprogram och modem. Att kommunicera med datorn kan vara en djungel.
Vilka program behöver du?
Vilket modem?
Hur fungerar en BBS?
Vad kostar det?
Svaren får du i nästa nummer av Datormagazin.

Mini HD

Sugen på en hårddisk till din Amiga 500?

Vi har testat världen minsta hårddisk till Amigan - 60 Mb data och stor som ett paket cigaretter! Och den får plats innuti din A500.

Är den värd sitt pris? Svaret får du i nästa nummer.

Rise of the Dragon

Året är 2053 och Los Angeles är skitigare än någonsin. För den som inte blir snurrig av alla avgaser finns en uppsjö av droger att trycka i sig. Den senaste typen av knark är ett dödligt gift.

Vem ligger bakom "knarket" och vad är syftet med att ta livet av Los Angeles ungdomar?

William "Blade" Hunter börjar nysta i härvan och stöter på både den kinesiska maffian och en urgammal demon vid namn Bahumat...

Rise of the Dragon testat

Bad trip?

HÄR BESTÄLLER DU DIN PRENUMERATION!

DATORMAGAZIN kommer ut 22 gånger per år.
Helårsprenumeration (22 utgåvor) kostar 380 kronor (du sparar 57:80 kr). Utanför Norden 440 kr.
11 nr kostar 195 kronor (du sparar 23:90 kr). Utanför Norden 225 kr.
Sju nummer kostar 139 kronor. (Du sparar 11:30 kr.)
Beställ din prenumeration genom att skicka in talongen, eller en avskrift. Du kan också ringa prenumerationsavdelningen Titel Data på telefon: 08 - 729 00 40, vardagar kl 08.30-12.00 och 13.00-16.30.

JAG VILL HA:
- ❑ Helår (22 nr) för 380 kronor.
- ❑ Halvår (11 nr) för 195 kronor.
- ❑ Korttid (7 nr) för 128 kronor.

Dessutom kan jag vinna en av fem hemliga vinster.

JAG HAR:

❑ C64	❑ Amiga3000	❑ Extra
❑ C128	❑ Atari ST	❑ Atari ST diskdrive
❑ Amiga 500	❑ PC	❑ Hårddisk
❑ Amiga 1000	❑ Annan dator	❑ Skrivare
❑ Amiga 2000	❑ Modem	❑ Monitor
❑ Amiga 2500	❑ Minne	

Frankeras ej. Datormagazin betalar portot.

Datormagazin

Svarspost
Kundnummer 110257101
100 31 STOCKHOLM

Namn: ______________ Adress: ______________ Ålder ______

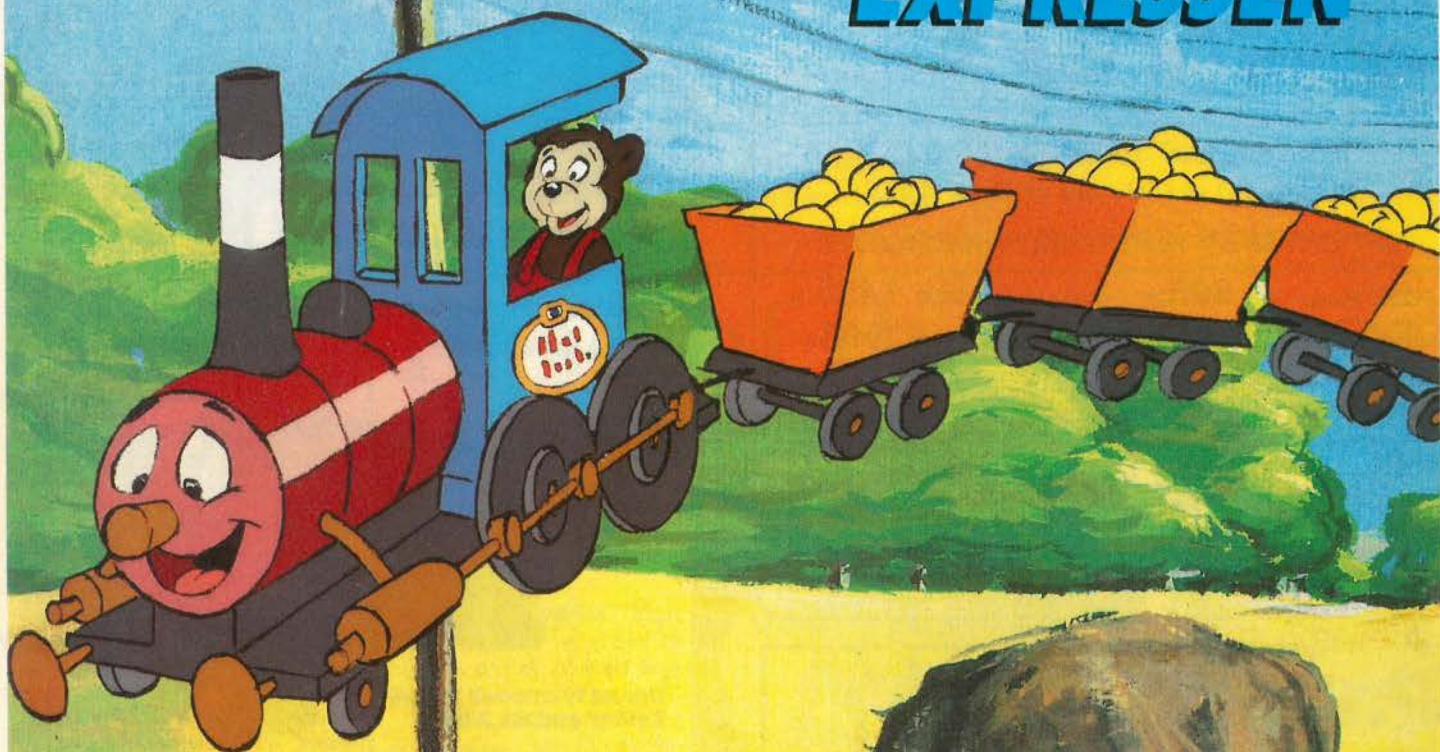
Postnummer: ______________ Postadress: ______________

Målsmans underskrift om du är under 16 år: ______________

Nr 19/91

KALAS PUFFS

EXPRESSEN®

DISTRIBUTÖR:
SPAB, tel. 470 805 00.
Vi ger gärna besked om var du hittar närmaste återförsäljare.

FINNS I DIN BUTIK:
Från den 1/11-1991, för datorerna C64, AMIGA, PC (EGA/VGA).